

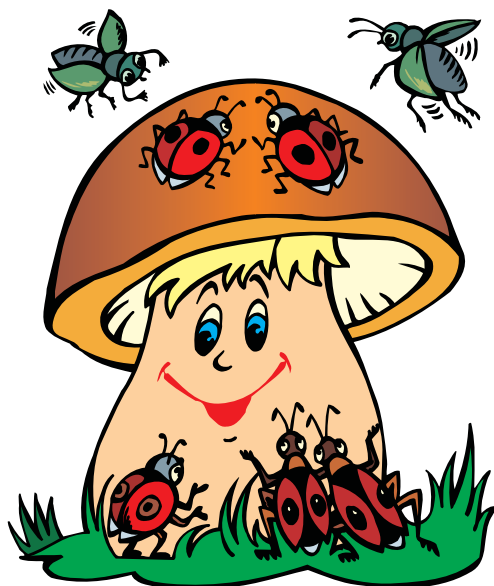
Н.О. Будна

МАТЕМАТИКА

ПІДРУЧНИК ДЛЯ 1 КЛАСУ

закладів загальної середньої освіти

Рекомендовано Міністерством освіти і науки України

ТЕРНОПІЛЬ
НАВЧАЛЬНА КНИГА — БОГДАН
2018

УДК 51(075.2)
Б 90

Рекомендовано Міністерством освіти і науки України
(наказ Міністерства освіти і науки України від 06.07.2018 №734)

ВИДАНО ЗА ДЕРЖАВНІ КОШТИ. ПРОДАЖ ЗАБОРОНЕНО

Будна Н.О.
Б90 Математика : підручник для 1 кл. закладів загальн. серед. освіти /
Н.О. Будна. — Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2018. — 120 с. : іл.
ISBN 978-966-10-5263-4
Підручник за своїм змістом відповідає Державному стандарту початкової освіти та типовим освітнім програмам.
Для учнів 1 класу.

УДК 51(075.2)

Охороняється законом про авторське право. Жодна частина цього видання не може бути відтворена в будь-якому вигляді без дозволу авторки чи видавництва.

Завантажуйте безкоштовний інтерактивний додаток,
використовуючи детальну інструкцію, за посиланням:

bohdan-digital.com/edu1

Тех. підтримка: (0352) 52-06-07, 067-352-09-89; admin@bohdan-digital.com

ISBN 978-966-10-5263-4

© Будна Н.О., 2018
© Навчальна книга — Богдан, 2018

УМОВНІ ПОЗНАЧЕННЯ

— робота в парах;

— кругові вирази;

— творчі завдання;

— порівняй;

— виконай з допомогою лічильного матеріалу;

— початок уроку (в останньому розділі).

ПЕРЕДМОВА ДЛЯ ДОРОСЛИХ

Цей підручник адресовано першокласникам і першокласницям початкової школи. Оскільки процес опанування грамоти у дітей цього віку відбувається доволі повільно, то **у двох перших розділах завдання подаються без тексту, а питання та вказівки щодо їх виконання наведено внизу кожної сторінки.**

Особливостями мислення першокласників і першокласниць є те, що вони запам'ятовують переважно цікаву інформацію, можуть продуктивно працювати над певним завданням лише 10–15 хвилин, їм легше вивчати нове через наочно-образне та наочно-дієве сприйняття. Тому підручник містить цікаві завдання на монетках та цукерках — найзручнішому для сучасних дітей матеріалі для лічби. Звичайно, можна використовувати і звичний наочний матеріал — лічильні палички, геометричні фігури тощо.

Учням і ученицям першого класу важко виконувати рухи, які вимагають чіткої координації: їм легше намалювати кілька разів по 2–3 різні фігурки, ніж рядок однакових фігур. Тому в першій половині підручника подано чимало завдань на розроблення дрібної моторики руки.

З метою підготовки до сприйняття складних логічних конструкцій, притаманних підручникам для старших класів, введено новий тип завдань — геометричні диктанти. Вчитель (вчителька) читає завдання, розставляючи при цьому потрібні змістові акценти, а учні (учениці) відповідно змінюють малюнок. Якщо дитина не зрозуміла умови, це одразу буде видно по малюнку.

У структуру підручника органічно вкраплені нестандартні завдання — числові кросворди, числові терези, анаграми тощо. При першій появі зміст цих завдань детально пояснюється, а потім вони подаються за аналогією.

Дорогий першокласнику!

Дорога першокласнице!

Запрошуємо тебе у захоплюючу мандрівку в Країну Математики. Тут ти навчишся міркувати, аналізувати, лічити, порівнювати, розв'язувати задачі, робити висновки. Путівником у подорожі стане цей підручник.

Щасливої дороги! Успіху!

Автор

ВЛАСТИВОСТІ ТА ВІДНОШЕННЯ. ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ЧИСЛАМИ ПЕРШОГО ДЕСЯТКА

Предмет. Фігура. Числа від 1 до 5

1.

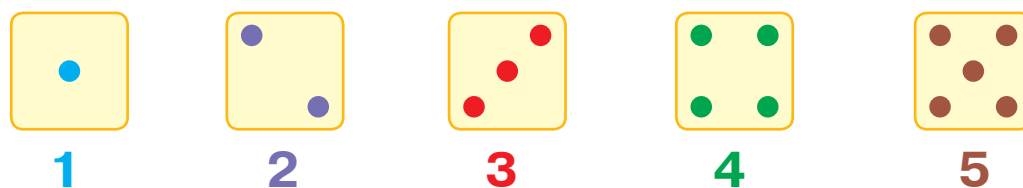
2.

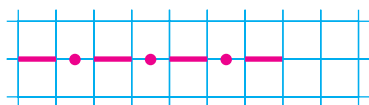
3.

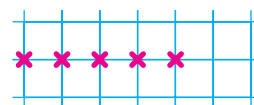
4.

5.

6.

① Скільки предметів посуду на столі? Скільки різновидів посуду? Скільки чашок? ② Скільки метеликів на малюнку? Скільки жуків? Скільки червоних комах? ③ Скільки трикутників? Скільки кругів? Скільки квадратів? Скільки червоних фігур? Скільки синіх? Скільки зелених? ④ На малюнку зображені грані кубика. Полічи крапочки на гранях. Під кожною гранню кількість крапочок записана особливим значком — цифрою. Де ще на сторінці є цифри? ⑤ ⑥ Відтвори графічні зображення в зошиті за зразком.

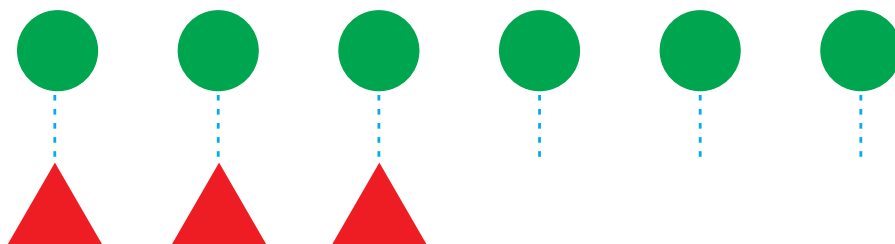

Більше. Менше. Стільки ж

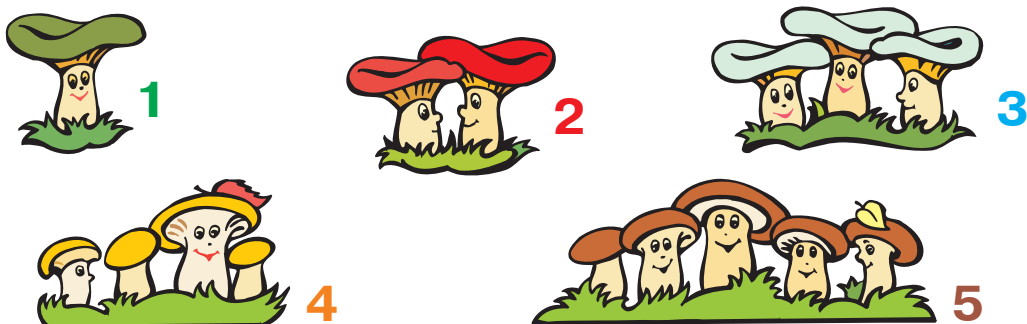
1.

2.

3.

4.

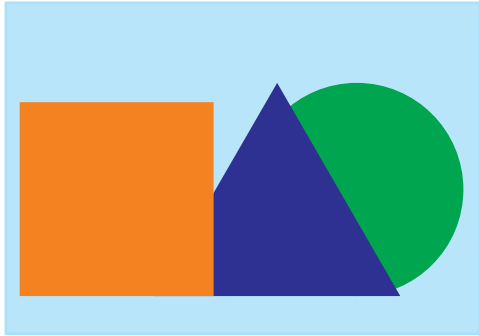
5.

① Кого більше: коней чи вершників? Чому? ② Яких фігур менше? Чому ти так думаєш? На скільки менше? ③ Полічи грибочки кожного кольору. Яких грибочків більше: зелених чи червоних? жовтих чи коричневих? За допомогою грибочків з'ясуй, яке число більше: 1 чи 2? 3 чи 4? 5 чи 4? 3 чи 5? Яких грибочків стільки ж, скільки яблук? ⑤ Геометричний диктант. Зроби так, щоб кружечків на малюнку стало стільки ж, скільки хрестиків.

Попереду. Позаду. Над. Під. На

1.

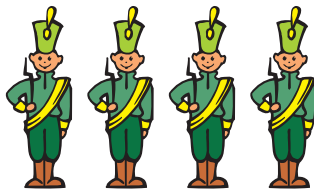
2.

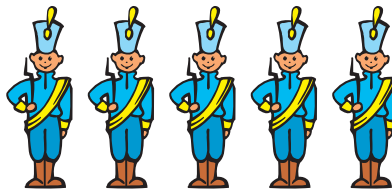
3.

4.

4

5

3

5.

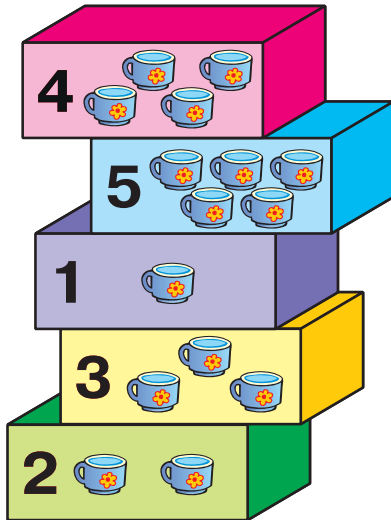
6.

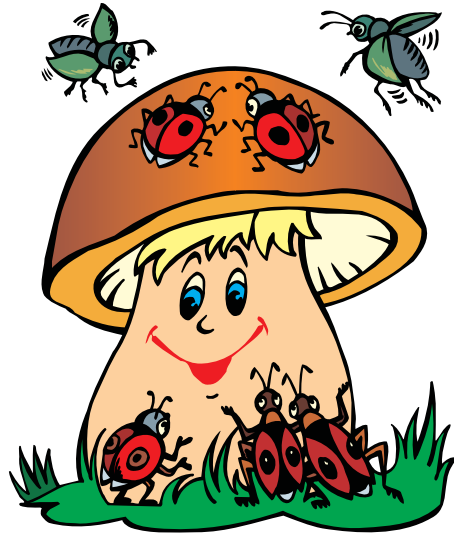
① На скло наклеїли картонні фігури: круг, квадрат, трикутник. Яку фігуру наклеїли першою? другою? третьою? Яка фігура опинилася ближче до нас? Далі від нас? Між іншими фігурами? ② Скільки птахів на дереві? Скільки над деревом? Знайди і полічи птахів, які сидять на землі. Скільки птахів літає? ③ Як з допомогою ножиць зробити, щоб червоних і синіх квадратів стало однаково? Чи можна це зробити з допомогою олівця? ④ Солдатики хочуть перешикуватися так, щоб ті, яких менше, опинилися попереду тих, яких більше. У якому порядку вишикуються солдатики? ⑥ Геометричний диктант. Перестав значки так, щоб усі хрестики стояли над кружечками.

Вище. Нижче

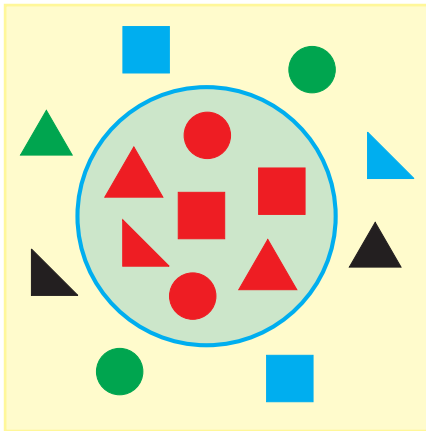
1.

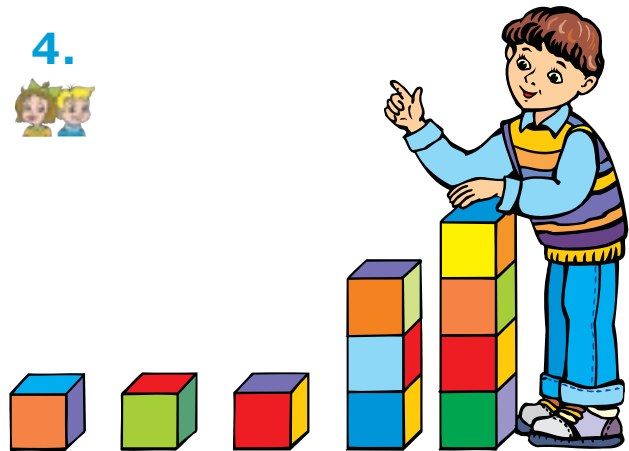
2.

3.

4.

5.

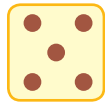
6.

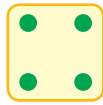
① Перестав коробки з чашками так, щоб ті, де чашок більше, опинилися вище від тих, де чашок менше. У якому порядку виявляться складеними коробки? Знайди хоч одну коробку, яка опиниться вище, ніж була спочатку; нижче, ніж була спочатку. ② Скільки жуків над грибом? Скільки під грибом? Де сидять інші жуки? ③ Які фігури зібрані всередині круга, обмеженого блакитною лінією? Які за його межами? (Правильна відповідь — «зелені, сині, чорні», або «не червоні».) ④ Як зробити вежі однаковими, використавши всі кубики? ⑤ Геометричний диктант. Перестав кружечки на клітинку вниз, а хрестики залиши на місці.

Зліва. Справа. Посередині. Направо. Наліво. Число 6

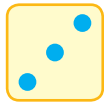
1.

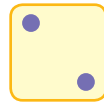
5

4

3

2

6

1

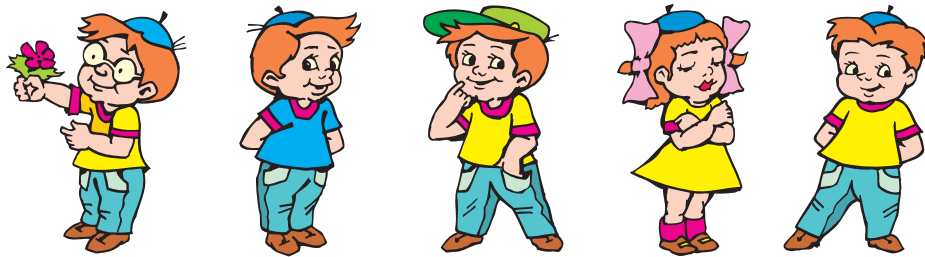
2.

5 і 1 →

5 ? 6

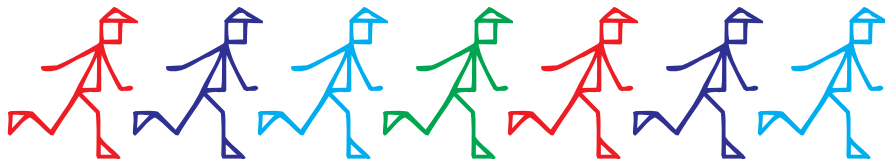
3.

4.

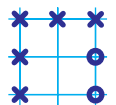
5.

6.

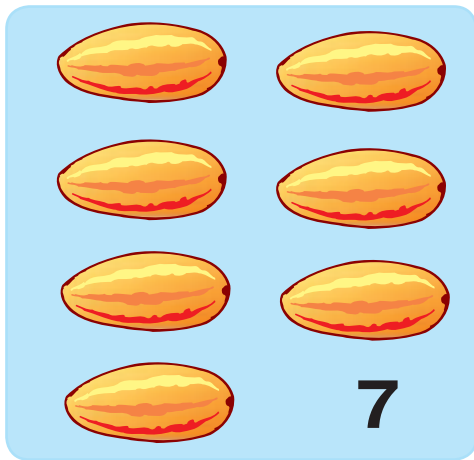
7.

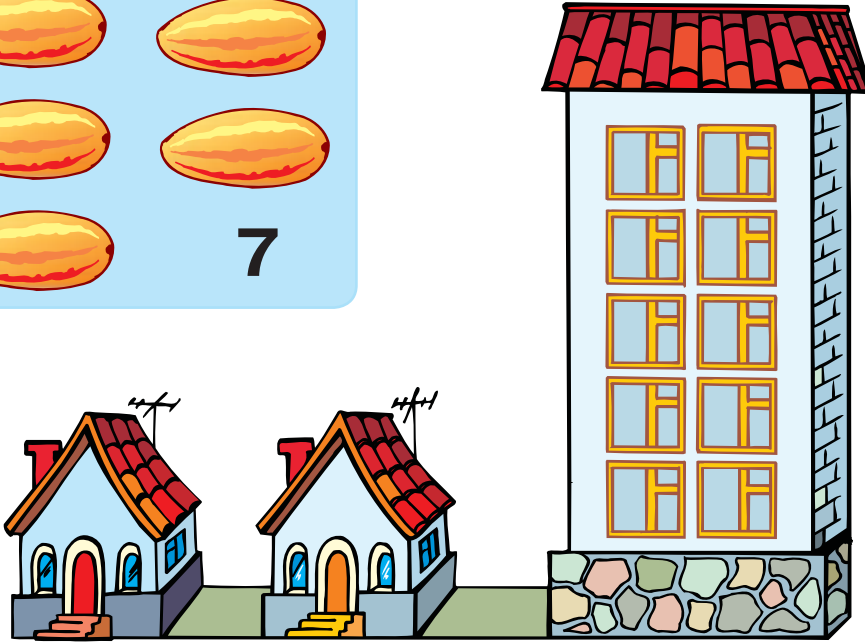
① На малюнку зображені грані кубика. Скільки крапочок на крайній зліва грані? На якій грані крапочок більше? Чому ти так думаєш? ② Як із числа 5 утворили число 6? Яке число більше: 5 чи 6? ③ На малюнку кожна дитина чимось відрізняється від інших. З'ясуй, чим саме. ④ Скільки кругів на малюнку? Скільки синіх квадратів? Скільки тут не синіх фігур? Яка фігура посередині? Якого вона кольору? ⑤ В який бік рухаються чоловічки? Чоловічок якого кольору повинен іти за крайнім зліва чоловічком? ⑦ Геометричний диктант. Перестав кружечки на клітинку вліво, а хрестики залиши на місці.

Число 7

1.

2.

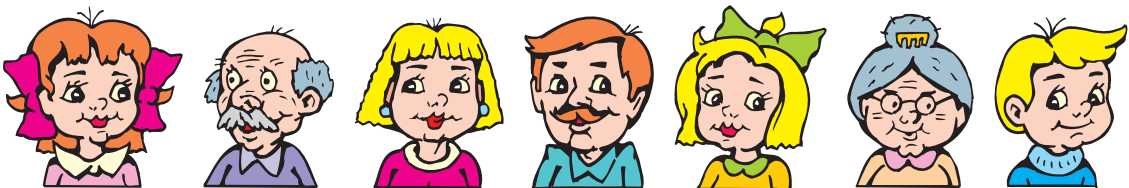
3.

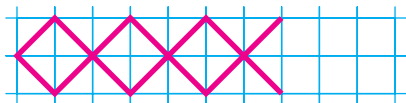
6 і 1 →

6 ? 7

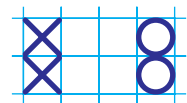
4.

5.

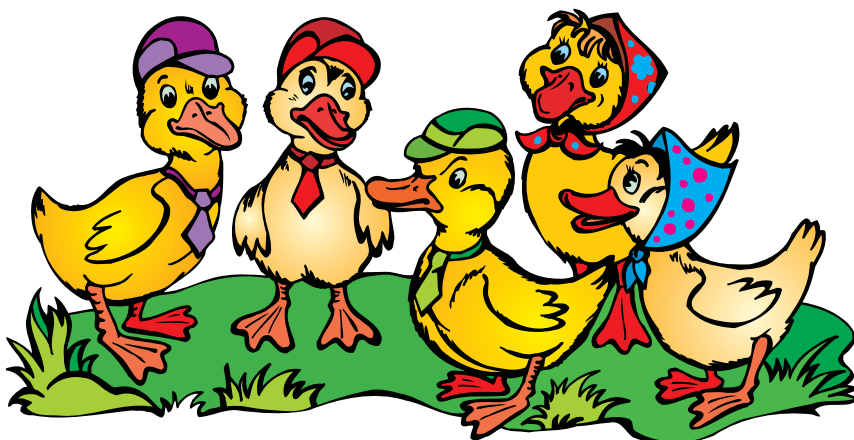
6.

① Порахуй дині на малюнку. Їх кількість позначена цифрою справа вниз. ② Скільки будинків мають один поверх? Скільки будинків мають більше одного поверху? Полічи поверхи у високому будинку. Який будинок ти вважаєш багатоповерховим? ③ Як із числа 6 утворили число 7? Яке число більше: 6 чи 7? ④ Скільки людей на малюнку? Скільки дітей? Скільки осіб жіночої статі? Знайди на малюнку особу чоловічої статі похилого віку. Як називають таку людину? ⑥ Геометричний диктант. Перемісти хрестики на клітинку вправо, а кружечки залиши на місці.

Кожний. Усі. Решта. Усі, крім

1.

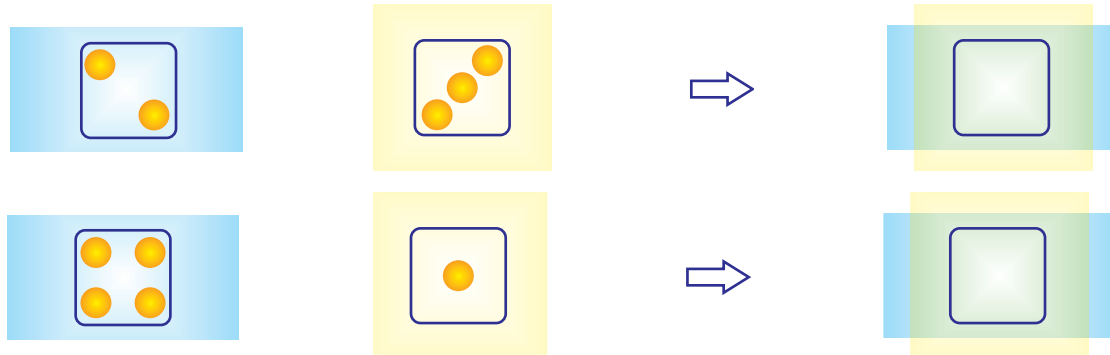
2.

3.

4.

5.

6.

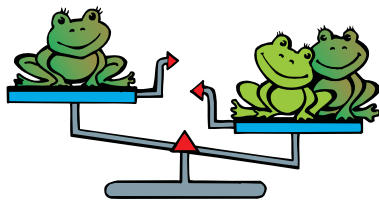
7.

① Чи кожне каченя має головний убір? Чи всі каченята в кашкетах? Що на голові у решти каченят? Якого кольору кожна хустинка? Порахуй усі кашкети, крім червоних. ② Скільки на малюнку фігур? Порахуй всі фігури, крім кругів. Чи можна сказати, що кожна фігура на малюнку — червоного кольору? ③ Які числа пропущені в кожному ряду? ④ Скільки крапок можна отримати в результаті накладання плівок? ⑥ Зобрази у своєму зошиті всі фігурки, крім прапорців. ⑦ На якому малюнку хрестик розташований ближче до кружечка? Відтвори цей малюнок у своєму зошиті.

Більше. Менше. Дорівнює

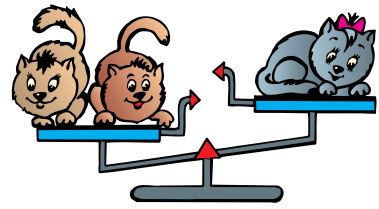
1.

$$1 < 2$$

Один менше за два

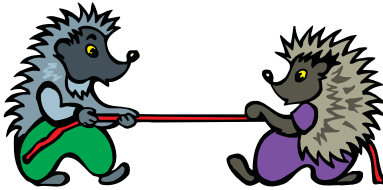
> — більше
 < — менше
 = — дорівнює

$$2 > 1$$

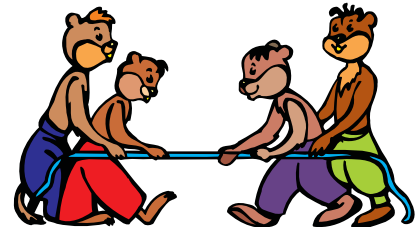
Два більше за один

2.

$$1 = 1$$

Один дорівнює один

$$2 = 2$$

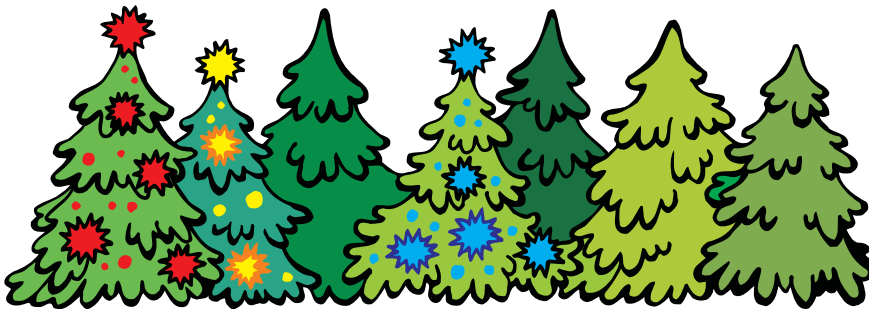
Два дорівнює два

3.

1 □ 3 □ □ □ 7

7 □ □ 4 □ □ 1

4.

5.

6.

7.

① На якій шальці терезів жабенят менше? На якій шальці терезів кошенят більше? Обидва знаки (>, <) показують носиком у сторону меншого числа. Запис $1 < 2$ читається так: «Один менше двох». Запис $2 > 1$ читається так: «Два більше одного». ② Де більше їжачків: зліва чи справа? Де більше ховрашків: зліва чи справа? Запис $2 = 2$ читається так: «Два дорівнює двом». ③ Які числа пропущені? ④ Яких ялинок більше: з прикрасами чи без прикрас? ⑤ Полічи фігури на малюнку. Чи однакова кількість трикутників і квадратів? Як зробити, щоб квадратиків стало стільки ж, скільки трикутників? ⑦ Геометричний диктант. Чого більше: хрестиків чи кружечків? Як зробити, щоб їх стало порівну? Домалюй потрібний значок на вільному місці.

Порівну. Непорівну

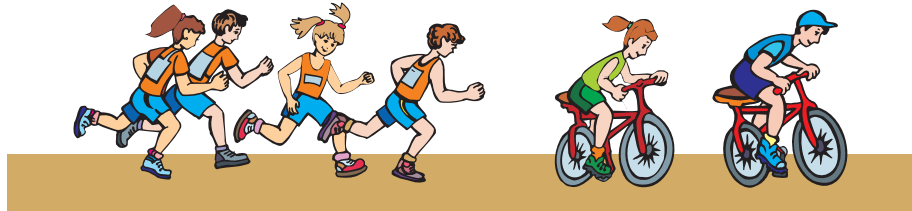
1.

2.

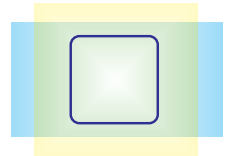
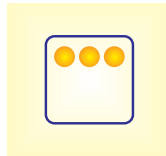
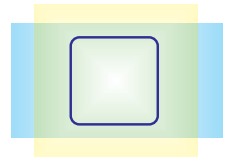
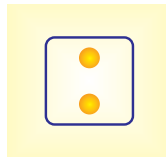
3.

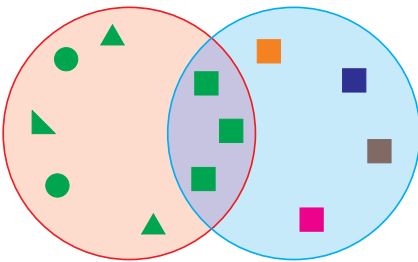
4.

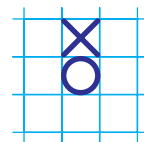
5.

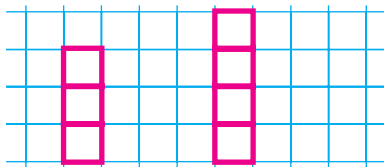
6.

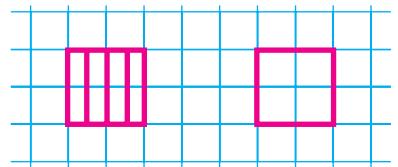
7.

8.

9.

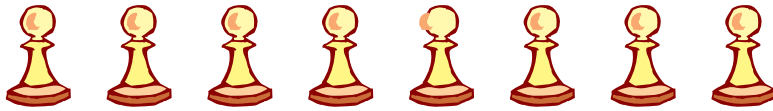

① Розглянь пірамідки. Чи порівну в них кілець? ② Якого кольору лінія ділить кількість кругів порівну? Якого — непорівну? ③ Кого більше: бігунів чи велосипедистів? Як зробити, щоб їх стало порівну? ④ Які фігури знаходяться в крузі, обмеженому червоною лінією? У крузі, обмеженому блакитною лінією? У спільній частині цих кругів? ⑤ Геометричний диктант. Відтвори малюнок у зошиті й на 2 клітинки нижче від даного хрестика намалюй ще один. На скільки клітинок цей хрестик нижче від кружечка? ⑥ Розглянь вежі. Чи порівну в них клітинок? До якої вежі треба домалювати клітинки, щоб їх стало порівну? ⑦ Заштрихуй другий квадратик так, як заштриховано перший.

Число 8

1.

8

2.

7 і 1 →

7 8

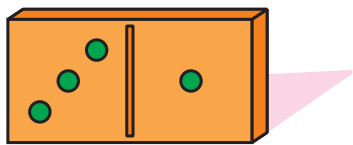
3.

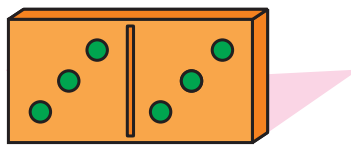
4.

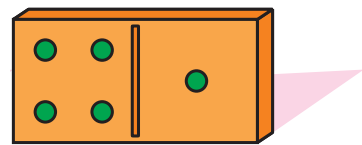
5.

3   1
 4

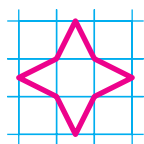

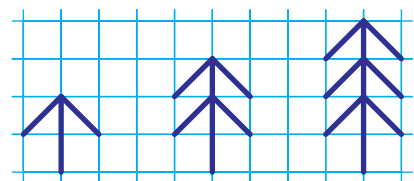

6.

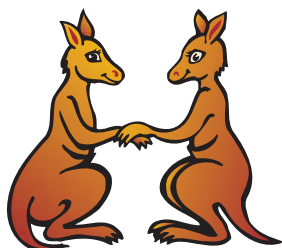
7.

① Полічи пішаків. Справа цифрою написано їх кількість. ② Як із числа 7 утворили число 8? Яке число більше: 7 чи 8? ④ Чого на малюнку більше: білок чи грибів? Чи буде грибів більше, якщо один гриб білки з'їдять? ⑤ Скільки крапок на лівій половинці кісточки доміно? На правій половинці? На обох половинках разом? Які числа повинні стояти у порожніх клітинках? ⑦ Геометричний диктант. «Пересади» ялинки так, щоб посередині «росла» найвища з них, а справа — найнижча.

Дія додавання

1.

$$1 + 1 = 2$$

$$3 + 2 = 5$$

До 1 додати 1, буде 2.

1 плюс 1, дорівнює 2.

+ — плюс

2.

$$2 + 1$$

$$2 + 2$$

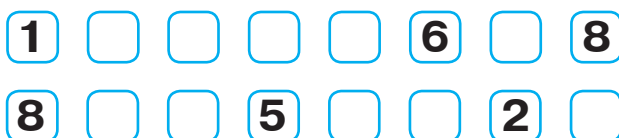

$$3 + 1$$

3.

4.

5.

6.

7.

$$1 + 2$$

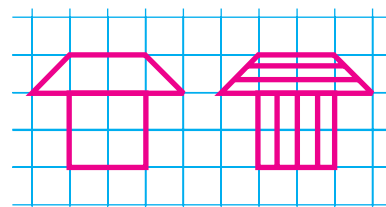
$$2 + 2$$

$$1 + 3$$

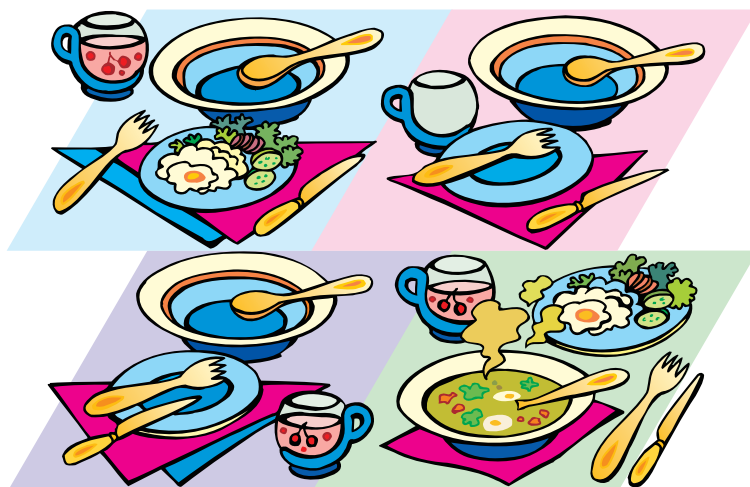
8.

- ① Скільки кенгуру зліва? Скільки кенгуру справа? Скільки кенгуру разом? Це можна записати так: $1 + 1 = 2$. Запис читається: «Один додати один буде два», або «До одного додати один дорівнює два». Знак «+» означає «дати». Прочитай два наступні записи. ② Усно виконай обчислення. ③ Яке поросятко більше: живе чи надувне? Яке було більшим, коли іграшкове поросятко не надували? ⑤ Скільки і яких зірочок треба перефарбувати, щоб червоних і блакитних зірочок стало порівну? ⑥ Яких кругів більше? Які круги більші? ⑦ Скільки всього значків отримаємо, якщо додамо один хрестик і два кружечки? два хрестики і два кружечки? один хрестик і три кружечки? ⑧ Намалюй такий будиночок, як зліва, а потім заштрихуй його, як справа.

Раніше. Пізніше. Перший. Останній

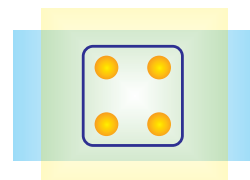
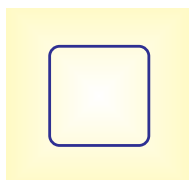
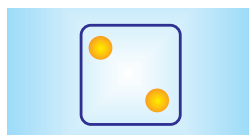
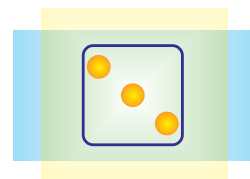
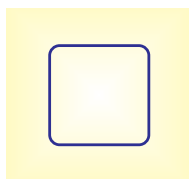
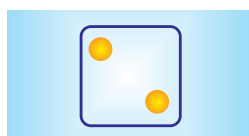
1.

2.

3.

4.

$2 + 3$

$3 + 3$

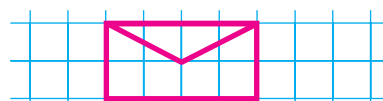
$5 + 1$

$1 + 1$

5.

6.

① Що було спочатку, а що — потім? ② Якого кольору костюм на першій дитині? на останній? Дитина в якому костюмі повинна йти за останнім хлопчиком? ③ Скільки крапок має бути на жовтій пливці, щоб отримати даний результат? ④ Проілюструй вирази з допомогою хрестиків і кружечків за зразком та виконай обчислення.

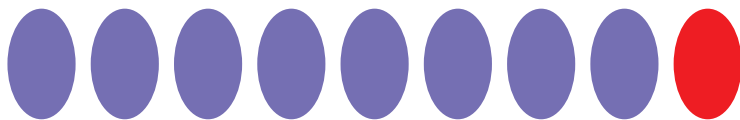
Число 9

1.

9

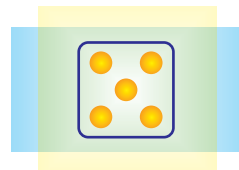
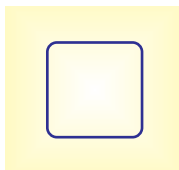
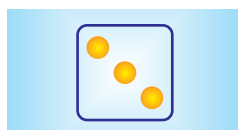
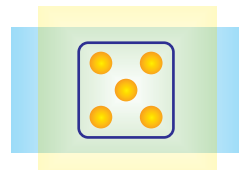
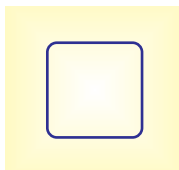
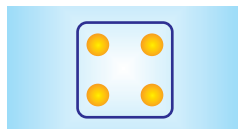
2.

$$8 + 1 \rightarrow \square$$

$$8 \square 9$$

3.

4.

$$1 + 1$$

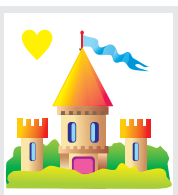
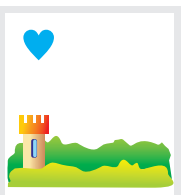
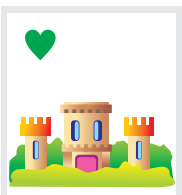
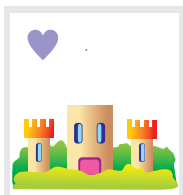
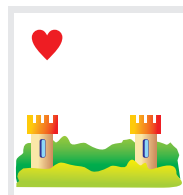

$$3 + 2$$

$$4 + 1$$

5.

6.

$$4 + 1$$

$$2 + 4$$

$$4 + 2$$

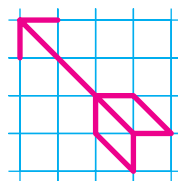
$$3 + 3$$

7.

1   4   8 9

9 8   5   2

8.

① Полічи вишеньки. Їх кількість позначена цифрою справа. ② Як із числа 8 утворили число 9? Яке число більше: 8 чи 9? ③ Скільки крапок має бути на жовтій пливці, щоб отримати даний результат? ⑤ На малюнках зображено процес спорудження іграшкового замку. Замість нумерації художник використав кольорові сердечка. З'ясуй, якого кольору сердечко позначає перший малюнок; другий; третій; останній. ⑥ Проілюструй вирази з допомогою хрестиків і кружечків за зразком та виконай обчислення.

Пряма. Крива. Відрізок

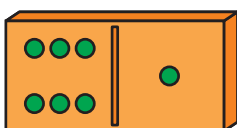
1.

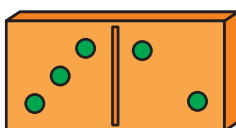
2.

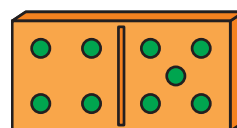
3.

$$6 + 1$$

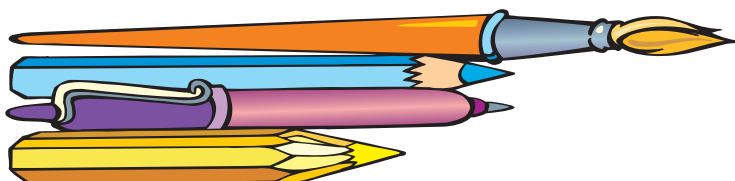

$$3 + 2$$

$$4 + 5$$

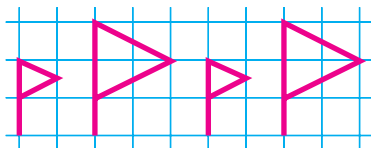
4.

5.

6.

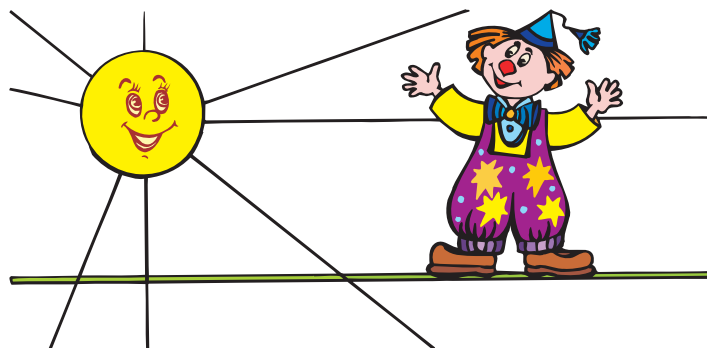
7.

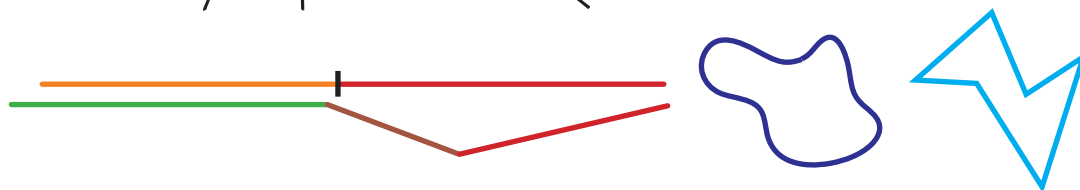
- ① Натягнутий шнур схожий на пряму лінію, не натягнутий — на криву лінію. Обмежена з двох сторін частина прямої лінії називається відрізком. ② Розглянь послідовність побудови відрізка. Як позначають кінці відрізка? ③ Виконай обчислення з допомогою кісточок доміно. ④ Який предмет найдовший? Який найкоротший? Які предмети однакові за довжиною? Який предмет довший за синій олівець? Що коротше за ручку? ⑤ Знайди найдовшу і найкоротшу смужки. ⑥ Продовж ряд. ⑦ Полічи, скільки клітинок становить довжина відрізка. Накресли такий відрізок у своєму зошиті.

Промінь. Перетин прямих. Ламана

1.

2.

3.

4.

$$2 + 1$$

$$1 + 2$$

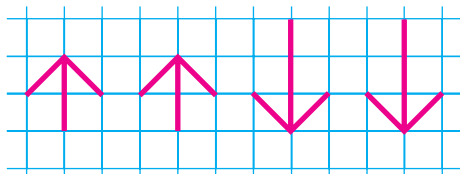
5.

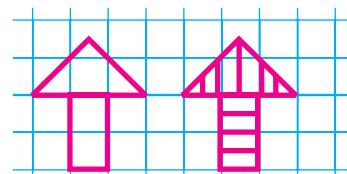
6.

7.

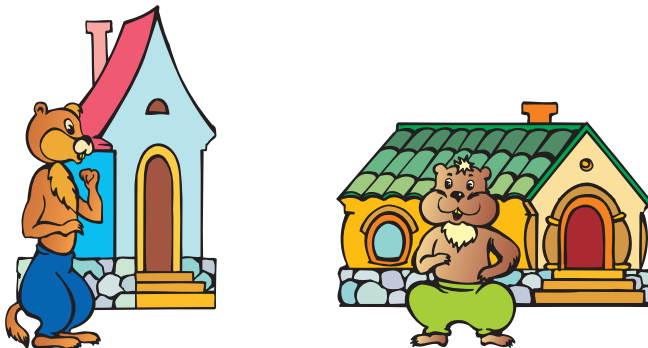
8.

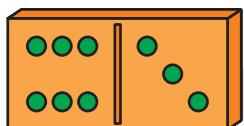
① Які промені сонця перетинають канат клоуна на малюнку? Які не перетинають каната? ② Якщо пряму розрізати в одному місці, отримаємо два промені. В яку сторону спрямований оранжевий промінь? Лінія, утворена з відрізків, називається ламаною. Скільки відрізків у цій ламаній? Ламані лінії бувають замкненими і незамкненими. Визнач, якого кольору замкнена ламана лінія. ③ Який із грибів найвищий? Який найнижчий? Який гриб посередині? ⑤ На скільки більше блакитних зірочок, ніж червоних? Скільки блакитних зірочок треба перефарбувати, щоб їх стало стільки ж, скільки червоних? ⑦ Які стрілки коротші: спрямовані вниз чи спрямовані вгору? Намалюй у зошиті тільки короткі стрілки.

Широкий. Вузкий. Високий. Низький

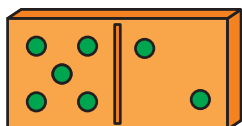
1.

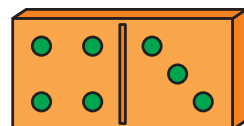
2.

$$6 + 3$$

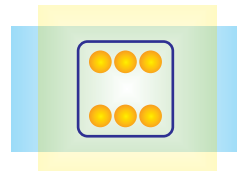
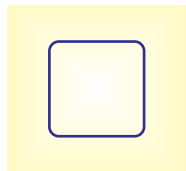
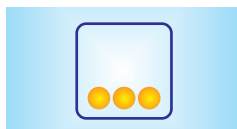
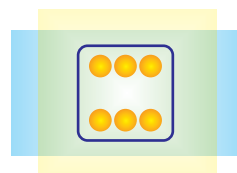
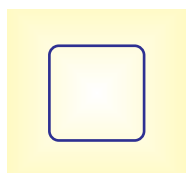
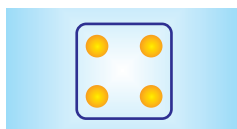

$$5 + 2$$

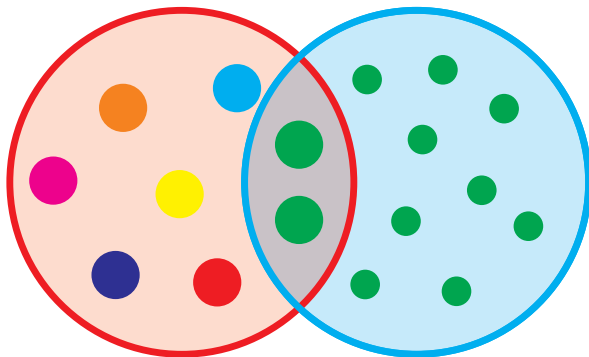

$$4 + 3$$

3.

4.

5.

$$3 + 2$$

$$1 + 3$$

6.

7.

① Чий дім вищий? Чий дім нижчий? Чий дім ширший? Чий дім вузчий? Чи можна сказати, чий дім більший? ② Виконай обчислення з допомогою кісточок доміно. ③ Скільки крапок має бути на жовтій плівці, щоб отримати даний результат? ④ Які кружечки зібрані в крузі, обмеженому червоною лінією? У крузі, обмеженому блакитною лінією? Які кружечки розташовані у спільній частині? Які намальовані поза кругом, обмеженим червоною лінією? ⑤ Виконай обчислення.

Число 10. Число і цифра

1.

10

2.

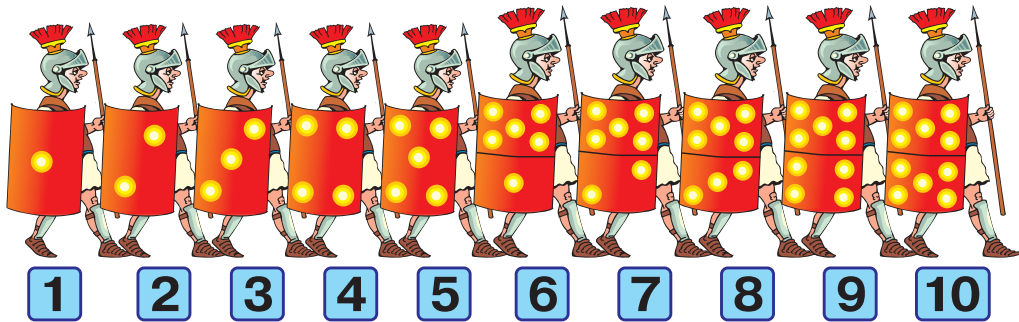
$$9 + 1 \rightarrow \square \square$$

$$9 \square 10$$

3.

4.

5.

$$4 + 2$$

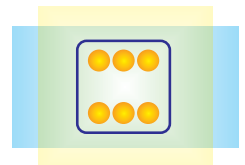
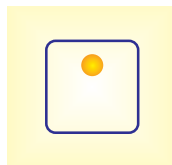
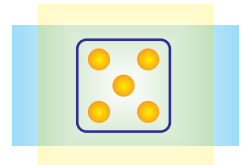
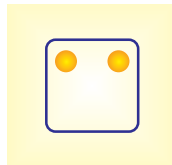

$$2 + 3$$

$$5 + 1$$

$$3 + 3$$

6.

7.

8.

① Полічи ялинкові іграшки. Їх кількість записали справа. Скільки цифр потрібно, щоб написати число 10? ② Як із числа 9 утворили число 10? Яке число більше: 9 чи 10? ③ Полічи, скільки клітинок становить довжина відрізка. ④ Прочитай числа зліва направо від першого солдата до останнього, а потім — у зворотному порядку. Чи можна сказати, що в цьому ряду на щиті попереднього солдата менше крапок, ніж на щиті наступного? ⑤ Геометричний диктант. Зміни малюнок так, щоб кружечків між хрестиками стало на 1 більше.

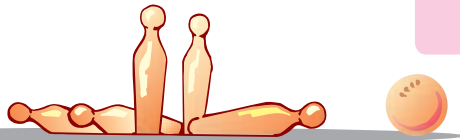
Дія віднімання

1.

$$5 - 3 = 2$$

Від 5 відняти 3, буде 2.
5 мінус 3, дорівнює 2.
— — мінус

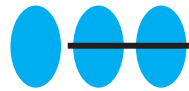
2.

$$4 - 2$$

$$3 - 1$$

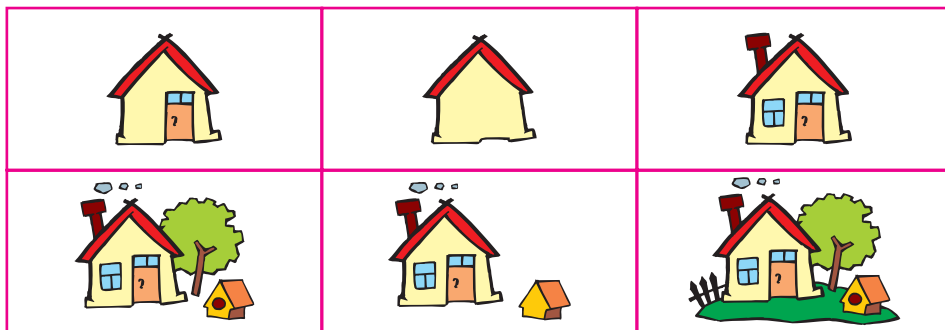

$$3 - 2$$

$$4 - 1$$

3.

4.

$$5 - 1$$

$$4 - 3$$

$$2 - 1$$

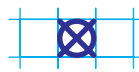
5.

1	2					7		9	10
10	9		7			4			1

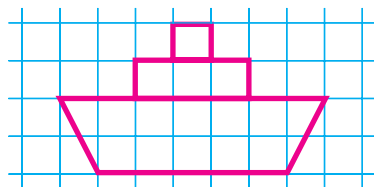
6.

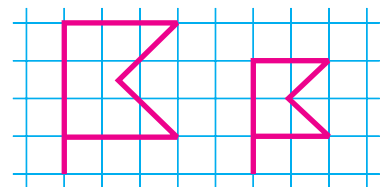
7.

8.

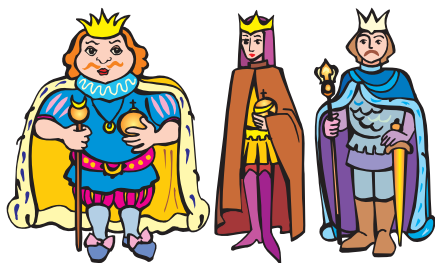
9.

① Хлопчик збив м'ячем три кеглі, тобто зменшив кількість кеглів, що стояли. У математиці зменшення кількості називається відніманням. Віднімання позначається знаком «-». Запис над кеглями читається так: «П'ять відняти три дорівнює два», або «Від п'яти відняти три буде два». ② Виконай обчислення. ③ Що було спочатку, а що — потім? ④ З допомогою хрестиків проілюстрували вирази на віднімання. Скільки хрестиків використали у першому випадку? Прокоментуй наступний вираз. Спробуй за зразком самостійно проілюструвати третій вираз. ⑤ Який відрізок довший? На скільки клітинок? ⑥ Геометричний диктант. Такий значок умовно назовемо «сонечком». Намалюй зліва від «сонечка» хрестик, а справа — кружечок.

ТОВСТИЙ. ТОНКИЙ

1.

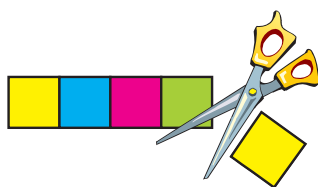
2.

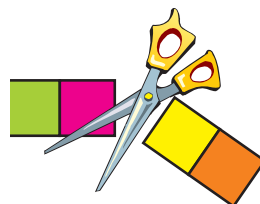
3.

1		3			6			9	
10				6			3		

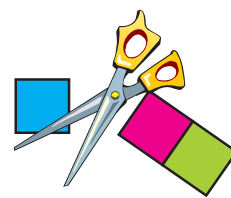
4.

$$\square - \square = \square$$

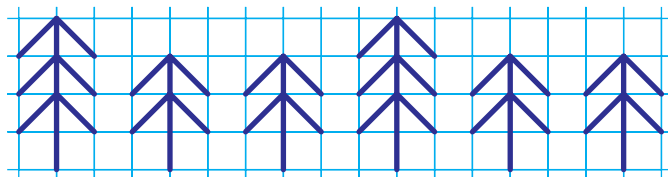

$$\square - \square = \square$$

$$\square - \square = \square$$

5.

6.

7.

$5 - 2$

$5 - 3$

$4 - 2$

$3 - 1$

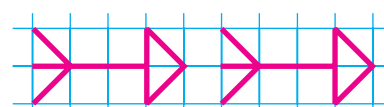
8.

9.

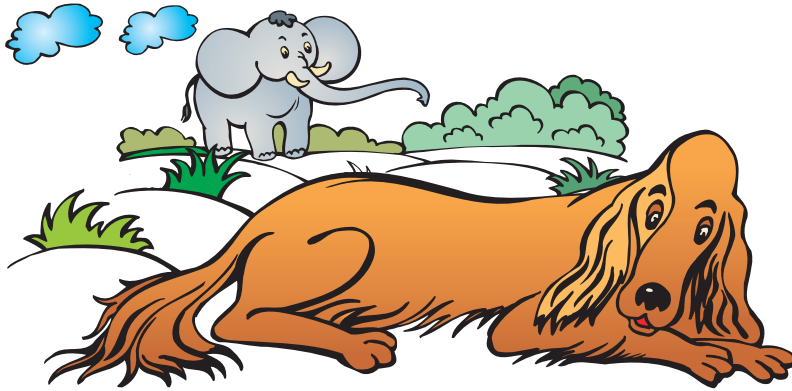
10.

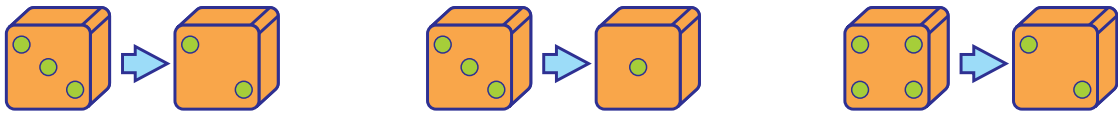
① Який король найтовший? ② Яка книжка найтовща? Яка найтонша? Яка лежить найвище? Яка книжка не лежить? ④ Склади вирази на віднімання. ⑤ «Пересади» ялинки так, щоб спочатку були нижчі деревця, а потім — вищі. ⑥ Геометричний диктант. Намалюй у вільних клітинках хрестик і кружечок, але так, щоб кружечок був вище, ніж хрестик. ⑦ Проілюструй вирази на віднімання за зразком, перетворюючи хрестики на «сонечка». Виконай обчислення. ⑧ У якій послідовності повинні плисти яхти, якщо їхні номери розмістити в порядку зростання? ⑨ Який відрізок довший? На скільки клітинок?

Далі. Ближче. Глибоко. Мілко

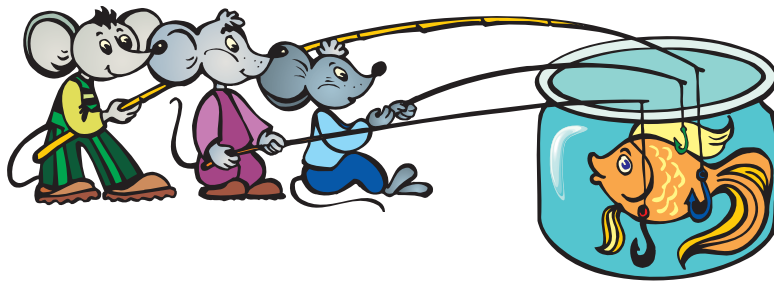
1.

2.

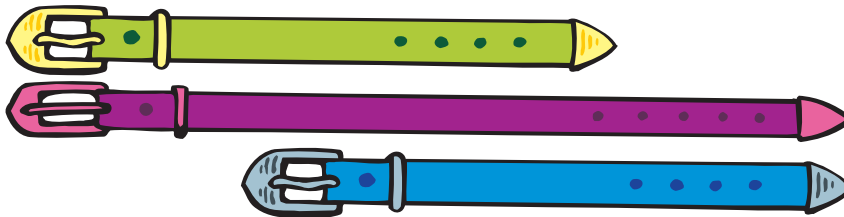
3.

4.

5 - 4   4 - 3   3 - 2   2 - 1

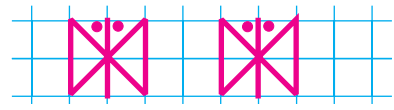
5.

6.

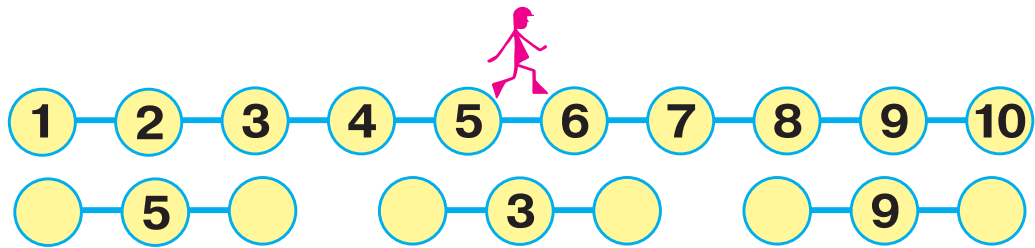
7.

① Яка тварина більша: слон чи пес? Чому на малюнку пес більший за слона? ② Скільки крапочок треба стерти на гранях кубика у кожному випадку? ③ Хто з мишенят занурив гачок найглибше? ⑤ Серед цих ремінців є два однакової довжини. Знайди їх. ⑥ Порівняй відрізки за довжиною. Чи можна отримати нижній відрізок, склавши два інші? Поясни, чому.

Числовий ряд. Важче. Легше

1.

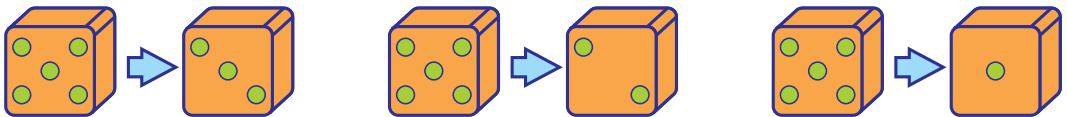
2.

3.

4.

5.

$$2 + 1$$

$$3 - 1$$

$$2 + 2$$

$$4 - 1$$

$$3 + 1$$

$$5 - 2$$

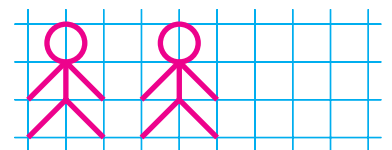
6.

7.

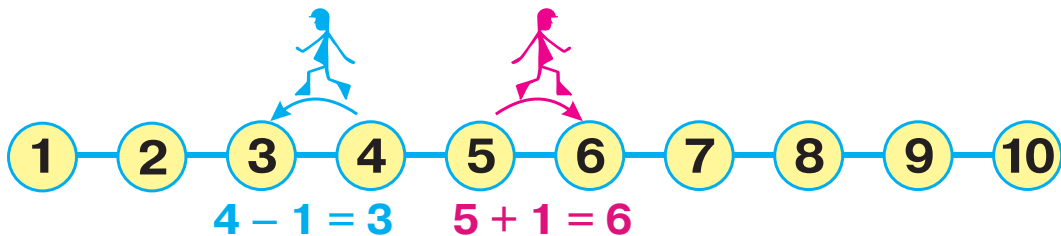
8.

① Повз яке число проходить чоловічок? Яке число він щойно минув? Яке число буде наступним? Знайди сусідів кожного числа. ② Що важче: кавун у мами чи кулька у доньки? Що легше: диня чи гарбуз? Який пакет важчий: великий чи малий? ③ Серед цих фігур є два трикутники. Чому третя фігура не трикутник? Як вона називається? ④ Скільки крапочок треба стерти на гранях кубика у кожному випадку? ⑤ На числових терезах переважає більше число. Перевір, чи правильно показують терези. ⑥ Порівняй відрізки за довжиною. Чи можна отримати нижній відрізок, склавши два інші? Обґрунтуй свою думку.

Швидко. Повільно. Додавання і віднімання числа 1

1.

2. $9 - 1$ $9 + 1$ $8 - 1$ $6 + 1$ $5 + 1$ $7 - 1$ $5 - 1$

3.

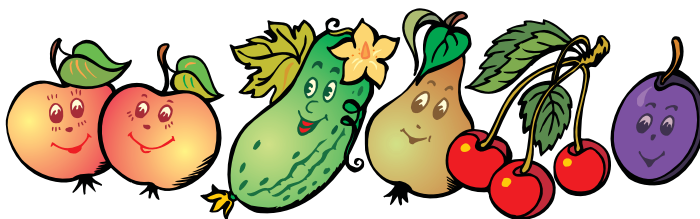
4.

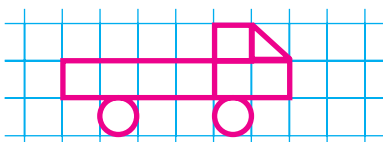
5.

6.

7.

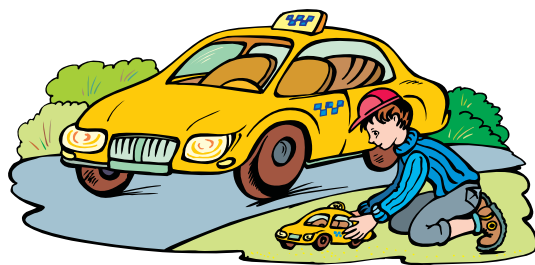
8.

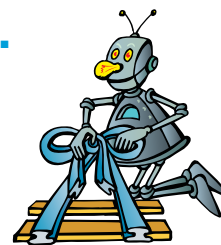
① З допомогою рожевого чоловічка до числа 5 додали 1. З допомогою синього чоловічка від числа 4 відняли 1. ② Виконай дії з допомогою числового ряду, поданого в попередньому завданні. ③ Хто в кожній парі рухається швидше? Хто — повільніше? ④ Порахуй круги, розташовані між синіми кругами. ⑤ Які числа в ряду записані крапочками? Які — цифрами? Як ще можна позначати числа? (Зірочками, паличками, словами тощо.) ⑥ Що зайве у цьому ряду? Чому? ⑦ Чи можна отримати нижній відрізок, склавши два інші? Чому?

Колір. Форма. Розмір. Круг. Додавання і віднімання числа 2

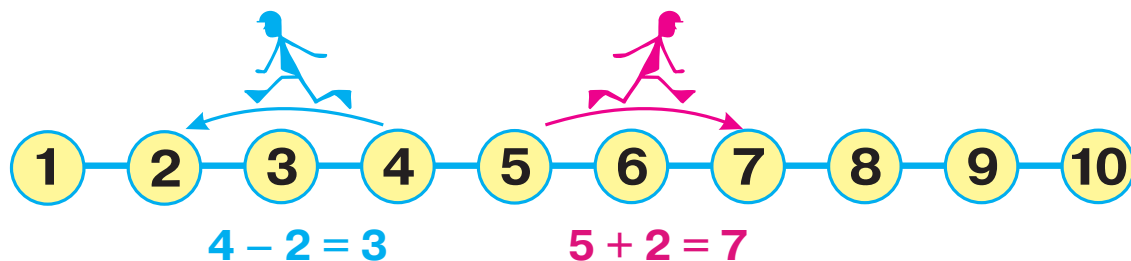
1.

2.

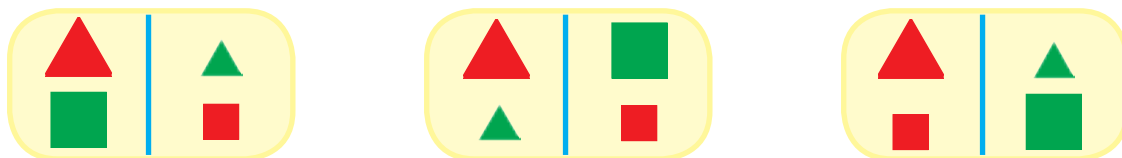

3.

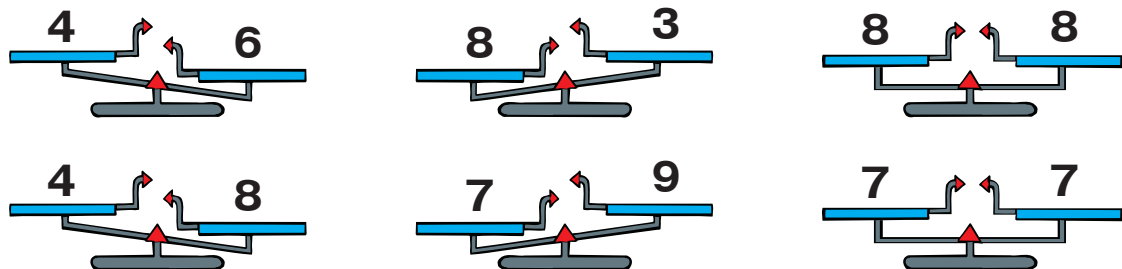

4.   9 - 2   4 + 2   8 - 2   6 + 2   5 + 2   7 - 2   10 - 2

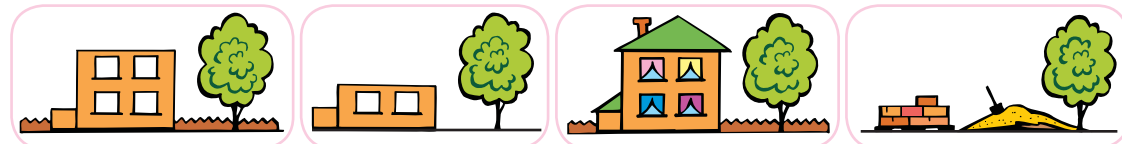
5.

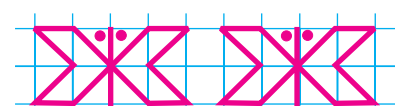
6.

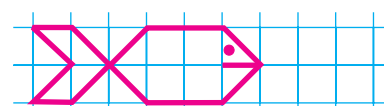
7.

8.

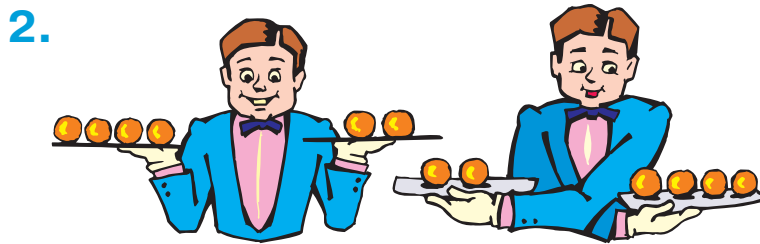
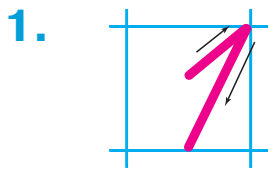
9.

① За якими ознаками схожі ці машини? За якими ознаками вони відрізняються? ② Що поміняв робот у рейках: колір чи форму? ③ Щоб додати або відняти число 2 з допомогою числового ряду, треба «перескочити» через сусіднє число. ④ Виконай дії з допомогою числового ряду, поданого в попередньому завданні. ⑤ Чим у кожному випадку пара фігур зліва відрізняється від пари фігур справа? ⑥ Знайди числові терези, що показують неправильно. ⑦ Що було спочатку, а що — потім?

ЧИСЛА 1–10 ТА ЧИСЛО 0

Порядок чисел при додаванні. Написання цифри 1

$$4 + 2 = \square$$

$$2 + 4 = \square$$

Числа можна додавати
у будь-якому порядку.

$$4 + 1$$

$$1 + 7$$

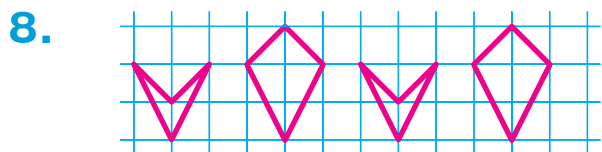
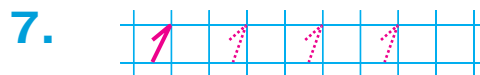
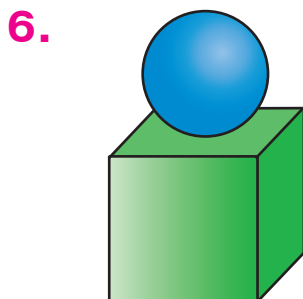
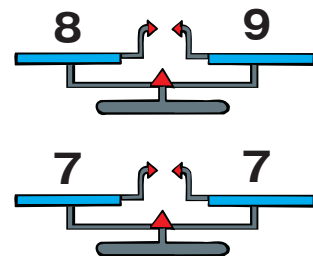
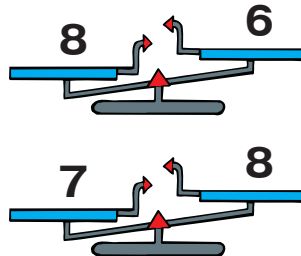
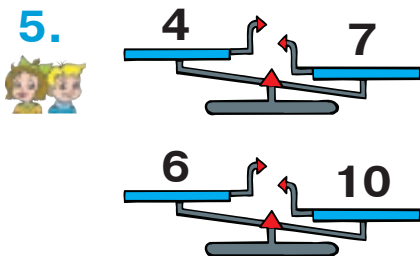
$$2 + 8$$

$$3 + 2$$

$$2 + 1$$

$$6 + 1$$

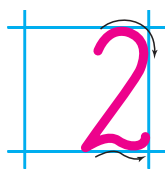
$$5 + 2$$

① Ознайомся з написанням цифри 1. ② Чи зміниться кількість апельсинів, якщо підноси поміняти місцями? ④ Перемалюй у зошит фігури, яких на малюнку по одній. ⑤ Знайди числові терези, що показують неправильно. ⑥ На кубі стоїть куля. Яким кольором позначено кулю, яким — куб? Як ти вважаєш, чи буде стійкою конструкція, якщо куб поставити на кулю? ⑦ Напиши в зошиті цифру 1 за зразком.

Порядкова і кількісна лічба. Написання цифри 2

1.

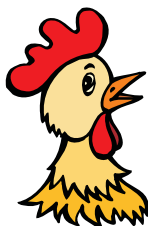
2.

і

3.

4.

5.

2 2

1 2

1 1

2 1

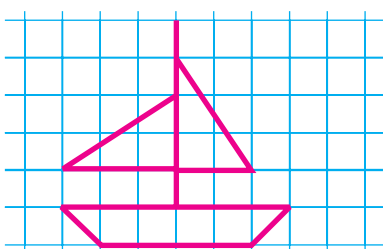
6.

7.

8.

9.

10.

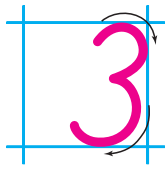

① Напиши у зошиті цифру 2 за зразком. ② Утвори число 2 з допомогою монет. ③ Які з цих істот мають дві ноги? ④ Який номер має перший справа вагон? другий справа? ⑥ Перемалюй у зошит фігури, яких на малюнку по дві. ⑦ Що рухається швидше? Що — повільніше? ⑩ Геометричний диктант. Перетвори другий зліва хрестик і третій справа кружечок на «сонечка».

Написання цифри 3

1.

2.

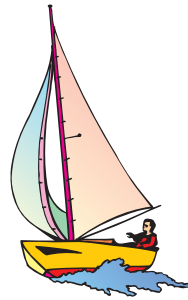

3.

Було

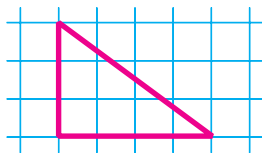
Приплив

Стало

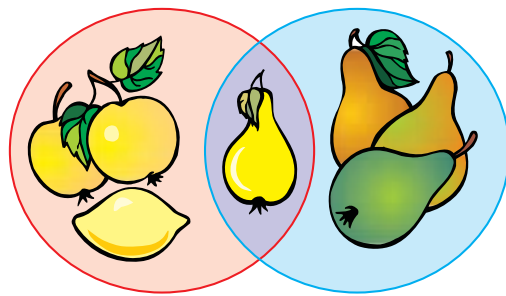

?

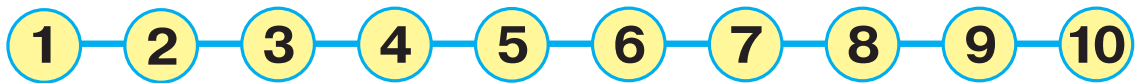
4.

5.

6.

$5 + 2$

$2 + 8$

$2 + 3$

$3 + 1$

$1 + 1$

$2 - 1$

$6 + 2$

7.

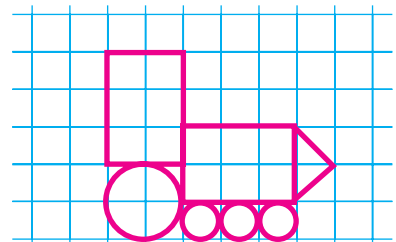
$3 \square 2$

$2 \square 2$

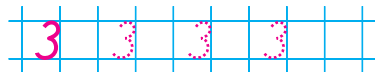
$1 \square 3$

$3 \square 3$

8.

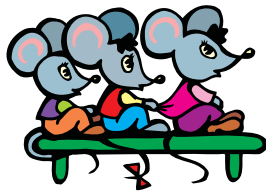
9.

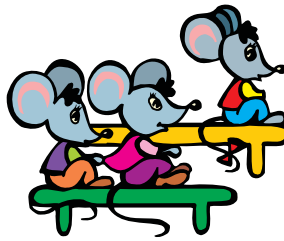
① Напиши у зошиті цифру 3 за зразком. ② Чи можна набрати 3 копійки монетами по 1 копійці? монетами по 2 копійки? різними монетами? Якими саме? ③ Склади за малюнком вираз і знайди його значення. ④ Накресли такий трикутник у своєму зошиті. ⑤ Які фрукти всередині круга, обмеженого червоною лінією? (Жовті.) Які фрукти всередині круга, обмеженого блакитною лінією? (Груші.) Які фрукти у спільній частині? (Жовта груша.) Які фрукти поза кругом, обмеженим червоною лінією? (Зелені і коричневі груші, або не жовті фрукти.)

Склад числа 3

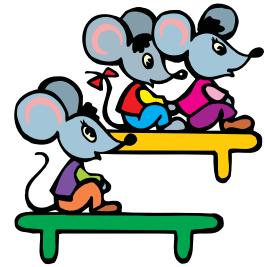
1.

3

2 + 1

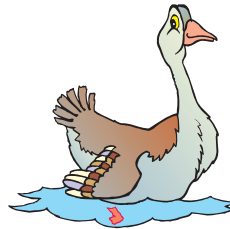
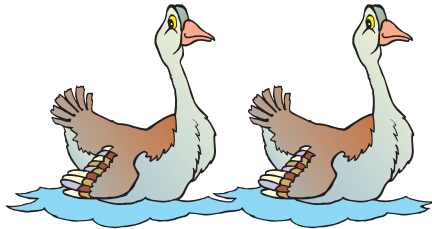
1 + 2

2.

Було

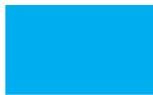
Відплив

Залишилося

?

3.

4.

1 + 2

3 - 1

2 + 1

3 - 2

1 + 1

2 - 1

5.

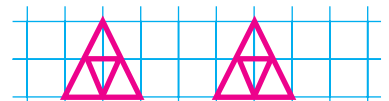
6.

7.

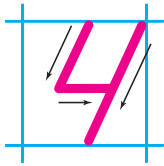
8.

① З яких чисел можна утворити число 3? ③ Скільки трикутників серед цих фігур? Запиши відповідь. ⑤ Скільки і яких фігур повинно бути в порожній клітинці? ⑥ Назви числа в порядку зростання. Яке число найбільше? Яка цифра найбільша? Чи відповідають більші цифри більшим числам?

Написання цифри 4

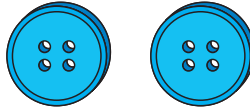
1.

2.

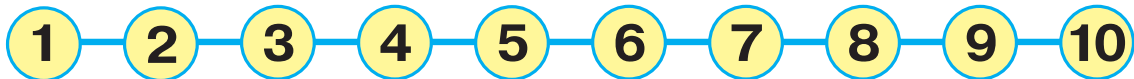

3.

Разом
?

4.

$2 + 2$

$4 - 1$

$1 + 1$

$1 + 3$

$3 - 2$

$2 + 1$

5.

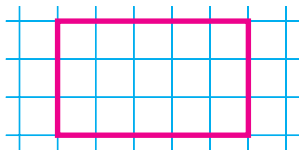

6.

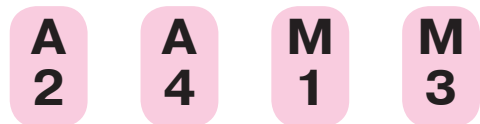

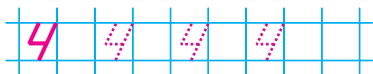
7.

8.

9.

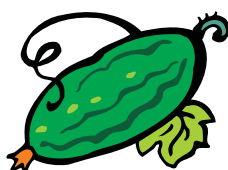
① Напиши у зошиті цифру 4 за зразком. ② Чи можна набрати 4 копійки двома монетами? трьома? чотирма? Які це будуть монети? ③ Склади вираз про гудзики. ⑤ Яка мавпочка йде першою? другою? третьою? останньою? Які бантики мають мавпочки, що йдуть перед останньою? Які бантики мають сусідки другої мавпочки? ⑥ Які фігури повинні бути в порожній клітинці? ⑦ Накресли в зошиті такий чотирикутник. ⑧ Розташуй літери у порядку зростання чисел і прочитай слово.

Склад числа 4. Кут

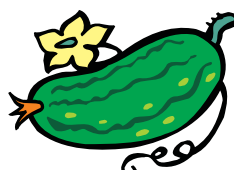
1.

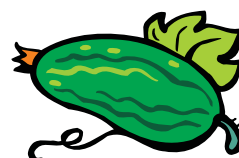
$$1 + 3$$

$$2 + 2$$

$$3 + 1$$

2.

Було

Купили

Стало

?

3.

$$4 - 1$$

$$4 - 2$$

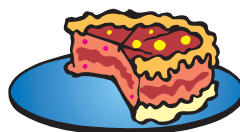
$$4 - 3$$

$$2 + 2$$

$$3 - 1$$

$$3 + 1$$

4.

5.

А
2

К
1

А
4

В
3

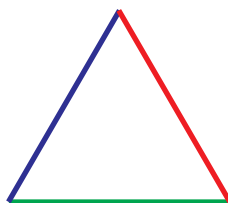
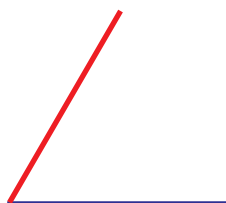
Н
2

О
1

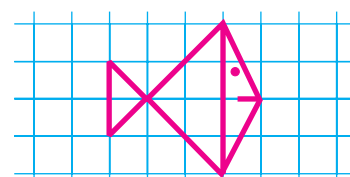
К
4

І
3

6.

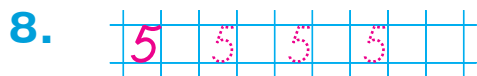
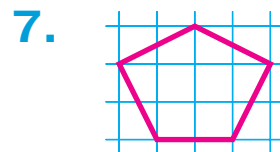
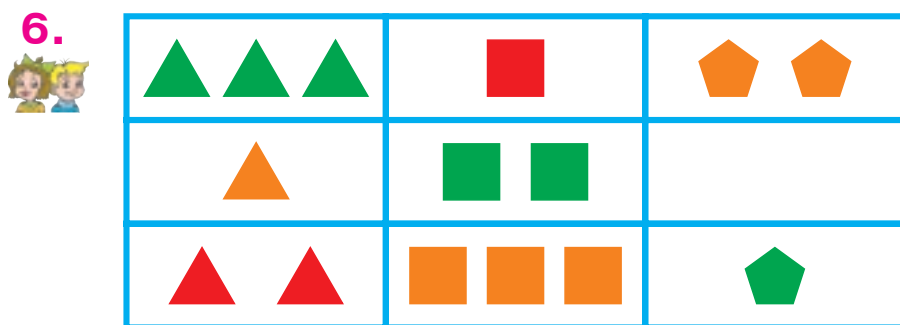
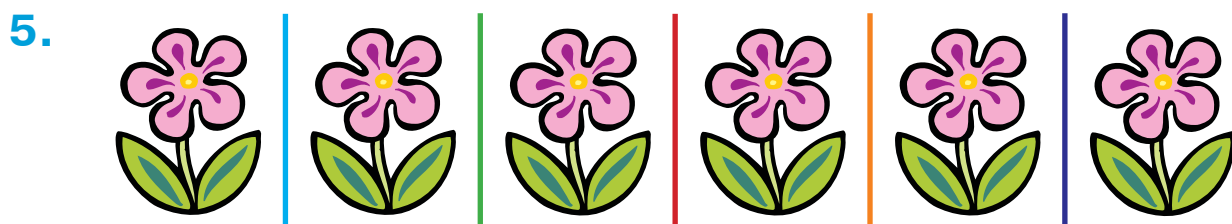
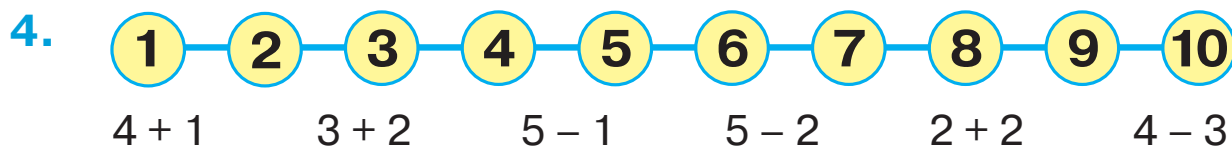

7.

① З яких двох чисел можна утворити число 4? ④ Що було спочатку, а що — потім? ⑤ Запиши літери першого слова (вони на рожевому тлі) у порядку зростання чисел, а другого (на блакитному тлі) — у порядку спадання чисел. Прочитай слова. ⑥ Синій і червоний відрізки утворюють кут. Скільки кутів у трикутнику?

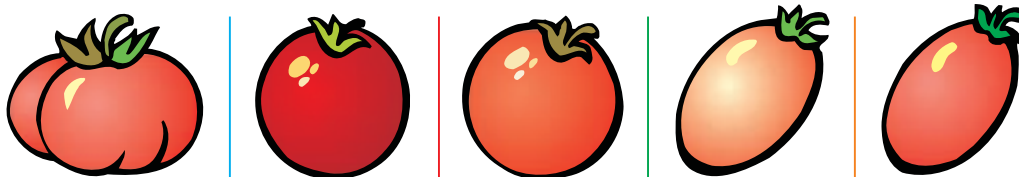
Написання цифри 5

① Напиши у зошиті цифру 5 за зразком. ② Чи можна набрати 5 копійок монетами по копійці? по 2 копійки? різними монетами? Якими саме? ③ Яка лінія відокремлює квіти так, що зліва від неї ти бачиш на 2 квітки більше, ніж справа? ④ Які фігури повинні бути в порожній клітинці? ⑤ Побудуй такий п'ятикутник у зошиті. ⑥ Скільки кутів у чотирикутнику? Відрізками яких кольорів вони утворені?

Склад числа 5

1.

$1 + 4$

$2 + 3$

$3 + 2$

$4 + 1$

2.

$5 - 1$

$5 - 2$

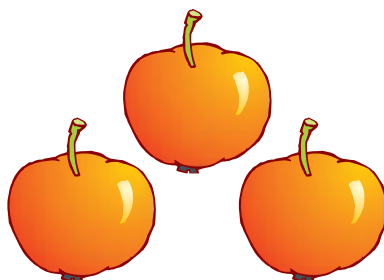
$5 - 3$

$5 - 4$

$4 + 1$

$2 + 3$

3.

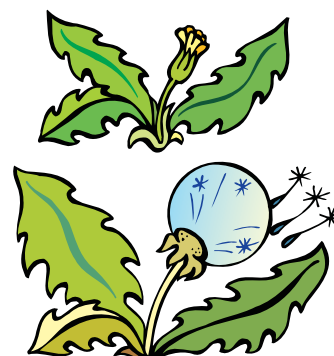
Усього
фруктів

?

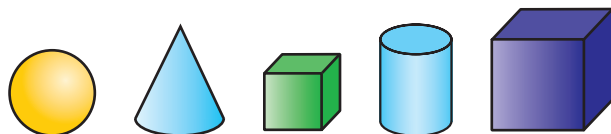
4.

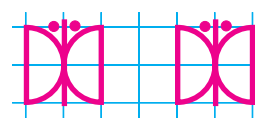
5.

6.

7.

- ① З яких чисел можна утворити число 5? ④ Запиши літери, що на рожевому тлі, у порядку зростання чисел, а літери, що на блакитному тлі, — у порядку спадання чисел. Прочитай слова.
⑤ Що було спочатку, а що — потім? ⑥ Скільки кубів зображено на малюнку? Скільки куль? Скільки фігур, які не є кубами?

Додавання та віднімання в межах 5

1.

$1 + 4 = \square$

$2 + 1 = \square$

$1 + 3 = \square$

$2 + 2 = \square$

$2 + \square = 4$

$1 + \square = 5$

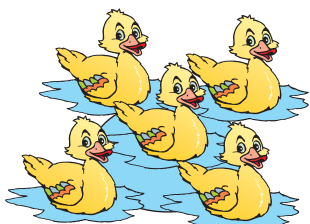
$2 + \square = 3$

$1 + \square = 3$

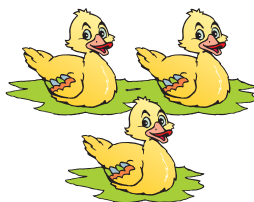

2.

Плавало

Вийшло
на берег

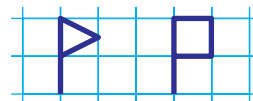
Залишилося
плавати

?

3.

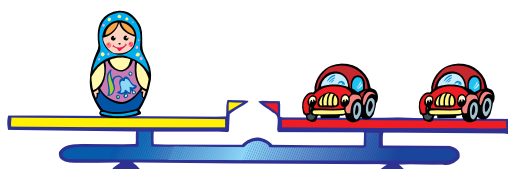
4.

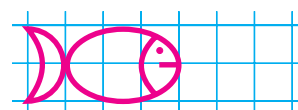
5.

6.

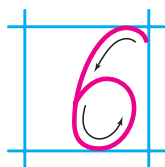
7.

① Повтори склад чисел 3, 4, 5. З допомогою будиночків виконай обчислення. ③ Скільки треба домалювати кружечків, щоб їх стало більше, ніж хрестиків? ④ Геометричний диктант. Збільш відстань між прапорцями на клітинку. ⑤ Підбери ключик до кожного замочка, з'єднавши вираз з відповідним значенням. ⑥ Що легше: машинка чи мотрійка? Обґрунтуй свою думку.

Написання цифри 6

1.

2.

3.

Було

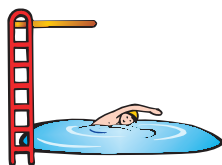
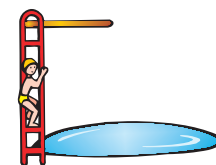
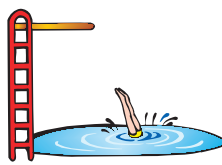
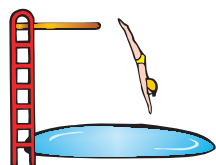
Прилетіло

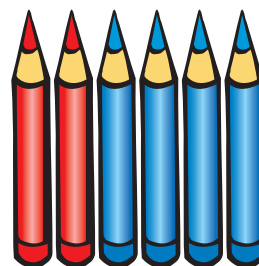
Стало

?

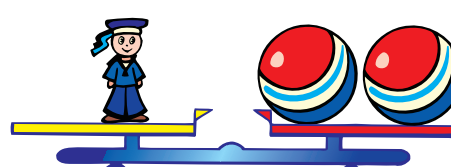
4.

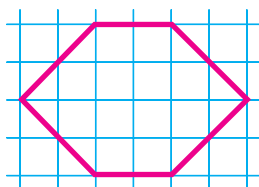
5.

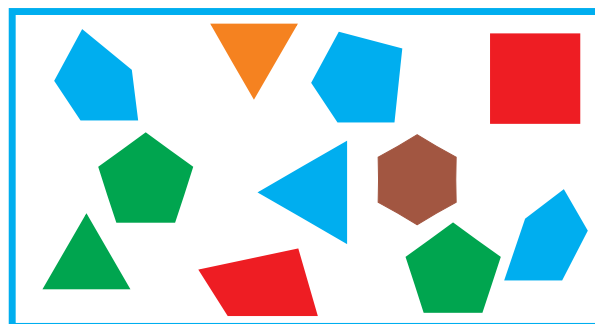
6.

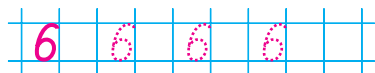
7.

9.

8.

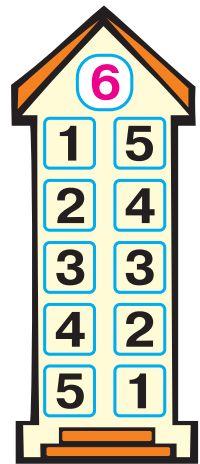
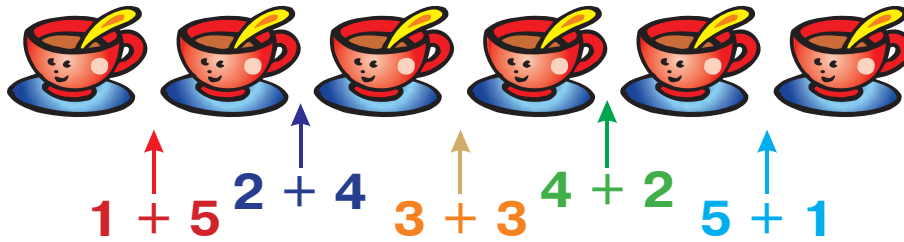

① Напиши у зошиті цифру 6 за зразком. ② Чи можна набрати 6 копійок двома монетами? трьома монетами? чотирма? Які це будуть монети? ④ Що було спочатку, а що — потім? ⑤ Виконай дію додавання. ⑥ Яка іграшка найлегша? ⑨ Яку з цих фігур можна назвати шестикутником?

Склад числа 6

1.

2.

$2 + 4 = \square$

$5 + 1 = \square$

$1 + 5 = \square$

$3 + \square = 6$

$4 + \square = 6$

$2 + \square = 4$

3.

Сиділо

Прилетіло

Стало

?

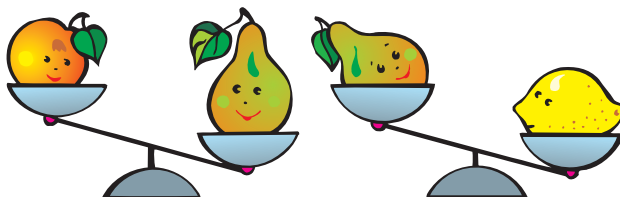
4.

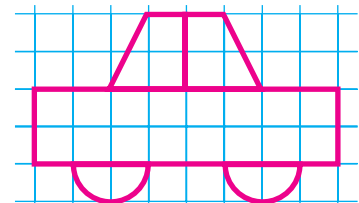
5.

6.

7.

① З яких чисел можна скласти число 6? Знайди їх у будиночку. ④ Порівняй довжини відрізків. Що ти можеш про них сказати? Накресли один такий відрізок у зошиті. ⑥ Який фрукт найважчий? Який найлегший?

Зв'язок додавання та віднімання

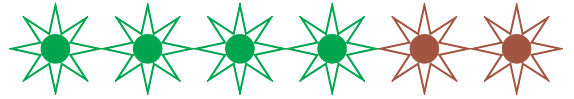
1.

$$3 + 2 = \square$$

$$5 - 3 = \square$$

$$5 - 2 = \square$$

$$4 + 2 = \square$$

$$6 - 4 = \square$$

$$6 - 2 = \square$$

2.

Було

Принесли

Стало

?

3.

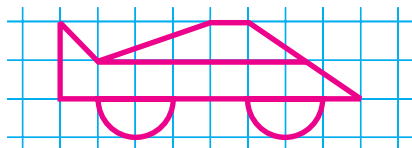

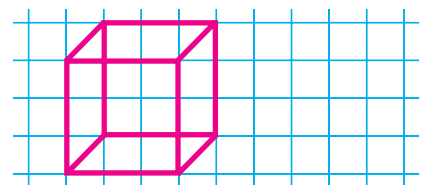
4.

$$2 + 3 \rightarrow \square - 2 \rightarrow \square + 1 \rightarrow \square - 3 \rightarrow \square + 5 \rightarrow \square$$

5.

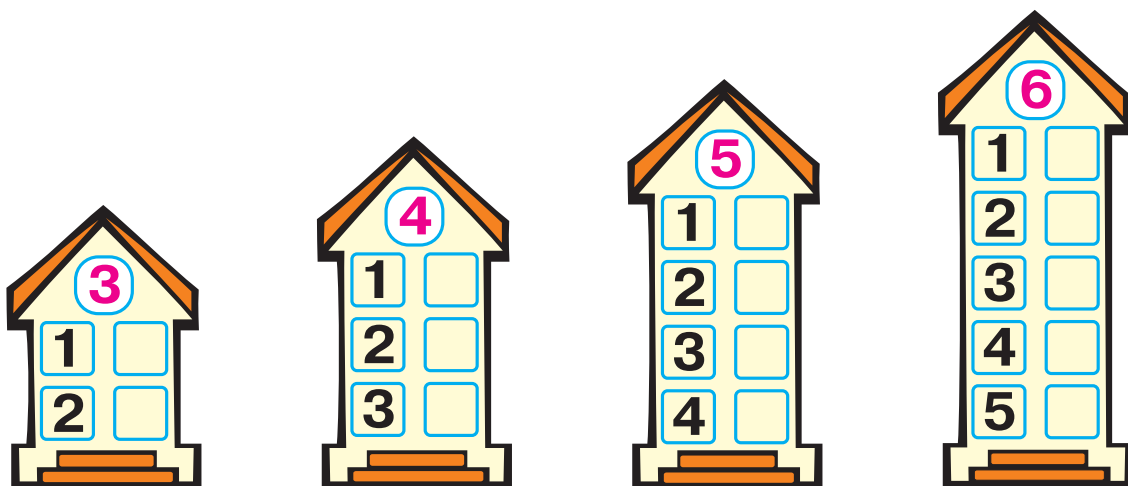
6.

① З допомогою зірочок склали вирази на додавання та віднімання. Про що можна дізнатися, обчисливши кожен вираз? ③ Які фігури повинні бути у порожній клітинці? ④ Розв'яжи числовий ланцюжок. Результат кожної дії записуй замість «віконечка». Останнє число в ланцюжку повинно дорівнювати першому. ⑥ Намалюй таку фігуру.

Додавання та віднімання в межах 6

1.

$1 + 5 = \square$

$2 + \square = 6$

$2 + 3 = \square$

$1 + \square = 5$

$3 + 3 = \square$

$4 + \square = 6$

$2 + 2 = \square$

$5 + \square = 6$

2.

$6 - 2$
К

$6 - 5$
Р

$6 - 1$
А

$6 - 3$
С

$6 - 4$
И

3.

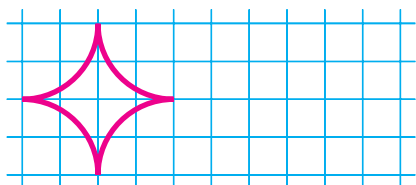

$3 + 3 = \square$

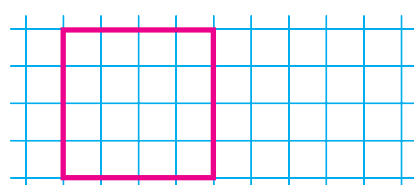
$6 - 3 = \square$

$4 + 2 = \square$

4.

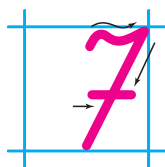
5.

① Повтори склад чисел і виконай дії. ② Виконай обчислення. Розташуй літери у порядку зростання чисел і розшифруй слово. ③ Про що ти дізнаєшся, виконавши дії? ⑤ Намалюй таку фігуру. Скільки в ній кутів?

Написання цифри 7. Тиждень

1.

2.

3.

Разом

?

4.

Було

Докупили

Стало

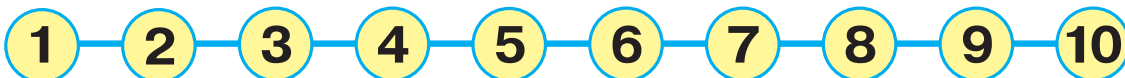

?

5.

6.

$$5 + 2$$

$$7 - 1$$

$$7 - 2$$

$$1 + 6$$

$$4 + 3$$

$$6 - 3$$

7.

У тижні 7 днів.

1. Понеділок

3. Середа

5. П'ятниця

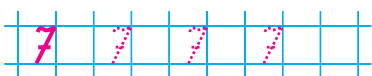
2. Вівторок

4. Четвер

6. Субота

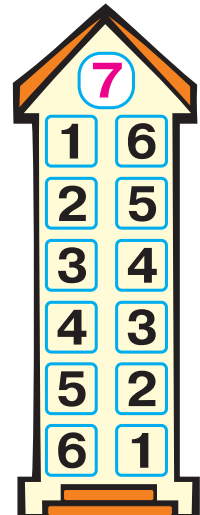
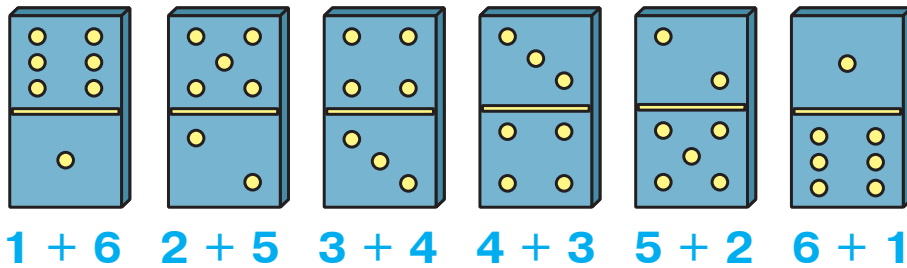
7. Неділя

8.

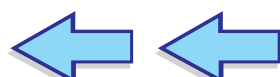
① Напиши у зошиті цифру 7 за зразком. ② Як набрати 7 копійок двома монетами? трьома монетами? Чи можна набрати 7 копійок монетами по 2 копійки? ⑤ Тобі вже відомі такі геометричні фігури, як трикутники, чотирикутники, п'ятикутники. Які з цих фігур можна назвати шестикутниками? ⑦ Скільки днів у тижні? В які дні тижня ти навчаєшся у школі? В які дні тижня ти відпочиваєш? На який день тижня цього року припадає твій день народження?

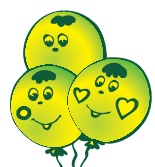
Склад числа 7

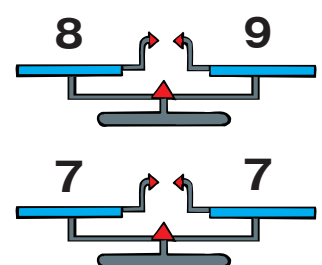
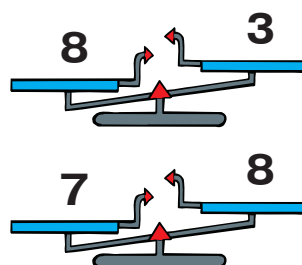
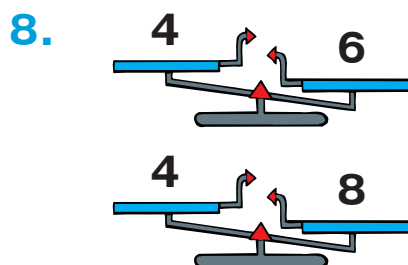

2. $3 + 4 = \square$ $1 + 6 = \square$ $5 + 2 = \square$
 $2 + \square = 7$ $5 + \square = 7$ $4 + \square = 7$

3. $7 - 3 = 0$ $7 - 6 = 3$ $7 - 1 = 0$ $7 - 5 = 0$ $7 - 2 = \text{Т}$ $7 - 4 = \text{Л}$

4.
 $5 + 2 = \square$ $7 - 5 = \square$ $7 - 2 = \square$

5.   **Було**   **Купили**   **Стало**
            ?

① З яких чисел можна скласти число 7? Знайди їх у будиночку. ② Виконай обчислення. ③ Виконай дії. Розташуй літери у порядку зростання чисел і розшифруй слово. ④ Про що ти дізнаєшся, виконавши дії? ⑤ Геометричний диктант. Поміняй місцями хрестики і кружечки. ⑥ Чи стане довжина відрізків однаковою, якщо верхній відрізок зменшити на клітинку, а нижній — збільшити на клітинку? Перевір практично. ⑦ Знайди терези, що показують правильно.

Порівняння відрізків за довжиною

1.

2.

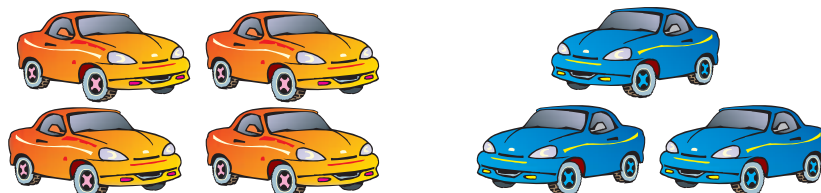
3.

С	В	А	Е	Н	П	О	Е	Л	Т
4	1	7	3	5	4	1	6	2	7

4.

$$2 + 5 \rightarrow \square - 2 \rightarrow \square + 1 \rightarrow \square - 3 \rightarrow \square + 3 \rightarrow \square$$

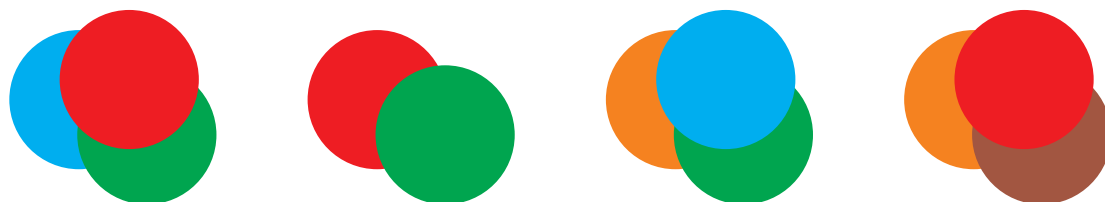
5.

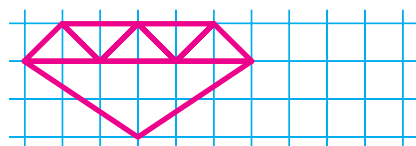
Всього

?

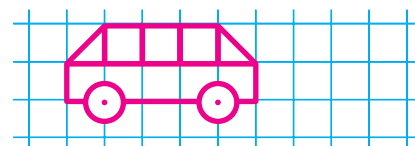
6.

7.

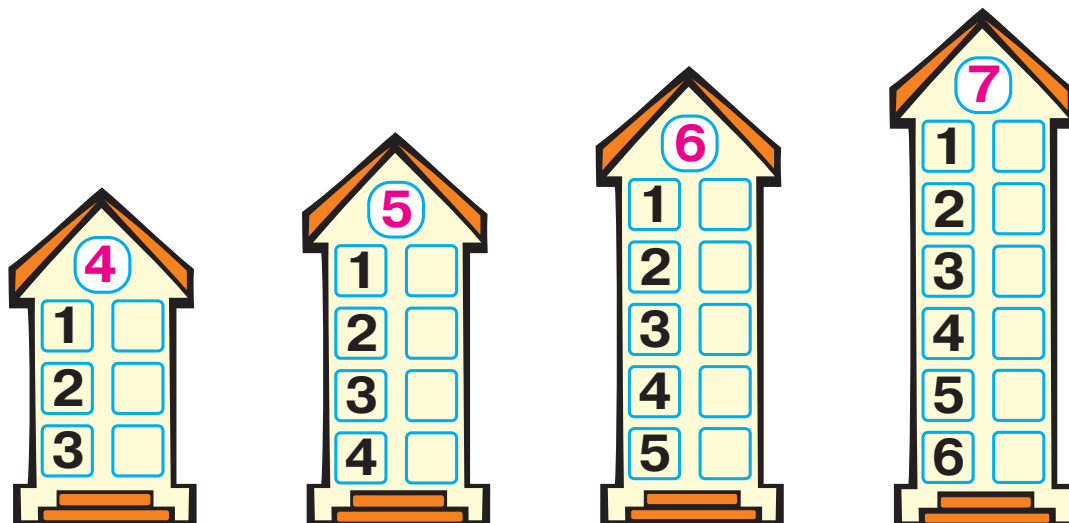
8.

① Який відрізок найдовший? Який найкоротший? На скільки клітинок найдовший відрізок більший за найкоротший? ② Хто із тварин-спортсменів попереду? Хто біжить останнім? Скільки тварин обігнало мишку? Які тварини відстають від білки? ③ Запиши літери першого слова (вони на рожевому тлі) у порядку зростання чисел, а другого (на блакитному тлі) — у порядку спадання чисел. Прочитай слова. ④ Розв'яжи числовий ланцюжок. ⑤ Кружечки намагались сховатись один за одним, але кожного з них було видно хоча б раз. Скільки всього було кружечків? Яких кружечків не видно у кожному випадку?

Додавання та віднімання в межах 7

1.

$2 + 5 = \square$

$2 + \square = 5$

$4 + 2 = \square$

$4 + \square = 7$

$3 + 4 = \square$

$4 + \square = 5$

$1 + 6 = \square$

$5 + \square = 7$

2.

$7 - 4$
Л

$7 - 1$
А

$7 - 6$
Г

$7 - 3$
О

$7 - 5$
О

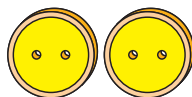
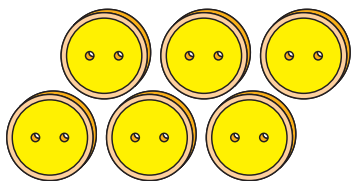
$7 - 2$
В

3.

Було

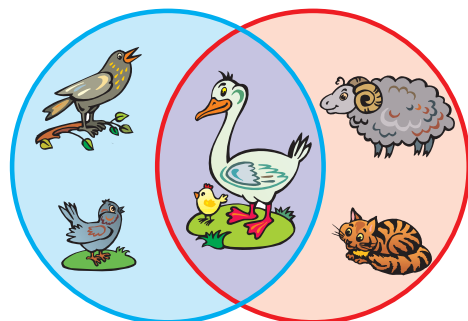
Пришили

Залишилося

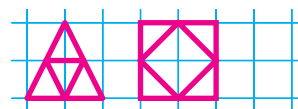

?

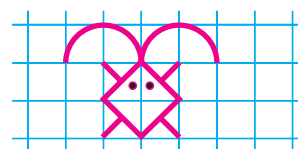
4.

5.

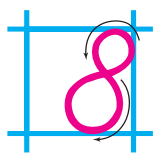
6.

② Виконай дії. Розташуй літери у порядку зростання чисел і розшифруй слово. ④ Які істоти знаходяться в крузі, обмеженому червоною лінією? У крузі, обмеженому блакитною лінією? У спільній частині кругів?

Написання цифри 8

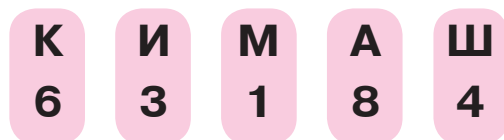
1.

2.

3.

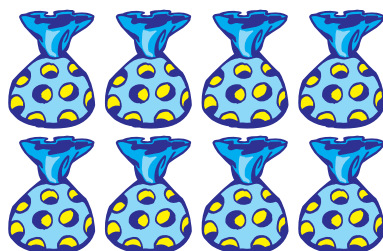

4.

Було

З'їли

Залишилося

?

5.

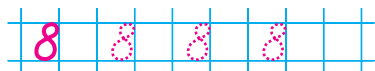
6.

$$5 + 3 \rightarrow \square - 2 \rightarrow \square + 1 \rightarrow \square - 2 \rightarrow \square - 3 \rightarrow \square$$

7.

8.

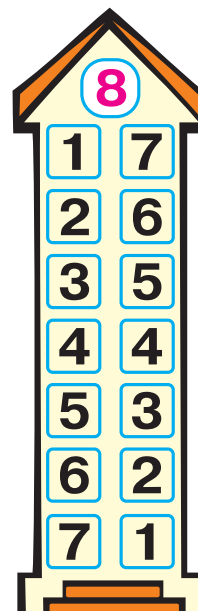
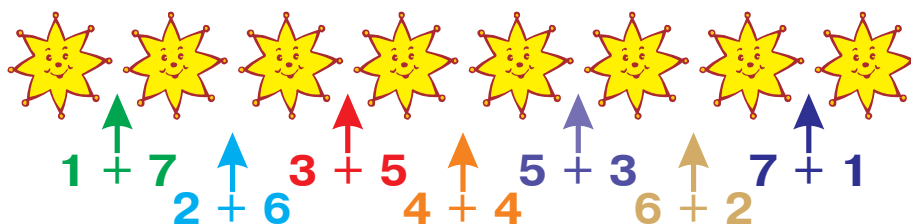

① Напиши у зошиті цифру 8 за зразком. ② Як набрати 8 копійок трьома монетами? чотирма монетами? Чи можна набрати 8 копійок монетами по 2 копійки? ③ Запиши літери першого слова (вони на рожевому тлі) у порядку зростання чисел, а другого (на блакитному тлі) — у порядку спадання чисел. Прочитай слова. ⑤ Квадратики намагалися сховатись один за одним, але кожного з них було видно хоча б раз. Скільки всього було квадратиків? Яких квадратиків не видно у кожному випадку?

Склад числа 8

1.

2.

$$4 + 4 = \square$$

$$2 + 6 = \square$$

$$5 + 3 = \square$$

$$1 + \square = 8$$

$$5 + \square = 8$$

$$7 + \square = 8$$

3.

Разом

?

4.

5.

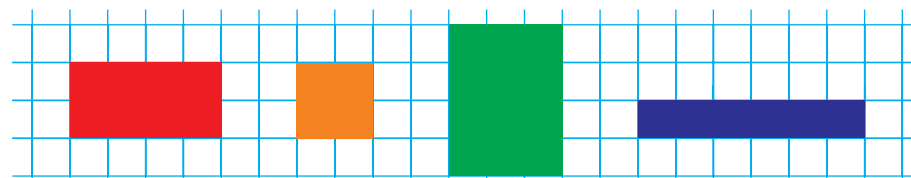

$$6 + 2 = \square$$

$$8 - 2 = \square$$

$$8 - 6 = \square$$

6.

7.

$$3 + 5$$

$$7 + 1$$

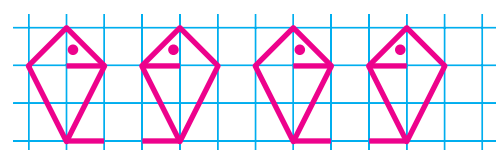
$$7 - 1$$

$$1 + 6$$

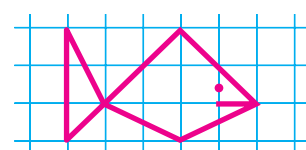
$$4 + 3$$

$$7 - 4$$

8.

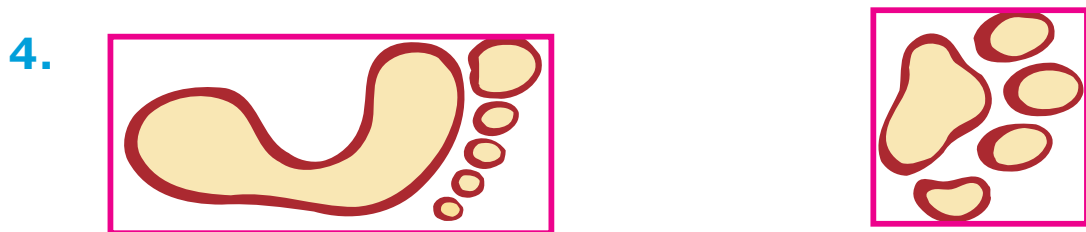
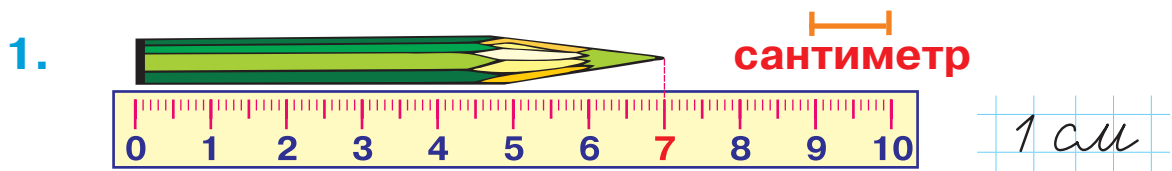

9.

① З яких чисел можна скласти число 8? Знайди їх у будиночку. ④ Запиши літери першого слова (вони на рожевому тлі) у порядку зростання чисел, а другого (на блакитному тлі) — у порядку спадання чисел. Прочитай слова. ⑤ З одного боку картонного трикутника намальовано сливу, а з другого боку — горіх. Про що ти дізнаєшся, виконавши дії? ⑥ Картонні чотирикутники розклали на клітинках зошита. Які чотирикутники можна сховати за іншими чотирикутниками? За якими саме?

Сантиметр

5. $4 + 3$ $8 - 3$ $7 - 3$ $8 - 4$ $2 + 6$ $7 - 2$

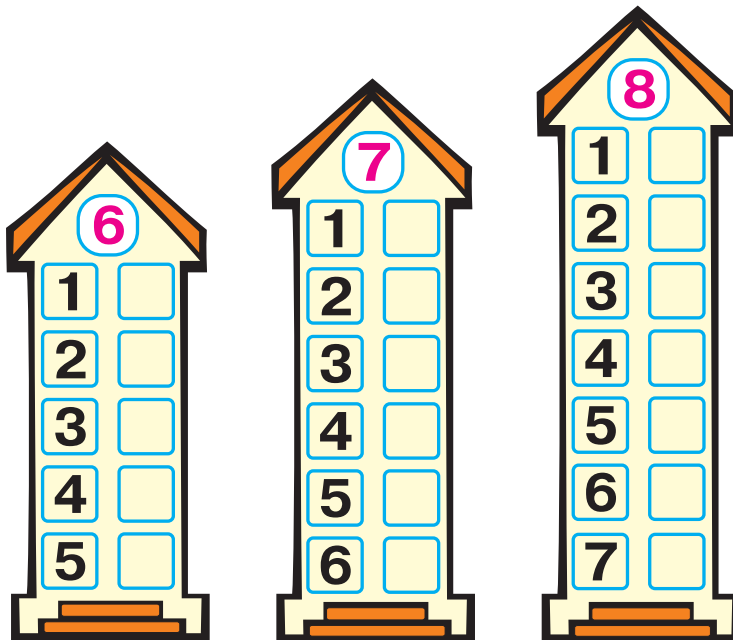
7. $4 + 4 \rightarrow \square - 3 \rightarrow \square + 2 \rightarrow \square - 3 \rightarrow \square - 2 \rightarrow \square$

① Довжину предметів, відрізків вимірюють лінійкою. Лінійка поділена на сантиметри. Скільки сантиметрів становить довжина олівця? Як при вимірюванні прикладати початок лінійки? Накресли відрізок завдовжки 1 см. ② Скільки клітинок становить довжина кожного відрізка? А скільки сантиметрів? ④ Розглянь сліди дитини і собаки. Чий слід довший? Чий ширший? Перевір з допомогою лінійки. ⑤ Виконай дії з допомогою чисел на лінійці. ⑥ Яких фігур більше: трикутників чи чотирикутників? На скільки більше? ⑧ Яка іграшка найлегша? Обґрунтуй свою думку.

Додавання та віднімання в межах 8

1.

$2 + 6 = \square$

$4 + 4 = \square$

$\square + 5 = 8$

$1 + \square = 7$

$2 + 4 = \square$

$1 + \square = 8$

$3 + 4 = \square$

$\square + 3 = 6$

2.

$8 - 4$
Р

$8 - 7$
О

$8 - 3$
Е

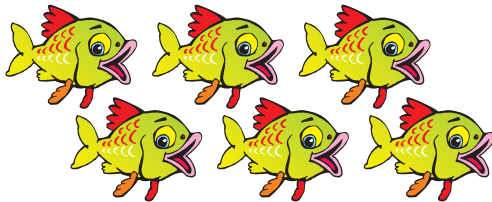
$8 - 6$
В

$8 - 5$
Е

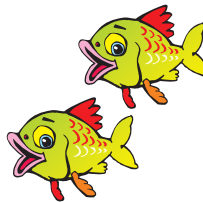
$8 - 2$
Д

3.

Пливли

Їх зустріли

Стало
разом

?

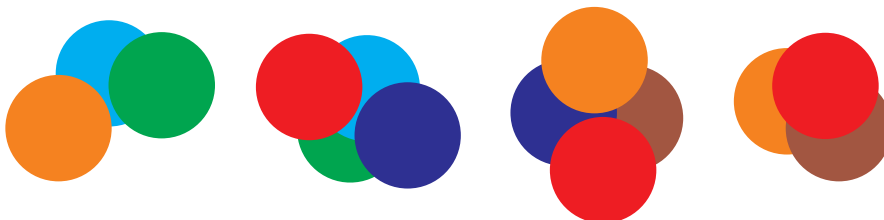
4.

5.

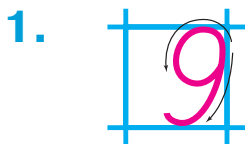
$2 + 3 \rightarrow \square + 3 \rightarrow \square - 4 \rightarrow \square - 3 \rightarrow \square + 5 \rightarrow \square$

6.

① Повтори склад чисел 6, 7, 8. З допомогою будиночків виконай обчислення. ② Виконай дії. Розташуй літери в порядку спадання чисел і розшифруй слово. ④ Який відрізок довший? На скільки сантиметрів? ⑥ Кружечки намагалися сховатись один за одним, але кожного з них було видно хоча б раз. Скільки всього було кружечків? Яких кружечків не видно у кожному випадку?

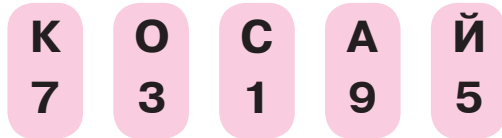
Написання цифри 9

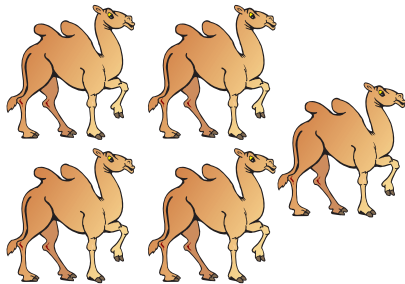
2.

3.

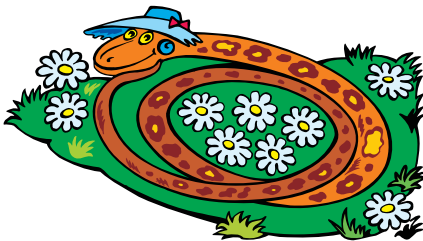
4.

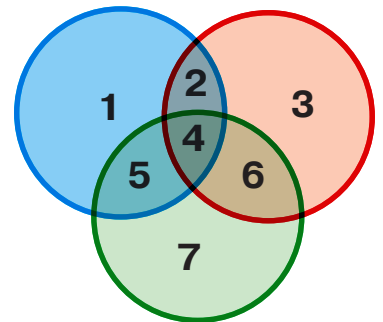
Стало

?

5.

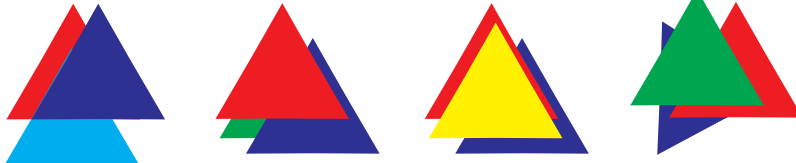
6.

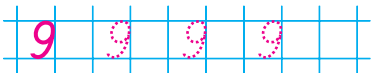
7.

8.

9.

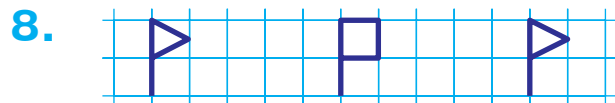
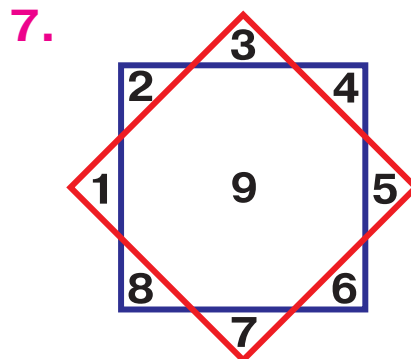
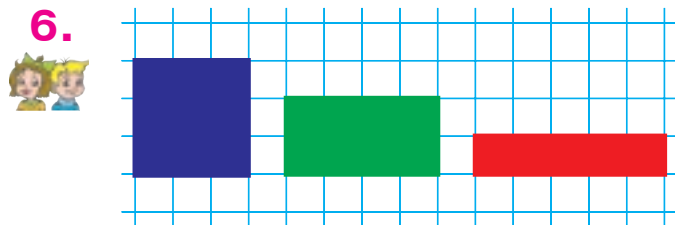
① Напиши у зошиті цифру 9 за зразком. ② Як набрати 9 копійок трьома монетами? чотирма монетами? Чи можна набрати 9 копійок монетами по 2 копійки? ③ Запиши літери першого слова (вони на рожевому тлі) у порядку зростання чисел, а другого (на блакитному тлі) — у порядку спадання чисел. Прочитай слова. ⑤ Де більше квітів: усередині зміїного кільця чи за його межами? ⑥ Які числа розташовані в крузі, обмеженому зеленою лінією? В крузі, обмеженому блакитною лінією? В крузі, обмеженому червоною лінією? У спільній частині всіх кругів? ⑦ Що спільного у виразах, розташованих на плашках одного кольору? Запиши вирази попарно і знайди їх значення. ⑧ Трикутники намагалися сховатись один за одним, але кожного з них було видно хоча б раз. Скільки всього було трикутників? Яких трикутників не видно у кожному випадку?

Склад числа 9

1. $4 + 5 = \square$ $3 + 6 = \square$ $7 + 2 = \square$
 $1 + \square = 9$ $5 + \square = 9$ $6 + \square = 9$

$6 + 3 = \square$ $9 - 3 = \square$ $9 - 6 = \square$

① Виконай дії з допомогою числового будиночка. ② Про що ти дізнаєшся, виконавши обчислення? ③ Завдяки яким відрізкам червоний відрізок став довшим на 1 см? на 2 см? на 3 см? на 4 см? ⑥ Кожний з цих чотирикутників можна сховати за двома іншими. Як це зробити? ⑦ Які цифри розташовані поза червоним квадратом? На перетині двох квадратів? ⑧ Геометричний диктант. Перемісти центральний прапорець на клітинку вправо.

Додавання та віднімання в межах 9

1. $3 + 6 = \square$

$1 + 7 = \square$

$3 + 5 = \square$

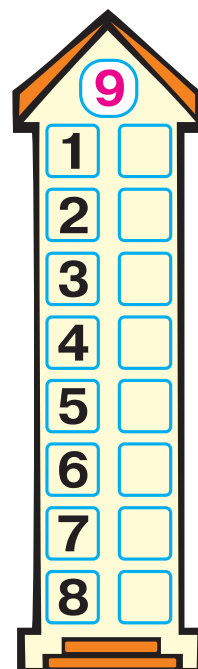
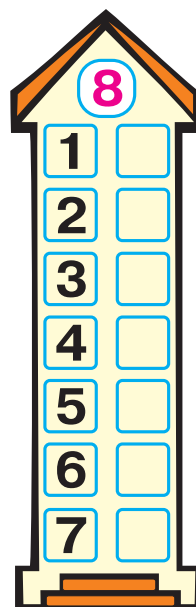
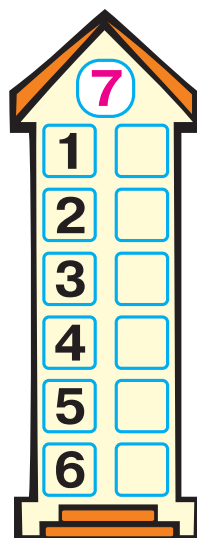
$1 + \square = 7$

$\square + 6 = 8$

$4 + 5 = \square$

$2 + \square = 9$

$8 + 1 = \square$

2.

$9 - 6$

Е

$9 - 3$

Р

$9 - 8$

А

$9 - 4$

А

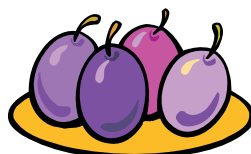
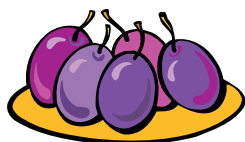
$9 - 7$

Т

$9 - 5$

К

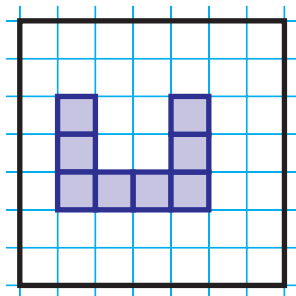
3.

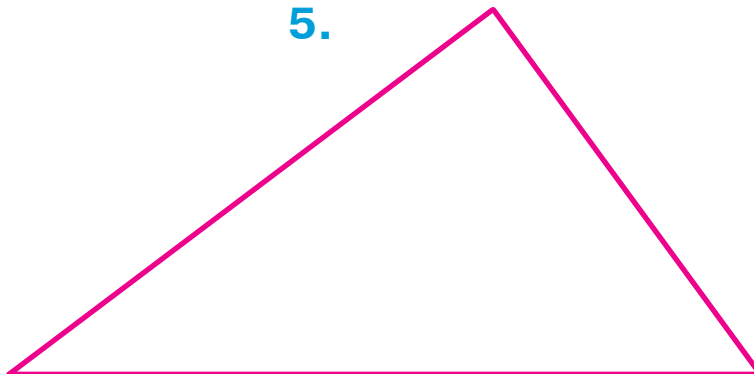
Всього

?

4.

5.

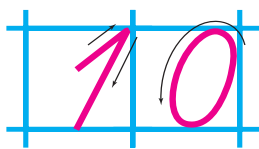
6.

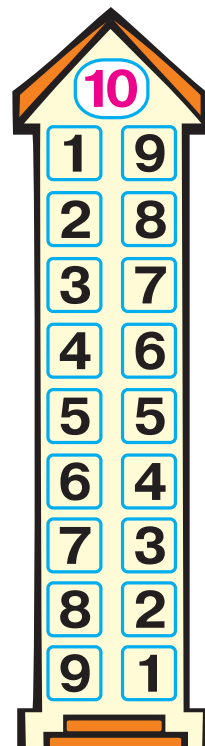
- ① Повтори склад чисел 7, 8, 9. З допомогою будиночків виконай обчислення. ② Виконай дії. Розташуй літери у порядку спадання чисел і розшифруй слово. ④ Озеро має форму квадрата. Яку найменшу кількість клітинок треба домалювати до місточка, щоб перейти з лівого берега на правий? З верхнього краю потрапити на нижній край? ⑤ Вимірй довжини сторін трикутника. Накресли у зошиті відрізок, довжина якого дорівнює найбільшій стороні трикутника. ⑥ Геометричний диктант. Перемісти крайній справа хрестик на клітинку вниз.

Написання числа 10. Склад числа 10

1.

2.

3.

$4 + 6 = \square\square$

$2 + 8 = \square\square$

$5 + 5 = \square\square$

$1 + \square = 10$

$3 + \square = 10$

$7 + \square = 10$

4.

5.

6.

$6 + 3$

$5 + 5$

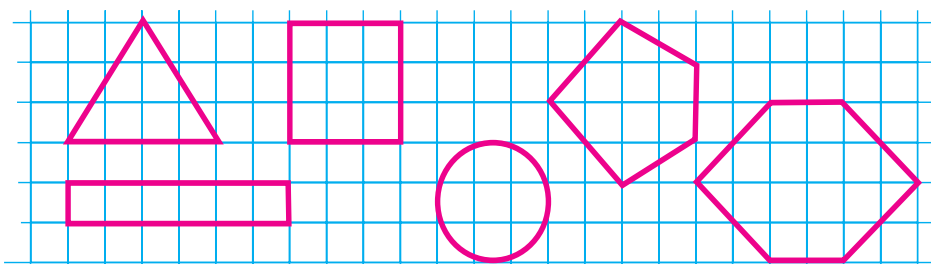
$8 - 3$

$3 + 7$

$10 - 1$

$9 - 4$

7.

① Напиши у зошиті число 10 за зразком. ② Як набрати 10 копійок монетами по 2 копійки? по 5 копійок? ④ Полічи тільки бабок і метеликів. Придумай про них завдання. ⑥ Що спільного у виразах, розташованих на плашках одного кольору? Запиши вирази парами та знайди їх значення. ⑦ Пригадай назви цих геометричних фігур. Накресли в зошиті квадрат і прямокутник.

Додавання та віднімання в межах 10

1. $5 + 5 = \square\square$

$9 + \square = 10$

$3 + 7 = \square\square$

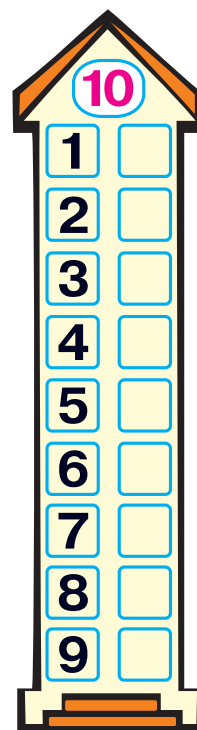
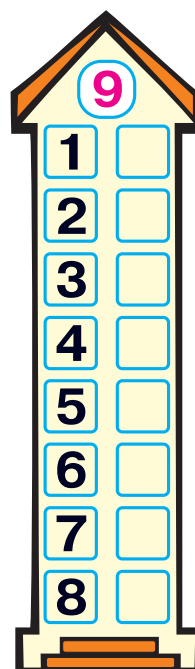
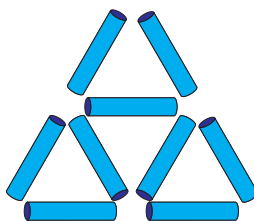
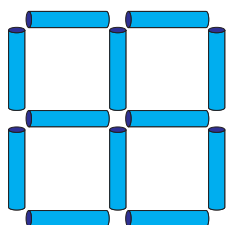
$\square + 6 = 10$

$4 + \square = 9$

$7 + 2 = \square$

$\square + 8 = 9$

$6 + 4 = \square\square$

3.

$10 - 5$

$10 - 7$

$10 - 3$

$10 - 8$

$10 - 4$

$10 - 6$

Т

В

О

С

Л

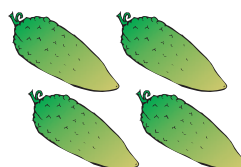
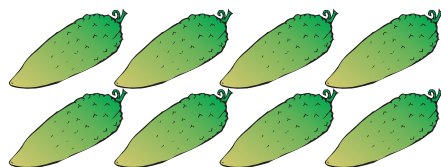
І

4.

Росло

Зірвали

Залишилося
на грядці

?

5.

$4 + 3 \rightarrow \square + 2 \rightarrow \square - 6 \rightarrow \square + 3 \rightarrow \square - 5 \rightarrow \square$

6.

Було

Прилетіло

Стало

?

① Повтори склад чисел 9, 10. З допомогою будиночків виконай обчислення. ② Знайди на малюнку 5 квадратів і 5 трикутників, побудованих з паличок. Які дві палички треба забрати, щоб залишилося три квадрати? три трикутники? ③ Виконай дії. Розташуй літери у порядку зростання чисел і розшифруй слово.

Доданки і сума. Многокутники

1.

сума

$$\begin{array}{c} \text{доданок} \quad \text{доданок} \quad \text{сума} \\ 2 + 3 = 5 \end{array}$$

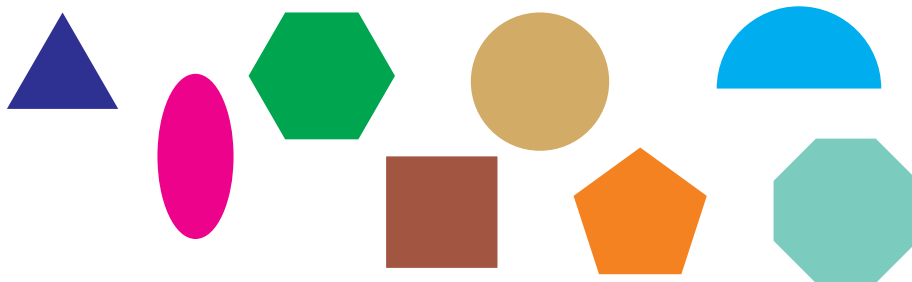
$4 + 4$

$1 + 7$

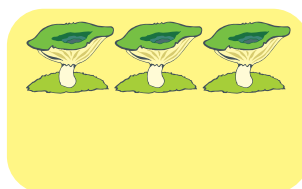
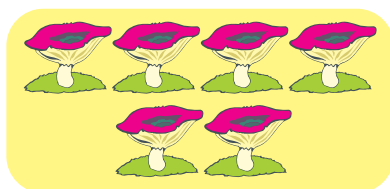
$2 + 3$

$3 + 6$

2.

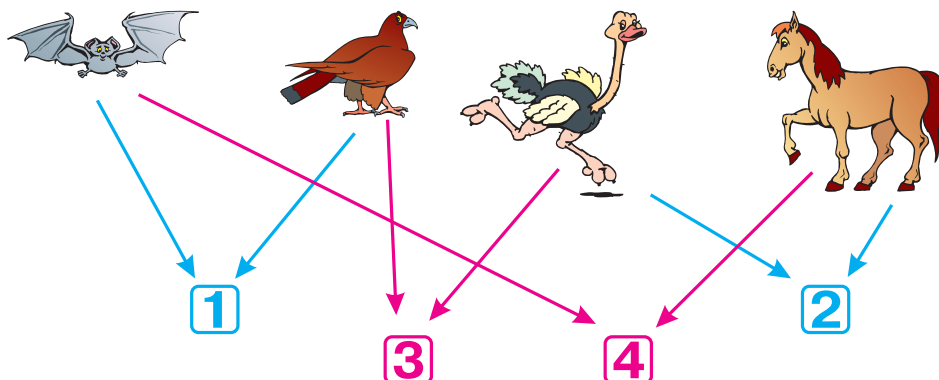

3.

Разом
?

4.

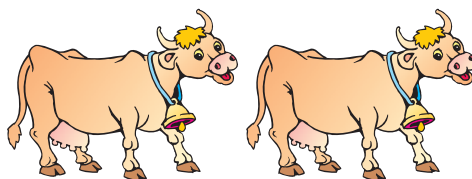
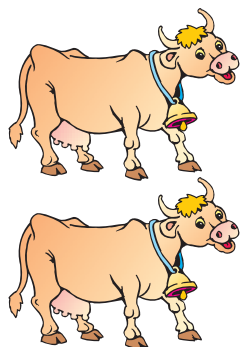
5.

① Прочитай назви чисел при додаванні. Виконай дії. Підкресли найбільший доданок і найменшу суму. ② Які з цих фігур можна назвати многокутниками? ④ Знайди спільні ознаки для цих тварин. (1 — літають; 2 — бігають; 3 — птахи; 4 — ссавці.)

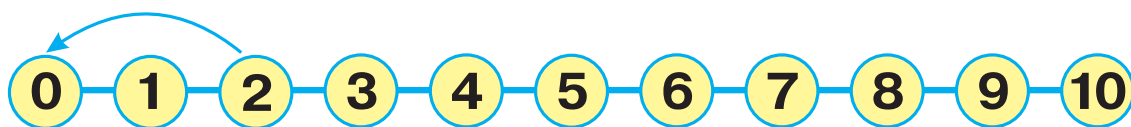
Число 0

1. Паслося Пішло додому Залишилося

?

$$2 - 2 = \square$$

2.

$$4 - 4 = \square$$

$$3 - 3 = \square$$

$$5 - 5 = \square$$

3.

$$4 \square 0$$

$$0 \square 3$$

$$0 \square 10$$

$$1 \square 0$$

4.

Було

Витратили

Залишилося

10 копійок

?

5.

6.

① У якому місці числового ряду розташоване число 0? ⑤ З допомогою якої риски даний відрізок зменшили на 1 см? на 2 см? на 3 см? на 4 см?

Додавання та віднімання числа 0

1.

Було

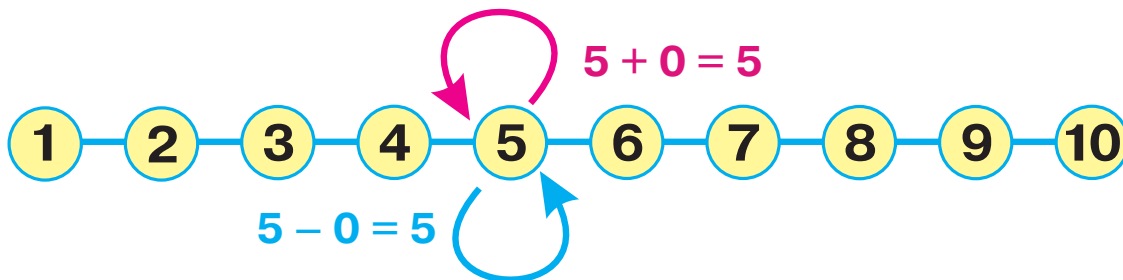
Принесли

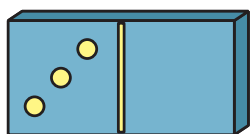
Стало квітів

?

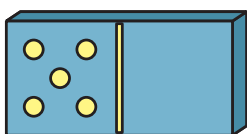
2.

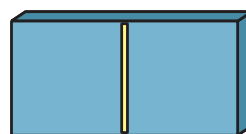
3.

$$\square + \square = \square$$

$$\square + \square = \square$$

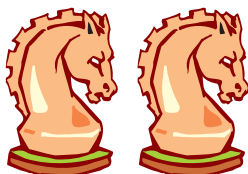

$$\square + \square = \square$$

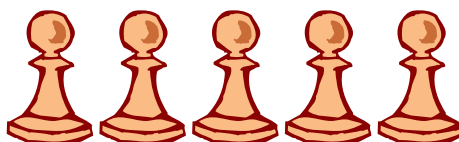
4.

Стояло

Поставили

Стало коней

?

$$2 + 5$$

$$2 + 0$$

5.

$$8 + 2$$

$$4 + 4$$

$$10 - 2$$

$$2 + 8$$

$$5 + 4$$

$$9 - 3$$

$$5 + 5$$

$$3 + 6$$

$$10 - 1$$

$$6 + 3$$

$$7 + 3$$

$$10 - 3$$

6.

② Як зміниться число, якщо до нього додати 0? від нього відняти 0? ③ Склади і запиши рівності про крапочки на кісточках доміно. ④ Який вираз відповідає малюнку? Що треба змінити на малюнку, щоб до нього підійшов інший вираз? ⑤ Скільки рожевих зірочок треба перефарбувати, щоб їх стало стільки ж, скільки блакитних?

ДОДАВАННЯ ТА ВІДНІМАННЯ ЧИСЕЛ У МЕЖАХ 10

Задача

1. У Ясі було . Їй дали ще .

Скільки копійок стало в Ясі?

2. За малюнком складемо задачу.

Умова задачі: «У коробці було 5 олівців. Зайчик-вуханчик узяв 2 олівці для малювання».

Запитання задачі: «Скільки олівців залишилося в коробці?»

Розв'язання. $5 - 2 = 3$ (ол.)

Відповідь: у коробці залишилося 3 олівці.

Задача

$5 - 2 = 3$ (ол.)

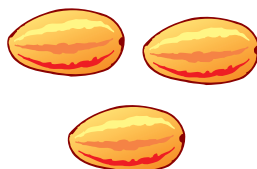
Відповідь: 3 олівці.

3. Однакові літери в цих записах позначають однакові цифри, різні літери — різні цифри. Розшифруй записи.

АМ — **А** = **У**   **М** + **М** = **М**   **Б** + **Б** = **АМ**

4. $2 + 6 \rightarrow \square - 3 \rightarrow \square + 4 \rightarrow \square - 3 \rightarrow \square + 2 \rightarrow \square$

- 5.

Всього
плодів

?

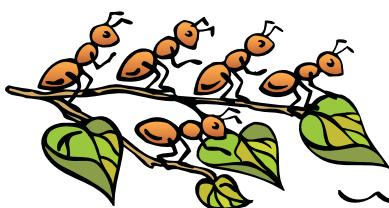
Складання задач за малюнками

1.   Було   Прилетіло   Стало

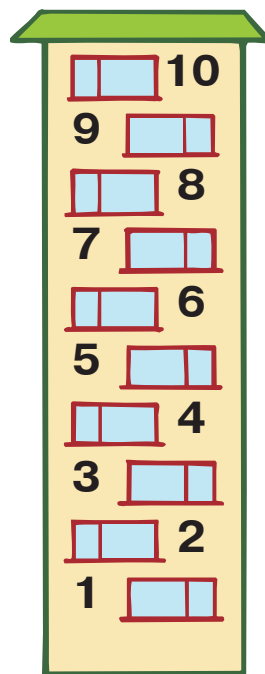
?

2.   Було   Відплив   Залишилося

?

3.

4. Знайди адресата кожного листа.

$$3 + \square = 4$$

$$8 - 2 = \square$$

$$9 - 1 = \square$$

$$9 + 1 = \square$$

$$5 - 2 = \square$$

$$4 - 3 = \square$$

$$5 - 1 = \square$$

$$7 + 2 = \square$$

$$6 - 4 = \square$$

$$8 - 3 = \square$$

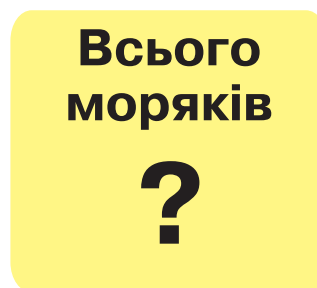
5. Накресли відрізки довжиною 3 см і 5 см.

6.

$3 + \square = 7$ $5 + \square = 8$	$3 + \square = 9$ $6 + \square = 10$
$4 + \square = 7$ $3 + \square = 8$	$1 + \square = 9$ $8 + \square = 10$

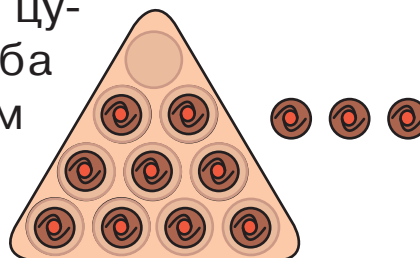
Умова і запитання задачі

1. 1) У лівій руці гнома 1 гриб, а в правій — 2 гриби. Скільки всього грибів у гнома?
2) Уранці гном знайшов 2 гриби, а ввечері — один гриб.
2. На кораблику є 4 матроси й 1 капітан. Скільки всього моряків на кораблику?

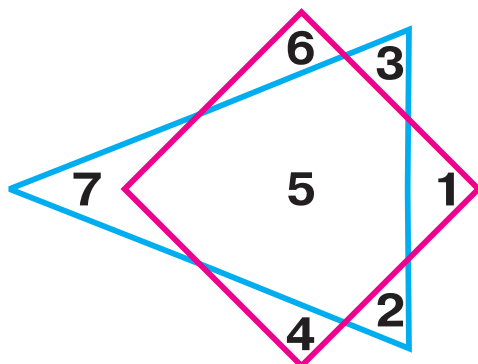

3. $5 + 4$ $3 + 4$ $8 - 2$ $2 + 5$ $6 + 3$ $7 - 1$

4. У такій коробці вміщується 10 цукерок. Скільки цукерок треба докласти в коробку, щоб їх там стало десять? Скільки цукерок при цьому залишиться поза коробкою?

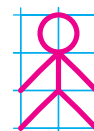
5.

6.

7.

⑥ Заповни «сонечками» порожні клітинки між хрестиками і кружечками. ⑦ Намалюй в зошиті шеренгу таких чоловічків. Відстань між ними має бути дві клітинки.

Складання задач. Назви чисел при відніманні

1.

Було

Купили

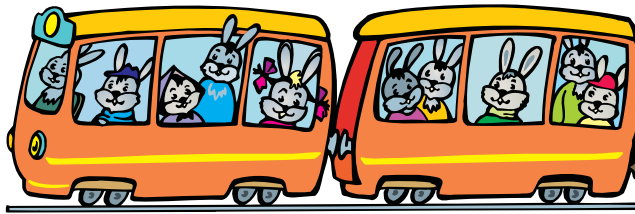

Стало

?

2. Придумай запитання до задачі.

Їхало 10

Вийшло

3.

різниця

$$8 - 5 = 3$$

зменшуване від'ємник різниця

4.

$5 + \square = 8$

$4 + \square = 6$

$8 + \square = 9$

$5 + \square = 10$

$7 + \square = 8$

$4 + \square = 5$

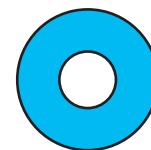
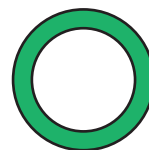
$7 + \square = 9$

$8 + \square = 10$

5.

Із кожного зображеного круга вирізали менший круг. Із круга якого кольору вирізали найбільший круг?

Додавання та віднімання числа 1. Збільшення та зменшення числа на 1

1. $1 + 1 = 2$ $2 - 1 = 1$
- $2 + 1 = 3$ $3 - 1 = 2$
- $3 + 1 = 4$ $4 - 1 = 3$
- $4 + 1 = 5$ $5 - 1 = 4$
- $5 + 1 = 6$ $6 - 1 = 5$
- $6 + 1 = 7$ $7 - 1 = 6$
- $7 + 1 = 8$ $8 - 1 = 7$
- $8 + 1 = 9$ $9 - 1 = 8$
- $9 + 1 = 10$ $10 - 1 = 9$

2.

$2 + 1$	$4 + 1$	$6 + 1$
$10 - 1$	$6 - 1$	$3 - 1$

$2 + 1 = 3$					
$10 - 1 = 9$					

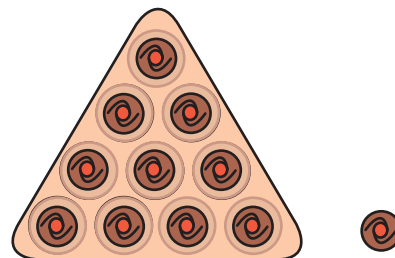
3. В Олі було 4 гумки. Брат дав їй ще одну. Скільки гумок стало в Олі?

4. Виміряй довжину відрізка. Накресли відрізок, на 1 см коротший.

5. Виміряй довжину відрізка. Накресли відрізок, на 1 см довший.

6.

7. У коробці десять цукерок і ще одна цукерка на столі. Скільки цукерок бракуватиме до десяти, якщо три цукерки з'їсти?

⑥ Постав хрестик посередині між кружечками.

Додавання та віднімання числа 2. Збільшення і зменшення числа на 1 та 2

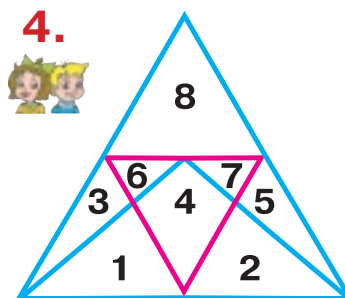
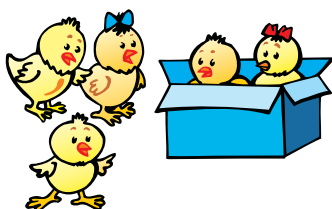
1. $1 + 2 = 3$ $3 - 2 = 1$
- $2 + 2 = 4$ $4 - 2 = 2$
- $3 + 2 = 5$ $5 - 2 = 3$
- $4 + 2 = 6$ $6 - 2 = 4$
- $5 + 2 = 7$ $7 - 2 = 5$
- $6 + 2 = 8$ $8 - 2 = 6$
- $7 + 2 = 9$ $9 - 2 = 7$
- $8 + 2 = 10$ $10 - 2 = 8$

2. Назви пропущені в таблицях числа.

Збільш на 1				
2	3	5	7	9
3				

Зменш на 2				
3	4	6	7	8
1				

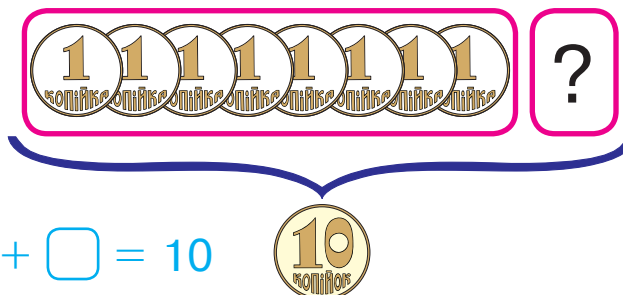
3. Склади і розв'яжи задачу за малюнком.

5. Скільки куль ти бачиш на малюнку?

6. Скільки монет по копійці треба додати, щоб отримати десять копійок?

Задачі на збільшення і зменшення числа на 1 та 2

1. На березі сиділо 3 жабки, а у воді плавало на 1 жабку більше. Скільки жабок плавало у воді?

2.

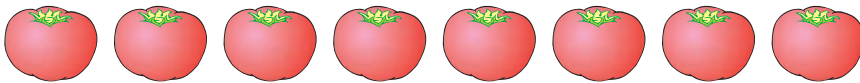

На 2 менше

?

3.

На 2 більше

?

4. На скільки сантиметрів перший відрізок збільшили, а другий — зменшили?

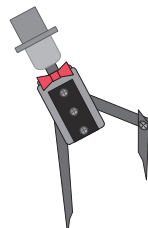

5.

Доданок	4	8	7	8	5	1	4	3
Доданок	6	2	1	1	2	4	1	2
Сума	10							

6.

$$5 + \square = 10$$

Додавання та віднімання числа 3. Збільшення та зменшення числа на 3

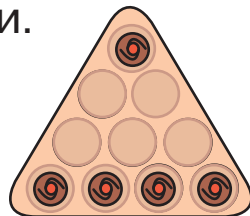
1. $1 + 3 = 4$ $4 - 3 = 1$
 $2 + 3 = 5$ $5 - 3 = 2$
 $3 + 3 = 6$ $6 - 3 = 3$
 $4 + 3 = 7$ $7 - 3 = 4$
 $5 + 3 = 8$ $8 - 3 = 5$
 $6 + 3 = 9$ $9 - 3 = 6$
 $7 + 3 = 10$ $10 - 3 = 7$

2.

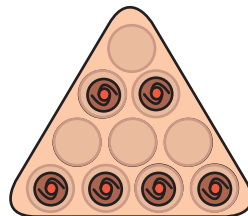
Збільш на 3				
1	2	3	4	7

Зменш на 3				
4	5	6	8	10

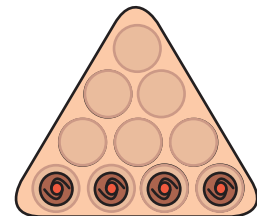
3. Юлі на Новий рік подарували 5 подарунків, а Гордію — 3 подарунки. Скільки всього подарунків отримали діти?
4. У Петра 6 повітряних кульок, а в Ніни — на 3 кульки більше. Скільки кульок у Ніни?
5. Доповни кількість цукерок у кожній коробці до десяти.

$$5 + \square = 10$$

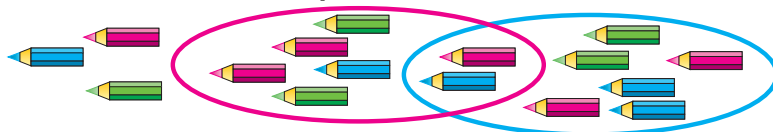

$$6 + \square = 10$$

$$4 + \square = 10$$

6. Скільки олівців у середині червоного кільця? Поза червоним кільцем? Де більше синіх олівців: у середині синього чи червоного кільця?

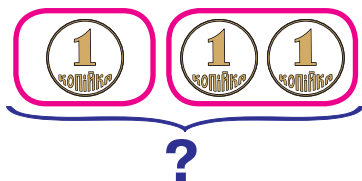
Десяток

1.

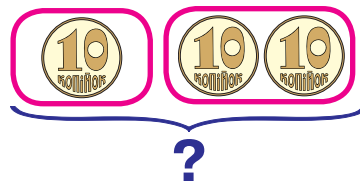

Десять одиниць —
це один десяток.
 $10 = 1 \text{ дес.}$

Виконай обчислення.

$$1 + 2 = \square$$

$$1 \text{ дес.} + 2 \text{ дес.} = \square \text{ дес.}$$

2.

Їжачиха попросила синопка принести 5 суниць для пирога. Він приніс на 3 суниці більше. Скільки суниць приніс їжачок?

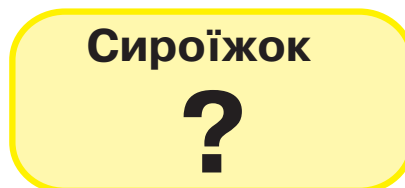
3.

Обчисли. Підкресли тільки суми.

$5 + 3$	$6 - 2$	$7 + 3$
$5 + 2$	$8 - 1$	$6 - 1$

$7 - 3$	$9 - 1$	$3 + 3$
$3 - 2$	$2 + 2$	$3 + 2$

4.

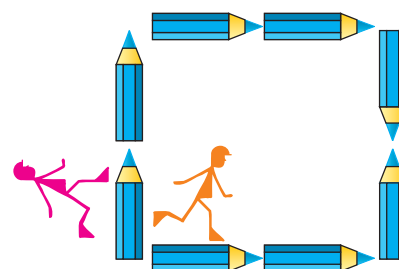
5.

У лісі поширені казкові гроші. Чи можна цими монетами заплатити суму 6 горіхів? 7 горіхів? 8 горіхів? 9 горіхів? 10 горіхів?

6.

Кожен чоловічок іде в той бік, на який вказують кінчики олівців. У якого чоловічка шлях довший?

Додавання та віднімання числа 4. Збільшення та зменшення числа на 4

1. $1 + 4 = 5$ $5 - 4 = 1$
 $2 + 4 = 6$ $6 - 4 = 2$
 $3 + 4 = 7$ $7 - 4 = 3$
 $4 + 4 = 8$ $8 - 4 = 4$
 $5 + 4 = 9$ $9 - 4 = 5$
 $6 + 4 = 10$ $10 - 4 = 6$

2. Щоб відправити 6 листів, купили 4 конверти. Скільки листів залишилось без конвертів?

3.

Збільш на 4				
1	3	2	6	4

Зменш на 4				
10	6	5	9	8

4. У ставочку плавало 5 синіх корабликів, а червоних — на 4 більше. Скільки червоних корабликів плавало в ставочку?

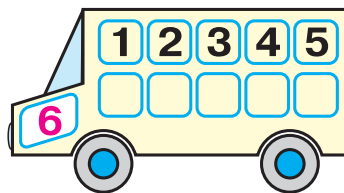
5. $3 + 5 \rightarrow \square - 3 \rightarrow \square + 4 \rightarrow \square - 3 \rightarrow \square - 4 \rightarrow \square$

6. Повтори склад чисел 5, 6 та 7 і виконай дії.

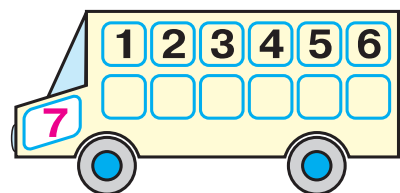
$5 - 4$

$6 - 5$

$7 - 5$

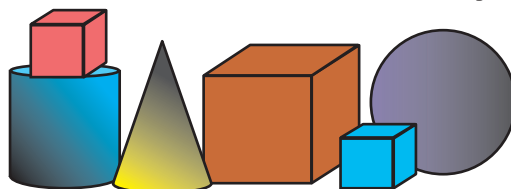
$7 - 4$

$7 - 6$

$6 - 4$

7. Скільки кубів ти бачиш на малюнку?

Знаходження невідомого доданка

$$4 + 3 = 7$$

$$7 - 3 = \square$$

$$7 - 4 = \square$$

$$6 + 2 = 8$$

$$8 - 2 = \square$$

$$8 - 6 = \square$$

2. $\square + 5 = 8$

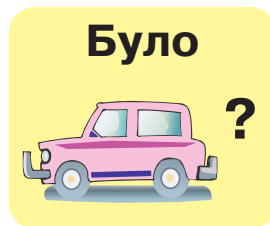
$$8 - 5 = 3$$

$$2 + \square = 9$$

$$9 - 2 = 7$$

Щоб знайти невідомий доданок,
треба від суми відняти відомий доданок.

3. Коли Оленка купила для братика нову машинку, в нього стало 6 машинок. Скільки машинок було в братика спочатку?

4.

Доданок	4		4	4	5		3	
Доданок		2		3		4		2
Сума	6	7	8		10	10	10	10

Додавання та віднімання числа 5. Збільшення та зменшення числа на 5

1. $1 + 5 = 6$ $6 - 5 = 1$
 $2 + 5 = 7$ $7 - 5 = 2$
 $3 + 5 = 8$ $8 - 5 = 3$
 $4 + 5 = 9$ $9 - 5 = 4$
 $5 + 5 = 10$ $10 - 5 = 5$

2. Іринка зліпила 8 пиріжків, а Назар — на 5 пиріжків менше. Скільки пиріжків зліпив Назар?

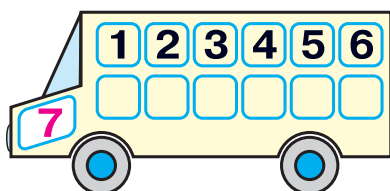

3.

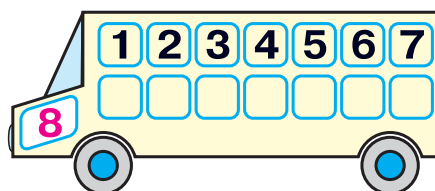
Збільш на 5				
1	3	2	5	4

Зменш на 5				
10	6	7	9	8

4. Повтори склад чисел 7 і 8 та виконай віднімання.

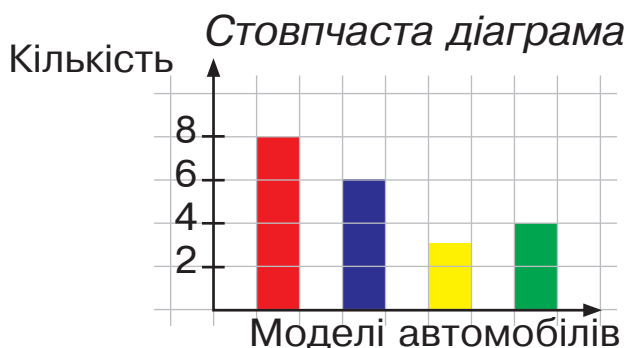
$7 - 5$ $8 - 4$ $7 - 6$

$8 - 5$ $8 - 7$ $8 - 6$

5. Будь-яку інформацію можна подати наочно за допомогою графічного зображення — діаграми.
Наприклад: Миколка колекціонує іграшкові автомобілі. У нього 8 червоних, 6 синіх, 3 жовті та 4 зелені моделі автомобілів.

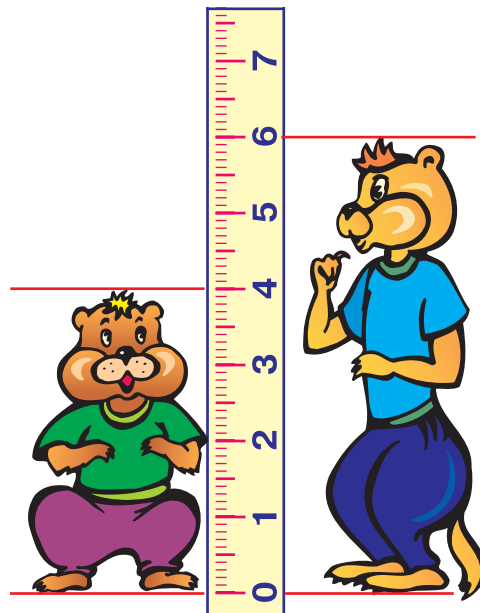
Смужкова діаграма

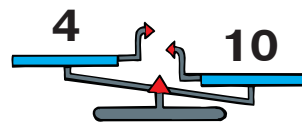
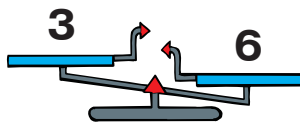
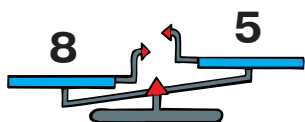
Різнцеве порівняння чисел

1. Яке звірятко вище? На скільки сантиметрів?
2. Ховрашок має 7 квасолин, а хом'ячок — 9. У кого більше квасолин? На скільки більше?

Щоб знайти, на скільки одне число більше (менше) від іншого, треба від більшого числа відняти менше.

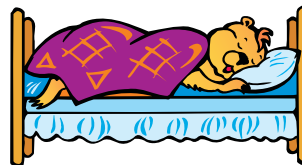

3. Які числа треба додати у кожному випадку, щоб числові терези були у рівновазі?

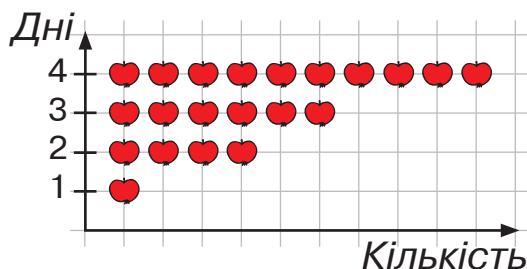

4. $5 + 3 \rightarrow \square - 5 \rightarrow \square + 4 \rightarrow \square - 5 \rightarrow \square + 4 \rightarrow \square$

5. Якось хом'ячок проспав 6 днів, а ховрашок — на 3 дні більше. Скільки днів проспав ховрашок?

6. Василько зобразив у вигляді діаграми використання яблук у своїй сім'ї протягом 4 днів. Скільки яблук використовували кожного дня? Скільки всього яблук використали за 4 дні?

Двадцять, тридцять, сорок

1. Прочитай числа за допомогою монет.

десять (10)

двадцять (20)

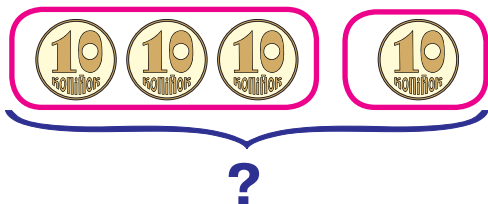

тридцять (30)

сорок (40)

- 2.

$$30 + 10 = \square\square$$

$$40 - 20 = \square\square$$

3. Склади і розв'яжи задачі. Порівняй їх.

Сиділо

6

Прилетіло

2

Стало

?

Сиділо

?

Прилетіло

2

Стало

8

Сиділо

6

Прилетіло

?

Стало

8

4. Виконай дії. Підкресли найбільший результат.

$4 + 4$

$7 - 5$

$6 + 4$

$9 - 5$

$3 + 5$

$8 - 4$

$1 + 5$

$5 + 5$

$6 + 3$

$9 - 4$

$10 - 3$

$6 - 5$

5. Коли від паперової смужки відрізали кусочок завдовжки 2 см, її довжина стала 6 см. Якої довжини була смужка спочатку?

Додавання та віднімання числа 6

1. $1 + 6 = 7$ $7 - 6 = 1$
 $2 + 6 = 8$ $8 - 6 = 2$
 $3 + 6 = 9$ $9 - 6 = 3$
 $4 + 6 = 10$ $10 - 6 = 4$

2.

$4 + 5$	$10 - 3$	$10 - 6$
$2 + 6$	$9 - 6$	$9 - 1$

$3 + 6$	$8 - 6$	$4 + 3$
$2 + 5$	$4 + 4$	$5 + 5$

3. На клумбі росло 3 білі квітки і 6 блакитних. На скільки більше блакитних квітів, ніж білих, росло на клумбі?

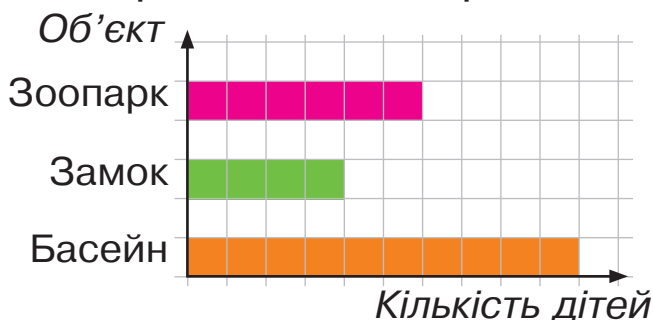
4. 1) Яке число менше від 7, але більше від 5?
 2) Скільки чисел між числами 2 і 8?

5.

8	6

На скільки менше , ніж ?

6. У вихідні 1-А клас, в якому навчається 20 учнів і учениць, планує відвідати один із трьох об'єктів: зоопарк, замок або басейн. Кожна дитина проголосувала за один вибраний нею об'єкт. Результати голосування зобразили на діаграмі.

Скільки дітей хотіли б піти у зоопарк? Скільки дітей проголосували за замок? Куди піде у вихідні 1-А клас?

П'ятдесят, шістдесят, сімдесят

1. Прочитай числа за допомогою монет.

п'ятдесят (50)

шістдесят (60)

сімдесят (70)

- 2.

?

$$50 + 10 = \square\square$$

$$70 - 20 = \square\square$$

- 3.

3

Стільки ж

Усього літаків ?

4. Хлопчик розв'язав 6 задач, але в 4 задачах припустився помилок. Скільки задач хлопчик розв'язав правильно?

5. Виконай обчислення. Підкресли найбільший результат однією рисою, а найменший — двома.

$5 + 3$

$3 + 4$

$10 - 2$

$2 + 6$

$4 + 6$

$8 - 6$

$7 - 6$

$2 + 4$

$10 - 6$

$5 - 3$

$6 - 4$

$9 - 6$

- 6.

$7 \square 6$

$9 \square 8 + 1$

$3 + 1 \square 5$

$4 \square 7$

$0 \square 10$

$1 \square 2 - 0$

$4 + 6 \square 10$

$9 \square 3$

Додавання та віднімання числа 7

1. $1 + 7 = 8$ ★★★★★★★ $8 - 7 = 1$
 $2 + 7 = 9$ ★★★★★★★★ $9 - 7 = 2$
 $3 + 7 = 10$ ★★★★★★★★ $10 - 7 = 3$

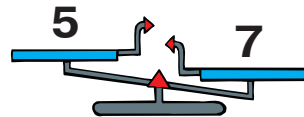
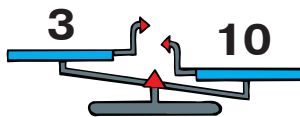
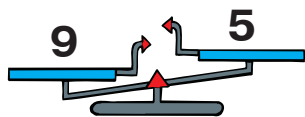
2. Обчисли. Підкресли результати, що найчастіше повторюються.

$5 + 3$ $10 - 4$ $1 + 7$
 $5 + 4$ $10 - 3$ $2 + 7$

$10 - 7$ $8 - 7$ $3 + 7$
 $10 - 1$ $8 - 5$ $4 + 6$

3. Тато пофарбував 3 стільці, а 7 залишив непофарбованими. Скільки всього стільців у хаті?

4. Які числа треба додати у кожному випадку, щоб числові терези були у рівновазі?

5.

30	50	10	40	20	70	30	50	40	60
Н	С	М	У	І	З	Т	Ш	И	О

6. Виконай дії за допомогою числового ряду.

3 дес. – 2 дес.   3 дес. + 3 дес.   7 дес. – 4 дес.
 $30 - 20$ $30 + 30$ $70 - 40$

5 дес. + 1 дес.   6 дес. – 3 дес.   5 дес. + 2 дес.
 $50 + 10$ $60 - 30$ $50 + 20$

Вісімдесят, дев'яносто, сто

1. Прочитай числа за допомогою монет.

вісімдесят (80)

дев'яносто (90)

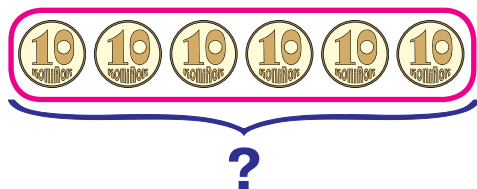

сто (100)

Число «СТО»
записують так:

100

- 2.

$$60 + 30 = \square\square$$

$$90 - 40 = \square\square$$

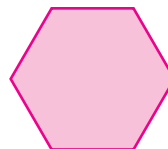
3. Де рибок менше?
На скільки менше?

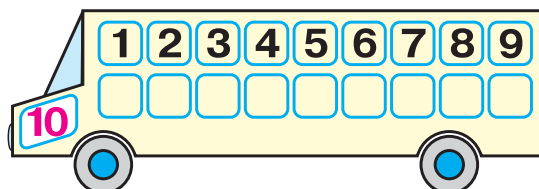
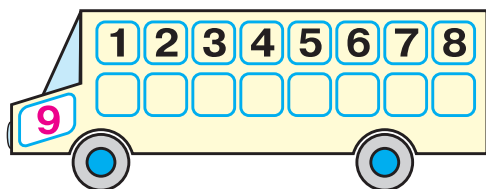
8 рибок

4. Скільки сторін у цієї фігури?
Як вона називається?

5. Повтори склад чисел 9 і 10 та виконай віднімання.

$10 - 9$	$9 - 8$	$10 - 8$	$10 - 6$	$9 - 7$	$10 - 7$
$10 - 5$	$9 - 5$	$10 - 4$	$10 - 3$	$9 - 6$	$9 - 4$

Додавання та віднімання чисел 8, 9

1. $1 + 8 = 9$ $9 - 8 = 1$
 $2 + 8 = 10$ $10 - 8 = 2$
 $1 + 9 = 10$ $10 - 9 = 1$

2.

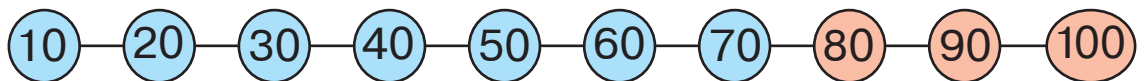
Збільш число 1		
на 7	на 8	на 9

Зменш число 10		
на 7	на 8	на 9

3. Оля має 2 прості олівці, а кольорових — на 8 більше. Скільки кольорових олівців у Олі?
4. Чи можна цими казковими монетами заплатити такі суми:
 5 волошок? 6 волошок?
 7 волошок? 8 волошок?
 9 волошок? 10 волошок?

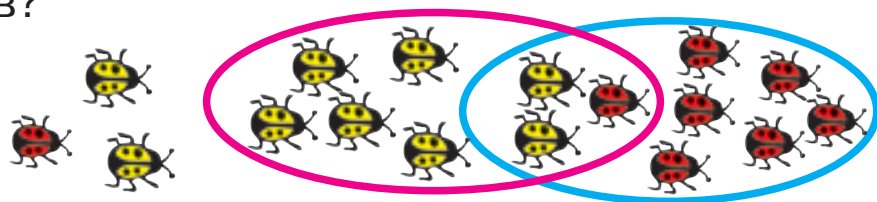

5. Виконай дії за допомогою числового ряду.

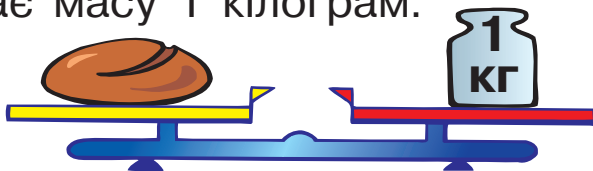
- 6 дес. + 3 дес.   5 дес. + 4 дес.   6 дес. + 4 дес.
 $60 + 30$ $50 + 40$ $60 + 40$
- 8 дес. – 1 дес.   3 дес. + 7 дес.   9 дес. – 5 дес.
 $80 - 10$ $30 + 70$ $90 - 50$

6. Скільки жучків усередині рожевого кільця? Поза рожевим кільцем? Де знаходиться однакова кількість жучків?

Кілограм

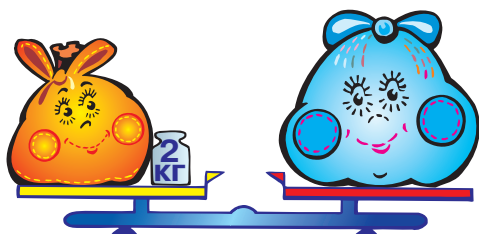
1. Хлібина має масу 1 кілограм.

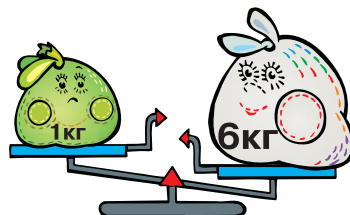
1 кілограм — 1 кг

1 кг

2. Хто з товстунів найважчий? На скільки кілограмів синій товстун важчий за оранжевого? На скільки кілограмів червоний товстун легший за синього?

3. Скільки кілограмів і на яку шальку терезів треба додати, щоб терези були у рівновазі?

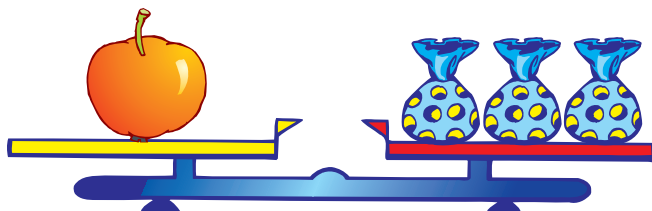
4. Товстун масою 6 кг несе гирю, важчу за нього на 2 кг. Яка маса гирі?

5.

$5 + 5$	$10 - 6$	$1 + 9$
$5 + 3$	$8 - 6$	$2 + 7$

$10 - 8$	$4 + 6$	$9 - 8$
$10 - 5$	$3 + 7$	$10 - 4$

6. Яка маса яблука? Поміркуй, чому масу вимірюють кілограмами, а не цукерками.

Літр

1.

1 літр — 1 л

1 л

2. В одній банці було 3 л води, а в другій — на 2 л більше. Скільки літрів води було в другій банці?

3. У банці було 4 л соку, а в бідоні — 6 л. Скільки літрів соку було в банці та бідоні разом?
4. У бідоні було 6 л соку. Протягом дня 2 л соку випили. Скільки літрів соку залишилося в бідоні?

5.

3	+	2	=	
+		+		+
3	+	1	=	
=		=		=
	+		=	

9	-	2	=	
-		-		-
3	-	1	=	
=		=		=
	-		=	

1	+	4	=	
+		-		+
5	-	3	=	
=		=		=
	+		=	

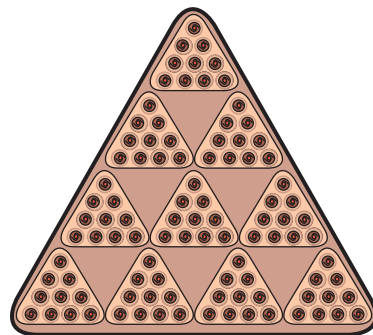
6. Розташуй літери у порядку спадання чисел і прочитай слово.

70	10	30	40	60	50	20
С	А	Ч	И	И	Н	К

Десять десятків

1. У великій коробці десять малих коробок із цукерками. У кожній малій коробці — один десяток цукерок. Скільки десятків цукерок у великій коробці? Скільки це цукерок?

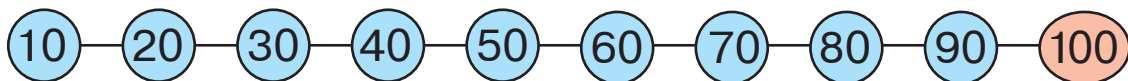

10 десятків — це 1 сотня, або сто.

10 дес. = 1 сот.

1 сот. = 100 од.

2. Виконай дії за допомогою числового ряду.

$$\begin{array}{l} 4 \text{ дес.} + 2 \text{ дес.} \\ 40 + 20 \end{array}$$

$$\begin{array}{l} 8 \text{ дес.} + 2 \text{ дес.} \\ 80 + 20 \end{array}$$

$$\begin{array}{l} 5 \text{ дес.} + 3 \text{ дес.} \\ 50 + 30 \end{array}$$

$$\begin{array}{l} 10 \text{ дес.} - 1 \text{ дес.} \\ 100 - 10 \end{array}$$

$$\begin{array}{l} 10 \text{ дес.} - 4 \text{ дес.} \\ 100 - 40 \end{array}$$

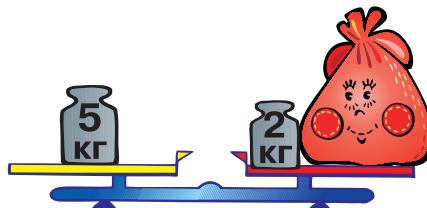
$$\begin{array}{l} 10 \text{ дес.} - 5 \text{ дес.} \\ 100 - 50 \end{array}$$

3. Розв'яжи і порівняй задачі.

1) У Ясі 8 синіх і 6 білих квіток. Яких квіток у Ясі менше і на скільки?

2) У Ясі 8 синіх квіток, а білих — на 2 менше. Скільки білих квіток у Ясі?

4. Яка маса товстуна?
Яка маса гир?

5. $6 + 3 < 8 + 2$ $2 + 7 \square 3 + 5$ $6 + 4 \square 10 - 1$

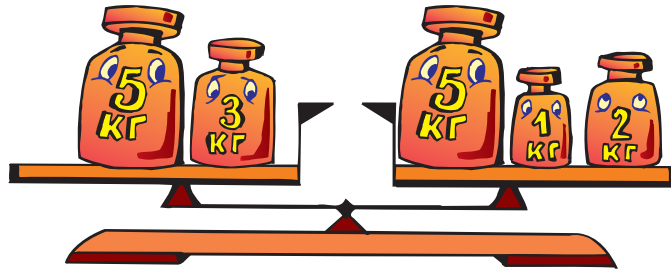
$$5 + 3 \square 8 - 2$$

$$3 + 7 \square 5 + 5$$

$$4 + 5 \square 10 - 2$$

Додавання кількох доданків

1.

$$5 + 3 = 5 + 2 + 1$$

2.

3.

Було на галявині	До них прийшли	Прибігла ще	Стало
 5	 3	 1	?

4.

$5 + 2 + 2$	$4 + 3 + 3$	$7 + 1 + 2$	$2 + 5 + 2$
$4 + 4 + 1$	$3 + 3 + 3$	$2 + 2 + 2$	$1 + 6 + 1$

5.

У кругових виразах результат першого виразу стає початком наступного, а результат останнього — початком першого. Виконай обчислення.

$2 + 5$	$10 - 9$	$7 - 4$	$6 + 4$	$8 - 3$
$3 + 3$	$9 - 7$	$1 + 7$	$4 + 5$	$5 - 1$

6.

У каністрі було 10 л води. Чотири літри перелили в банку. Скільки літрів води залишилося в каністрі?

7.

40	60	30	50	20
ї	п	з	о	д

Віднімання кількох чисел

1.

$$7 - 5 = 2$$

$$7 - 4 - 1 = 2$$

2.

Петрик зробив 7 паперових корабликів, а Сніжана — на 2 більше. Скільки літаків зробила Сніжана?

3.

Було 6	З'їла Оля 3	З'їв Тарас 2	Залишилося ?

4.

Іринка пустила 7 паперових корабликів у струмочок. Три кораблики потонули. Скільки корабликів тримається на плаву?

5.

$5 - 3 - 1$ $6 + 1 + 2$ $2 + 1 + 5$ $10 - 3 - 1$	$9 - 3 - 2$ $2 + 3 + 4$ $3 + 3 + 4$ $8 - 5 - 2$

6.

Знайди суму довжин найдовшої і найкоротшої сторін чотирикутника.

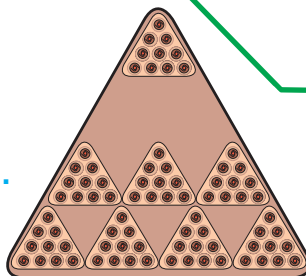

7.

Доповни до 10 десятків.

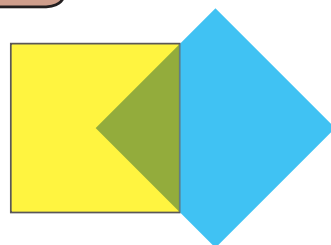
$$8 \text{ дес.} + \square \text{ дес.} = 10 \text{ дес.}$$

$$80 + \square\square = 100$$

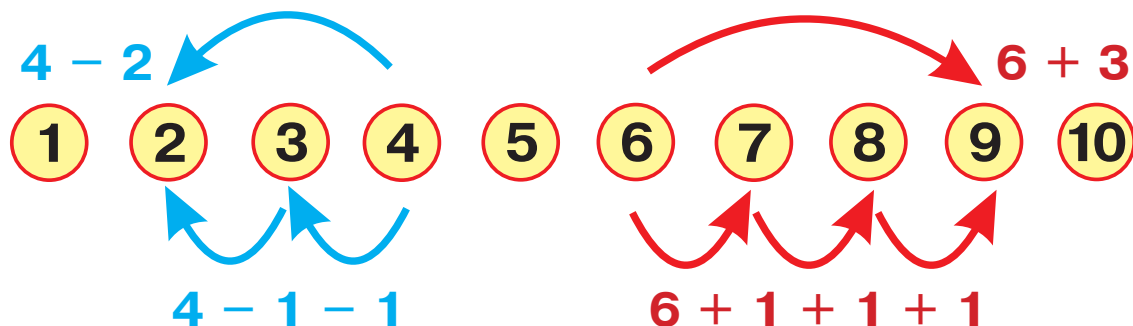
8.

Дві прозорі плівки наклали одна на одну. Яка фігура утворилася при накладанні? На скільки таких фігур можна поділити жовтий квадрат?

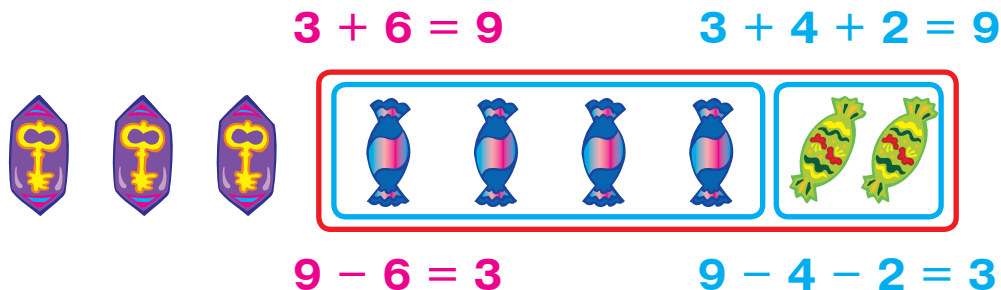

Додавання та віднімання по 1. Додавання та віднімання чисел частинами

1.

2.

Числа можна додавати і віднімати частинами.

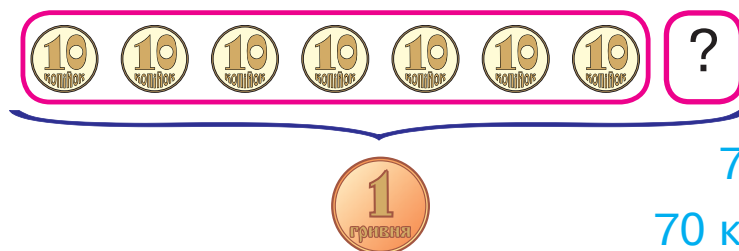
3. Троє рибалок мали 7 рибин. Кожен із них спіймав ще по одній рибині. Скільки всього рибин стало у рибалок?

4.

3	+	4	=	
+		+		+
1	+	1	=	
=		=		=

5. Доповни до гривні.

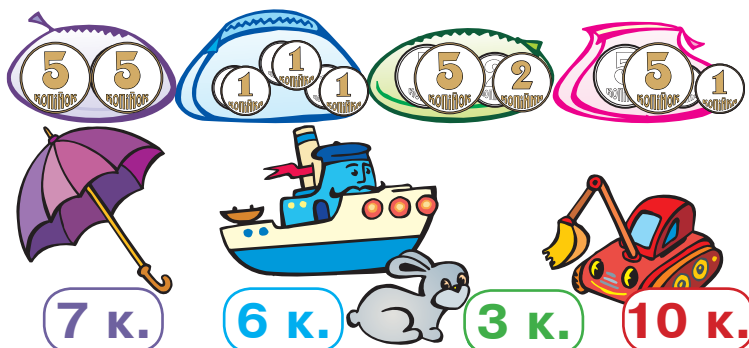

$$70 + \square\square = 100$$

$$70 \text{ к.} + \square\square \text{ к.} = 1 \text{ грн}$$

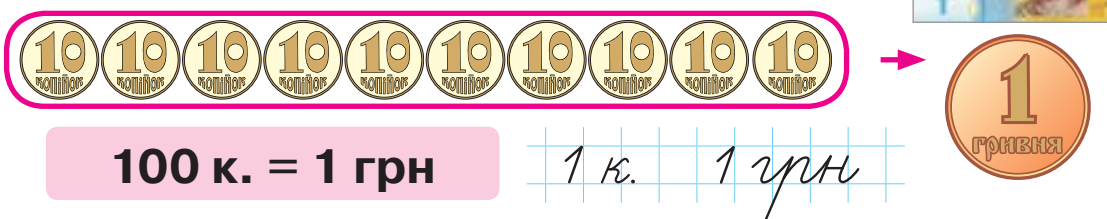
Гривня

1. Діти грали в магазин.

- 1) З якого гаманця платили за ту чи іншу річ, якщо кожную іграшку купували з окремого гаманця?
- 2) У якому гаманці найбільше грошей? У якому гаманці найбільше монет?
- 3) Скільки копійок здачі можна отримати, якщо заплатити за кораблик із зеленого гаманця?
- 4) Скільки всього монет по 1 копійці?
- 5) Знайди серед монет найбільшу за вартістю. Скільки є таких монет?

2. Скільки копійок у гривні?

3. В Олі було 6 гривень. Тато дав їй ще грошей, і в дівчинки стало 10 гривень. Скільки гривень дав доньці тато?

4. Виконай обчислення за зразком.

$$5 + 3 = 5 + 1 + 1 + 1 = 8$$

$$3 + 3 \quad 2 + 5$$

$$7 - 4 = 7 - 1 - 1 - 1 - 1 = 3$$

$$8 - 5 \quad 4 + 4$$

Переставна властивість дії додавання

1.

$$3 + 5$$

$$5 + 3$$

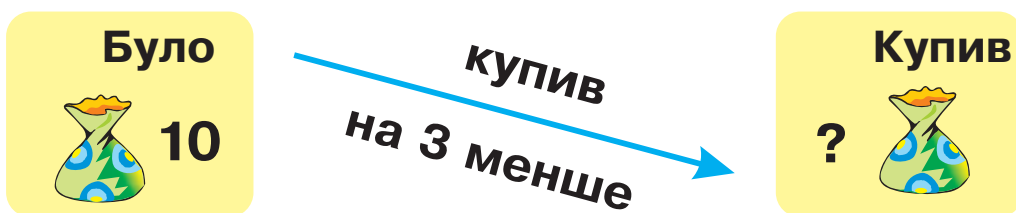
При додаванні числа можна переставляти.

2. Виконай дії. Щоб полегшити обчислення, можеш переставляти доданки.

$2 + 4$	$4 + 6$	$10 - 5$
$3 + 5$	$8 - 3$	$10 - 3$

$1 + 9$	$10 - 2$	$2 + 6$
$3 + 4$	$10 - 4$	$3 + 7$

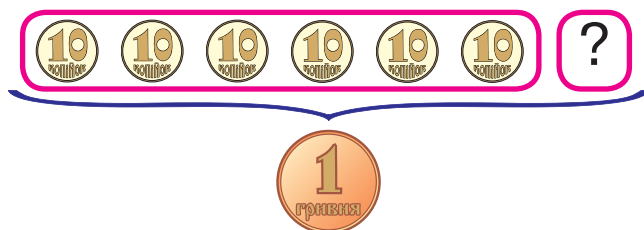
3. У Миколи було 10 цукерок. Він купив на 3 цукерки менше, ніж у нього було. Скільки цукерок купив Микола?

4. Розташуй літери у порядку зростання чисел і прочитай слово.

6	10	9	1	5	4	2
В	Й	Е	С	О	Л	О

5. Доповни до гривні.

$$60 + \square\square = 100$$

$$60 \text{ к.} + \square\square \text{ к.} = 1 \text{ грн}$$

6.

$8 + 1$	$\square$	$8 - 1$	$\square$	$10 - 3$	$\square$	$3 + 4$	$\square$	$5 + 4$	$\square$	$1 + 9$
$6 + 2$	$\square$	$2 + 6$	$\square$	$10 + 0$	$\square$	$2 + 7$	$\square$	$8 - 3$	$\square$	$6 - 3$

Числовий вираз

1.

Числа, поєднані знаками арифметичних дій, називають **числовим виразом**.

Це вирази

$$6 - 4 + 2$$

$$1 + 3$$

Ці записи не є виразами

$$2 + 3 = 5$$

$$3 > 2$$

Якщо виконати всі дії у виразі, знайдемо **значення виразу**.

Знайди значення виразу $3 + 2 + 3 - 1 - 4 + 5 - 3$.

2.

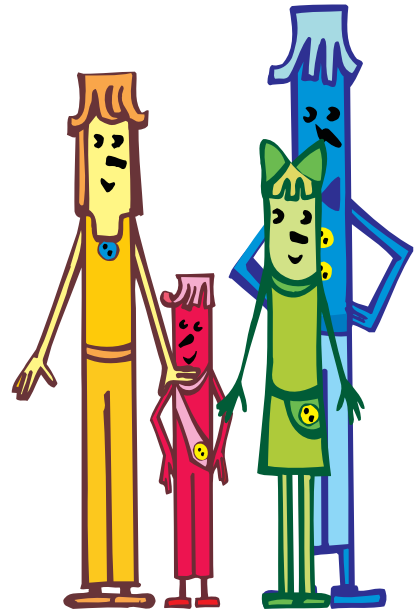
Який цибань на малюнку найвищий? На скільки сантиметрів він вищий від найнижчого цибаня?

3.

Виміряй лінійкою висоту синього і червоного цибанів. Склади про них задачу.

4.

Накресли відрізок завдовжки як жовтий цибань, а потім познач на ньому довжину зеленого цибаня.

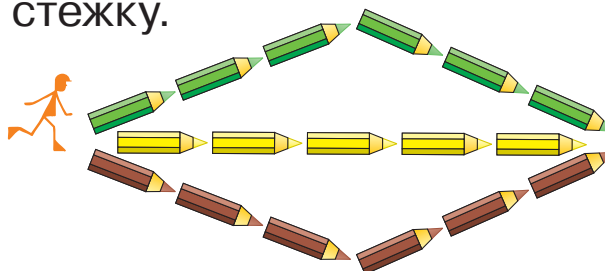
5.

$9 - 1 + 2$	$7 - 3 - 3$	$8 - 2 - 1$	
$6 - 2 - 2$	$5 + 1 - 3$	$2 + 6 - 1$	$4 + 2 + 3$
$3 + 4 - 1$	$1 + 4 - 1$	$10 - 3 + 1$	

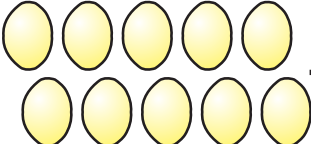
6.

Скільки стежинок у чоловічка? Знайди найдовшу і найкоротшу стежку.

ЧИСЛА 11–20

Усна і письмова нумерація чисел 11–20

1. →

Десять одиниць   Один десяток

2. Одина́дцять		11
Дванадцять		12
Тринадцять		13
Чотирнадцять		14
П'ятнадцять		15
Шістнадцять		16
Сімнадцять		17
Вісімнадцять		18
Дев'ятнадцять		19
Двадцять		20

Справа числа від 11 до 20 записані за допомогою цифр. Скільки цифр потрібно для запису кожного числа?

3. 5 – 3 3 + 6 2 + 8 9 – 8 8 – 4
4 + 1 1 + 5 7 – 4 6 + 2 10 – 3

4. Знайди групу монет, що відповідає кожному числу.

П'ятнадцять

Дванадцять

Двадцять

5. Склади і розв'яжи задачі за малюнками.

Стільки ж

?

6. У гаманці було 4 білі та 5 жовтих монет.

- 1) Скільки монет було в гаманці?
- 2) Яких монет було більше і на скільки?

7. У записах зникли знаки «+» і «-». Постав ці знаки так, щоб записи були правильними.

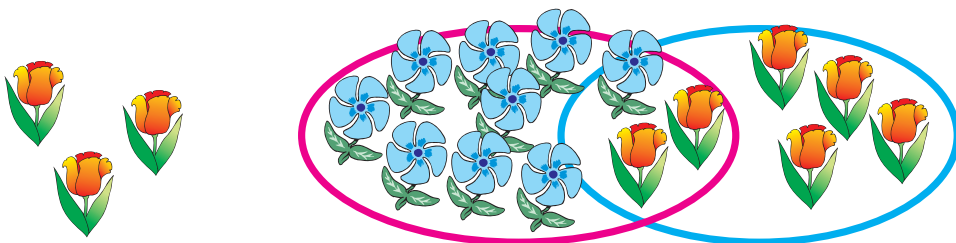
$$7 \square 1 \square 2 = 10$$

$$7 \square 1 \square 2 = 4$$

$$7 \square 1 \square 2 = 8$$

$$7 \square 1 \square 2 = 6$$

8. Скільки квітів усередині рожевого кільця? За межами рожевого кільця? Де квітів більше: у спільній частині рожевого й блакитного кілець чи за їх межами?

Десятки та одиниці

1.

Число	Десятки	Одиниці
Десять	1	0
Одинадцять	1	1
П'ятнадцять	1	5

Запиши у зошит числа: шістнадцять, вісімнадцять, дев'ятнадцять, тринадцять. За поданим у таблиці зразком назви кількості десятків та одиниць у кожному з цих чисел.

2.

Скільки всього копійок на малюнку?
Скільки в цьому числі десятків?
Скільки одиниць?

3.

Запиши числа за зразком.

$$13 = 10 + 3$$

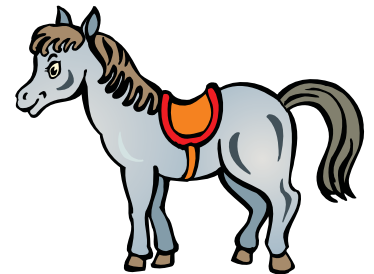
$$14 = \square\square + \square$$

$$18 = \square\square + \square$$

$$12 = \square\square + \square$$

4.

У зоопарку жило 9 поні. Сім поні взяли на роботу в цирк. Скільки поні залишилось у зоопарку?

5.

$$3 + 7$$

$$1 + 7$$

$$9 - 3$$

$$4 + 5$$

$$5 + 2$$

$$7 - 4$$

$$8 - 3$$

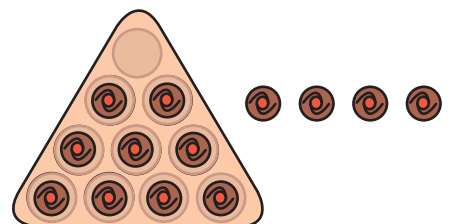
$$2 + 2$$

$$6 - 5$$

$$10 - 8$$

6.

Скільки цукерок залишиться на столі, якщо цю коробку доповнити цукерками до цілого десятка?

Числа другого десятка

1.

	Десятки	Одиниці	
Десять	1	0	10
Одинадцять	1	1	11
Дванадцять	1	2	12
Тринадцять	1	3	13
Чотирнадцять	1	4	14
П'ятнадцять	1	5	15
Шістнадцять	1	6	16
Сімнадцять	1	7	17
Вісімнадцять	1	8	18
Дев'ятнадцять	1	9	19
Двадцять	2	0	20

2.

Розташуй літери у порядку зростання чисел і прочитай ім'я казкового героя.

О	О	И	Ш	О	Р	К	К	О	Т	Г
15	20	13	18	11	16	10	19	17	12	14

3.

Які з даних чисел є двоцифровими? одноцифровими?

9, 10, 20, 0, 5, 12, 6

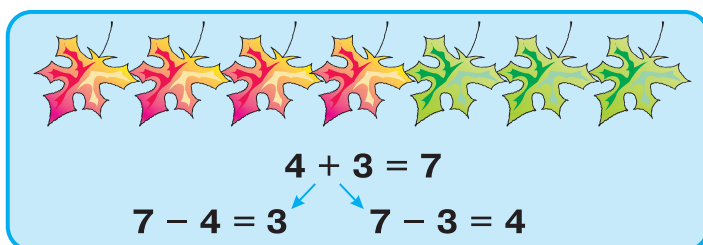
4.

Три білі кролики зустріли 6 сірих кроликів. Скільки кроликів зустрілося?

5.

Розглянь малюнок і поясни записи.

6.

Із кожного виразу на додавання склади два вирази на віднімання.

$$2 + 4$$

$$6 + 4$$

$$5 + 3$$

$$7 + 0$$

Додавання та віднімання виду: $10 + 8, 18 - 8, 18 - 10$

1. Склади вирази і знайди їх значення за зразком.

$$10 + 5 = 15$$

$$15 - 5 = 10$$

$$\square\square + \square = \square\square$$

$$\square\square - \square = \square\square$$

$$\square\square + \square = \square\square$$

$$\square\square - \square = \square\square$$

2. Розташуй літери у порядку спадання чисел і прочитай слова.

11 Н **14 О** **10 А** **13 Р** **15 В** **12 О**

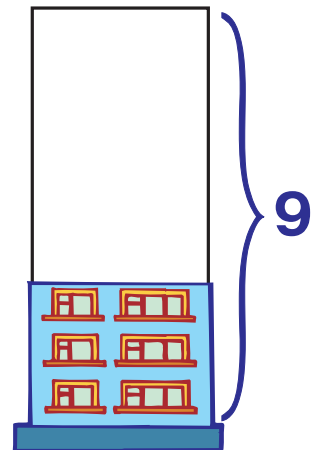
18 Є **20 З** **16 Ь** **19 А** **17 Ц**

3. Склади і розв'яжи задачу за малюнком.

4. Доповни задачу.

У будинку було поверхи. Добували ...

5. Накресли відрізок, на 10 см довший за даний.

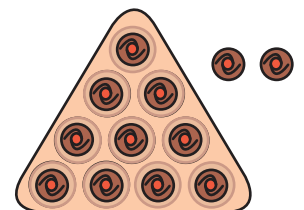

10 - 5	2 + 6	4 + 5	7 - 5	6 - 3
3 + 7	8 - 2	1 + 3	5 - 4	9 - 2

- 7.

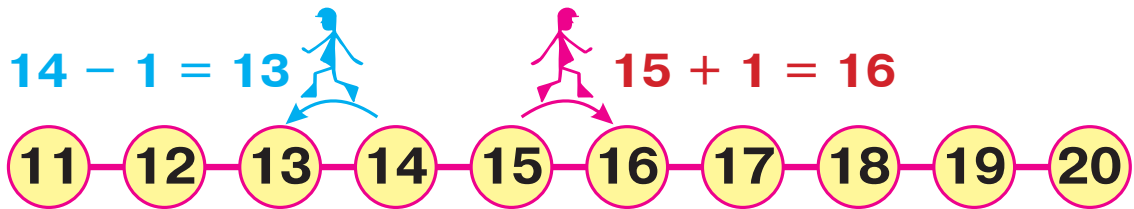

У коробці десять цукерок і ще 2 цукерки на столі. Скільки цукерок залишиться в коробці, якщо з'їсти 4 цукерки, починаючи з тих, що на столі?

Числовий ряд. Додавання та віднімання числа 1

1.

Як за допомогою рожевого чоловічка отримали наступне число в числовому ряду?

Як за допомогою блакитного чоловічка отримали попереднє число в числовому ряду?

2. $11 + 1$ $11 - 1$ $15 + 1$ $15 - 1$ $19 + 1$ $19 - 1$

3.   **Було**   **Купили**   **Стало**

?

4. Чи можна цими казковими монетами заплатити такі суми:

5 троянд? 6 троянд?

7 троянд? 8 троянд?

9 троянд? 10 троянд?

5. З кожного виразу на додавання склади два вирази на віднімання і знайди їх значення за зразком.

$16 + 1 = 17$ $13 + 1 = \square\square$ $10 + 8 = \square\square$

$17 - 1 = 16$ $\square\square - 1 = \square\square$ $\square\square - \square = \square\square$

$17 - 16 = 1$ $\square\square - \square\square = \square$ $\square\square - \square\square = \square$

Дециметр

1.

10 сантиметрів — 10 см

1 дециметр — 1 дм   **1 дм = 10 см**

1 дм

2.

$$3 \text{ дм} + 4 \text{ дм} = 7 \text{ дм}$$

$$30 + 40 = 70$$

$$2 \text{ дм} + 3 \text{ дм}$$

$$20 + 30$$

$$5 \text{ дм} + 2 \text{ дм}$$

$$50 + 20$$

$$9 \text{ дм} - 3 \text{ дм} = 6 \text{ дм}$$

$$90 - 30 = 60$$

$$8 \text{ дм} - 5 \text{ дм}$$

$$80 - 50$$

$$7 \text{ дм} - 4 \text{ дм}$$

$$70 - 40$$

3.

Накресли відрізок довжиною 1 дм 1 см. Скільки в ньому сантиметрів?

4.

Дог Лорд має зріст 8 дм, а такса Аліса на 4 дм нижча. Скільки дециметрів становить зріст такси?

5.

Дог Лорд має 6 золотих медалей, 3 срібні, а бронзових стільки, скільки золотих і срібних разом. Скільки бронзових медалей має дог?

6.

$$15 + 1 \quad 18 - 1 \quad 20 - 1$$

$$10 - 5 \quad 9 - 5 \quad 10 - 4$$

$$11 + 1 \quad 10 + 1 \quad 12 - 1$$

$$9 - 6 \quad 10 - 3 \quad 9 - 4$$

7.

Виміряй відрізки. На скільки сантиметрів довжина першого відрізка більша від довжини другого?

8.

Скільки цукерок має з'їсти Наталя, щоб у неї їх залишилося стільки ж, скільки в Дмитрика?

Доба

1.

Ранок, день, вечір і ніч становлять **добу**.

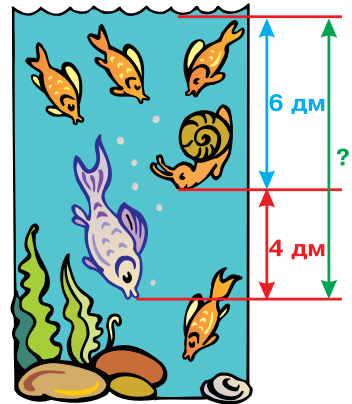
В якій частині доби відбувається кожна з цих подій?

2. Склади задачу за малюнком і розв'яжи її.

3. Равлик пірнув на дно 4 рази, а синя рибка — на 5 разів більше. Скільки разів пірнула рибка?

4. $1 \text{ дм} = 10 \text{ см}$ $6 \text{ дм} = \square\square \text{ см}$
 $2 \text{ дм} = \square\square \text{ см}$ $8 \text{ дм} = \square\square \text{ см}$

5. Децик розгорнувся спочатку на 6 дм, а потім — ще на 10 см. Скільки дециметрів становить його довжина?

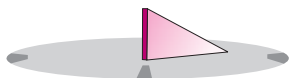
6. Два децики міряють собою третього. Яка його довжина, якщо два децики розгорнулися на 5 дм кожний?

Годинник

1.

Для визначення певних проміжків часу люди винайшли годинник.

Сонячний
годинник

Пісочний
годинник

Механічний
годинник

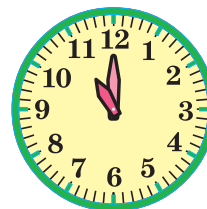
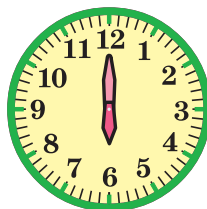

Електронний
годинник

2.

Даний годинник показує третю годину.

Котру годину показує кожен із цих годинників?

3.

**Стояло
в порту**

6

**Пішло
в море**

3

**Повер-
нулося**

2

**Стало
в порту**

?

4.

$8 + 1$

$9 - 1$

$15 - 5$

$18 + 1$

$19 - 1$

$15 - 10$

$16 + 1$

$13 - 10$

$9 + 1$

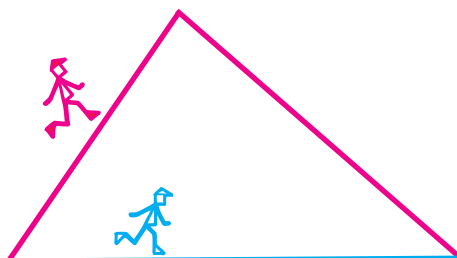
$6 + 1$

$13 - 3$

$19 + 1$

5.

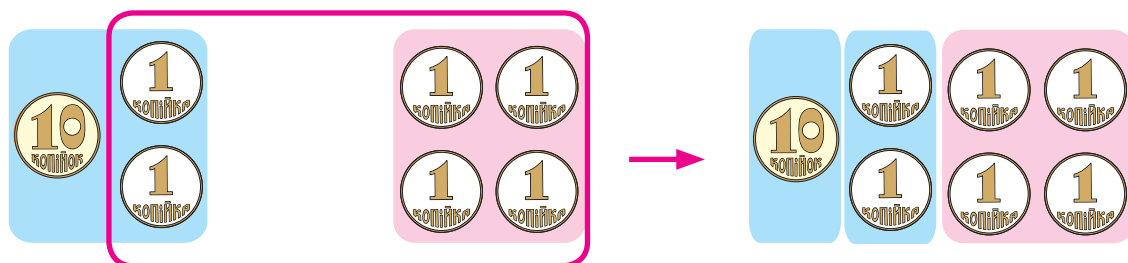
Чия дорога довша? Перевір, використавши лінійку.

Додавання чисел у другому десятку

1.

$$12 + 4 = 16$$

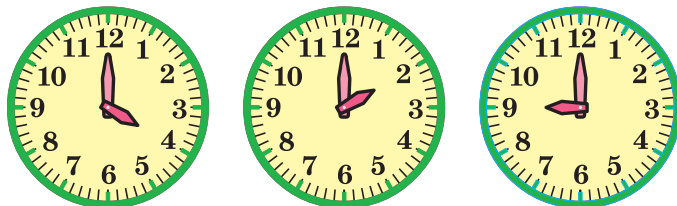
14 + 2   16 + 3   17 + 2   11 + 4   13 + 5   12 + 6

2. Склади і розв'яжи задачу.

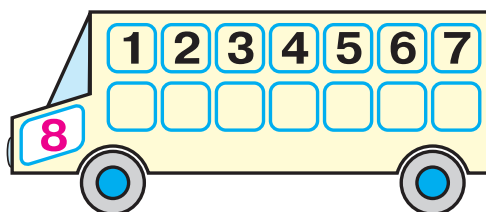
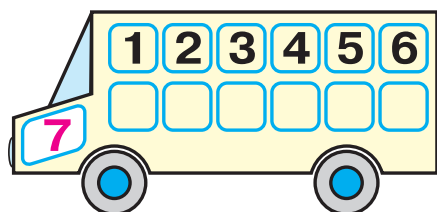

3. О котрій годині ти лягаєш спати? Яка це частина доби?

4. Котру годину показує кожен із цих годинників?

5. Повтори склад чисел 7 і 8 та знайди значення виразів.

$7 - 5$

$8 - 4$

$8 - 6$

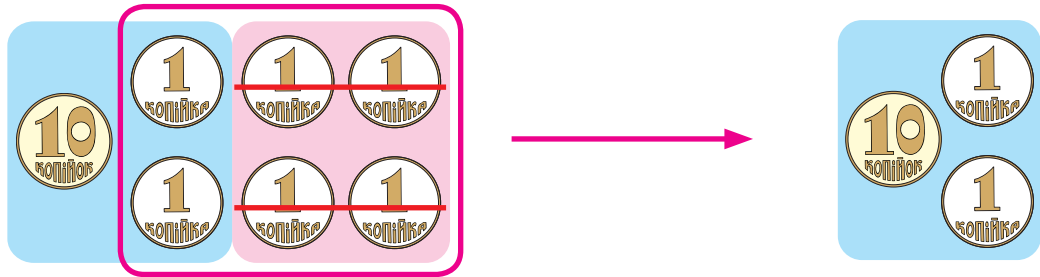
$7 - 3$

$8 - 2$

$8 - 7$

Віднімання чисел у другому десятку

1.

$$16 - 4 = 12$$

14 – 2   16 – 3   18 – 2   15 – 4   19 – 5   17 – 6

2. Розв'яжи і порівняй задачі.

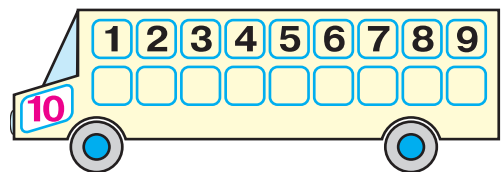
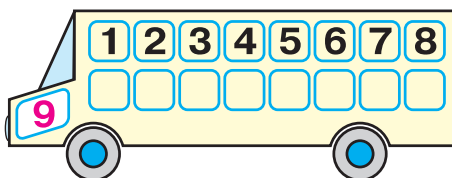
1) Для театральної вистави лялькар виготовив 5 фігурок людей і 4 фігурки тварин. Скільки всього фігурок зробив лялькар?

2) Для театральної вистави лялькар виготовив 5 фігурок людей і 4 фігурки тварин. На скільки більше фігурок людей, ніж фігурок тварин, зробив лялькар?

3. Повтори склад чисел 9 і 10 та знайди значення виразів.

10 – 4   9 – 4   10 – 8   10 – 6   9 – 5   10 – 7

4.

$$\begin{array}{r} + 2 \text{ дм } 4 \text{ см} \\ + 2 \text{ дм } 3 \text{ см} \\ \hline \square \text{ дм } \square \text{ см} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} + 3 \text{ дм } 2 \text{ см} \\ + 4 \text{ дм } 3 \text{ см} \\ \hline \square \text{ дм } \square \text{ см} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} - 7 \text{ дм } 5 \text{ см} \\ - 3 \text{ дм } 2 \text{ см} \\ \hline \square \text{ дм } \square \text{ см} \end{array}$$

5. Розташуй літери у порядку зростання чисел і прочитай слово.

18
И

16
Л

20
А

14
А

19
Н

12
М

Невідоме зменшуване

1.

Зменшуване

Від'ємник

Різниця

$$30 - 10 = 20$$

Що знайдемо, якщо до різниці додамо від'ємник?

Щоб знайти невідоме зменшуване,
треба до різниці додати від'ємник.

2.

$$\square - 6 = 4$$

$$\square - 70 = 10$$

$$\square - 5 = 4$$

$$\square + 40 = 60$$

$$6 + \square = 10$$

$$5 + \square = 10$$

3.

Коли від пристані відпливло 6 яхт, там залишилося 2 яхти. Скільки яхт стояло біля пристані спочатку?

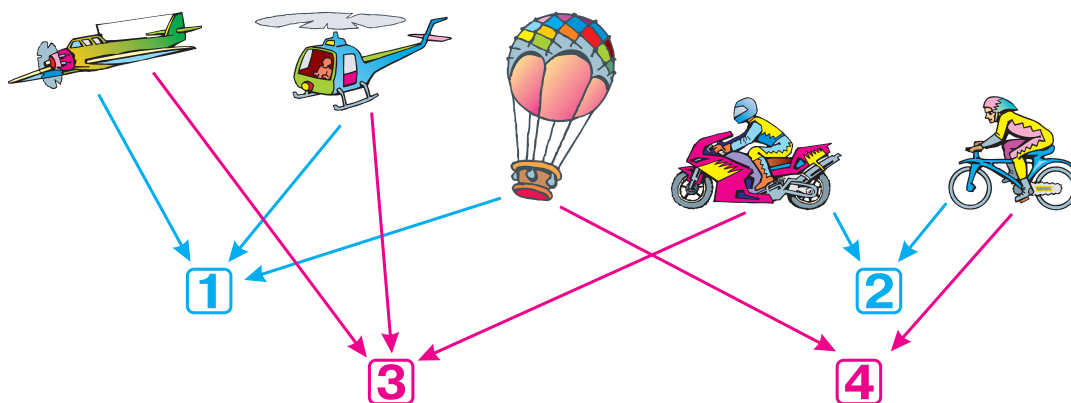
4.

$$\begin{array}{cccccc} 16 + 1 & 18 - 8 & 18 - 10 & 3 + 10 & 20 - 1 & 20 - 10 \\ 7 + 3 & 15 - 5 & 12 - 10 & 12 - 1 & 12 + 1 & 12 - 12 \end{array}$$

5.

Розподіли зображені транспортні засоби на 4 групи за певними ознаками.

6.

$$1 \text{ дм } 4 \text{ см} = 14 \text{ см}$$

$$15 \text{ см} = \square \text{ дм } \square \text{ см}$$

$$1 \text{ дм } 1 \text{ см} = \square \square \text{ см}$$

$$19 \text{ см} = \square \text{ дм } \square \text{ см}$$

ЧИСЛА 21–100

Усна і письмова нумерація чисел 21–100.

Десятковий склад чисел

1.

Які числа пропущено? Назви число, яке йде за числом 20.

2. Назви число, утворене за допомогою монет. Яке число утворимо з двох монет по 10 к. і трьох монет по 1 к.?

- з трьох монет по 10 к. і чотирьох монет по 1 к.?

3. До якого малюнка відноситься кожне число в таблиці?

Де- сятки	Оди- ниці
1	4
3	2
	5
2	3
4	1
6	0

Про одиниці говорять — **розряд одиниць**,
про десятки — **розряд десятків**.

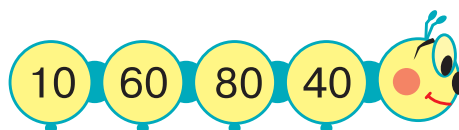
$$64 = 60 + 4$$

60 і 4 — **розрядні доданки** числа 64.

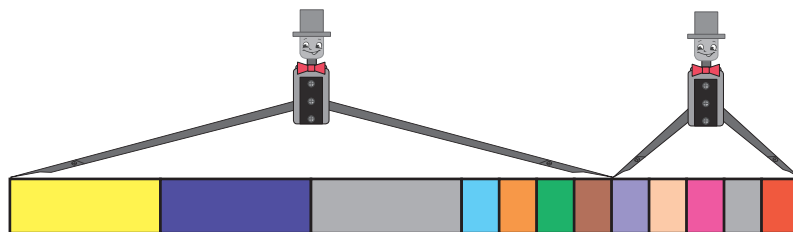
6 показує, скільки одиниць у розряді десятків.

4 показує, скільки одиниць у розряді одиниць.

4. На якій іграшці написано число, найбільше серед даних чисел?

5. Знайди довжину двох стрічок разом.

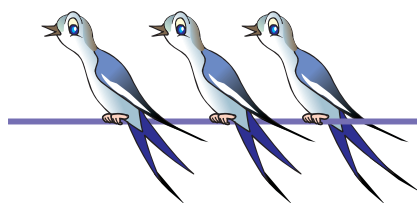

$$\begin{array}{r} + 3 \text{ дм } 4 \text{ см} \\ + 5 \text{ см} \\ \hline \square \text{ дм } \square \text{ см} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} + 6 \text{ дм } 2 \text{ см} \\ + 6 \text{ см} \\ \hline \square \text{ дм } \square \text{ см} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} - 8 \text{ дм } 9 \text{ см} \\ - 5 \text{ см} \\ \hline \square \text{ дм } \square \text{ см} \end{array}$$

6. На дроті сиділи ластівки. Коли 4 ластівки полетіли, залишилося ще 5 ластівок. Скільки ластівок було на дроті спочатку?

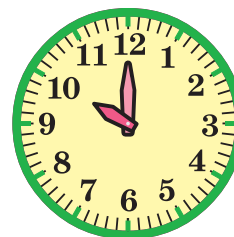
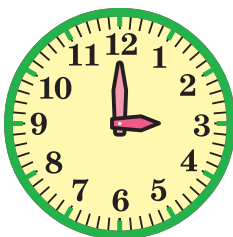

7.

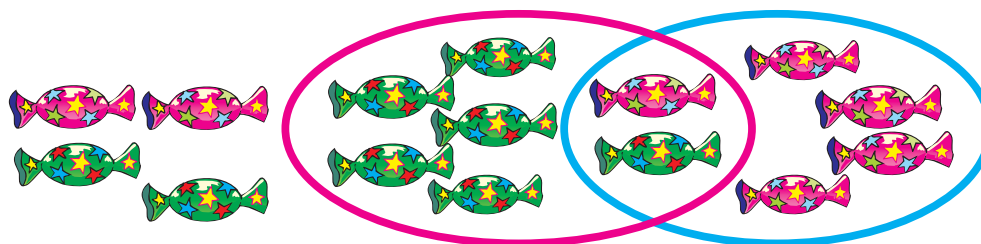
$15 + 1$	$18 - 1$	$20 - 1$
$10 - 5$	$9 - 5$	$10 - 4$

$11 + 1$	$10 + 1$	$12 - 1$
$9 - 6$	$10 - 3$	$9 - 4$

8. Котру годину показує кожен годинник?

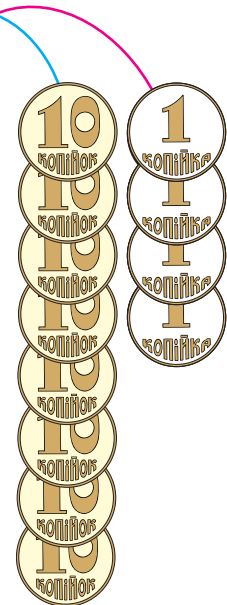
9. Скільки цукерок усередині рожевого кільця? За межами рожевого кільця? Всередині рожевого й блакитного кілець водночас?

Числа першої сотні

1. Розглянь таблицю чисел першої сотні.

1	11	21	31	41	51	61	71	81	91
2	12	22	32	42	52	62	72	82	92
3	13	23	33	43	53	63	73	83	93
4	14	24	34	44	54	64	74	84	94
5	15	25	35	45	55	65	75	85	95
6	16	26	36	46	56	66	76	86	96
7	17	27	37	47	57	67	77	87	97
8	18	28	38	48	58	68	78	88	98
9	19	29	39	49	59	69	79	89	99
10	20	30	40	50	60	70	80	90	100

- 1) Прочитай числа першого, другого, третього, п'ятого і десятого десятків.
- 2) Яке число іде за числом 99? перед числом 53?
- 3) Прочитай числа, в яких кількість одиниць у розряді одиниць 0.
- 4) Знайди найменше число у шостому десятку.

2. Розташуй літери на рожевому тлі у порядку зростання чисел, а літери на блакитному тлі — у порядку спадання чисел. Прочитай слова.

82
Р

35
А

99
А

24
Ф

40
І

56
С

42
М

34
Х

3. $90 > 70$ на 20 $60 > 10$ на $30 > 20$ на
 $50 < 80$ на $20 < 40$ на $90 < 100$ на
4. О котрій годині в тебе починаються уроки в школі? О котрій закінчуються?
5. Із 10 іграшкових балерин танцювало тільки 4. Скільки балерин не танцювало?

6. Скільки копійок здачі залишиться в кожному випадку?

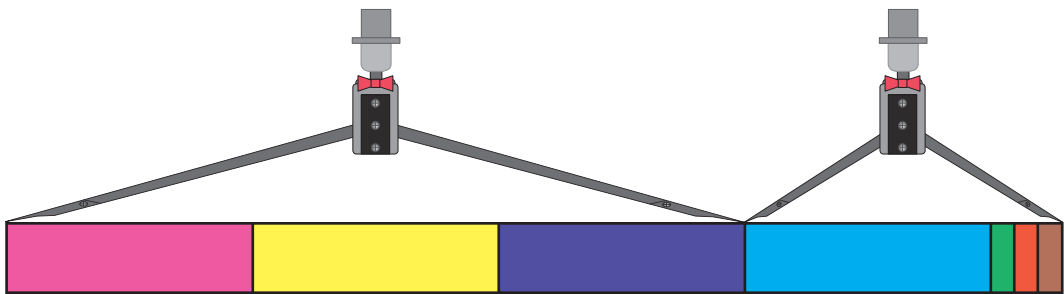
40 к.

30 к. кожна

7. Знайди довжину двох стрічок разом.

$$\begin{array}{r} + 3 \text{ дм} \\ + 1 \text{ дм } 3 \text{ см} \\ \hline \square \text{ дм } \square \text{ см} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} + 4 \text{ дм} \\ + 2 \text{ дм } 4 \text{ см} \\ \hline \square \text{ дм } \square \text{ см} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} + 6 \text{ дм} \\ + 3 \text{ дм } 6 \text{ см} \\ \hline \square \text{ дм } \square \text{ см} \end{array}$$

8. У цих записах однакові літери позначають однакові цифри, різні літери — різні цифри. Розшифруй записи.

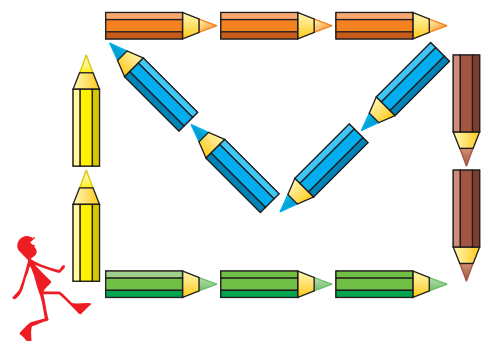
$$M + M + M = AM$$

$$AX + AX = OX$$

$$AX + A = AA$$

$$AY + A = OX$$

9. Знайди для чоловічка найдовший шлях, якщо по одному й тому ж відрізку можна проходити не більше двох разів.

Наступне і попереднє число

1. Знайди в числовому ряду всі числа між 20 і 30. Що спільного у цих чисел?
2. Виконай завдання за допомогою числового ряду.
  - 1) «Сусідами» числа 5 є числа 4 і 6.
  - 2) «Сусідами» числа 21 є числа і .
  - 3) «Сусідами» числа 35 є числа і .
  - 4) «Сусідами» числа 96 є числа і .
3. Скільки десятків і одиниць у кожному числі?

23

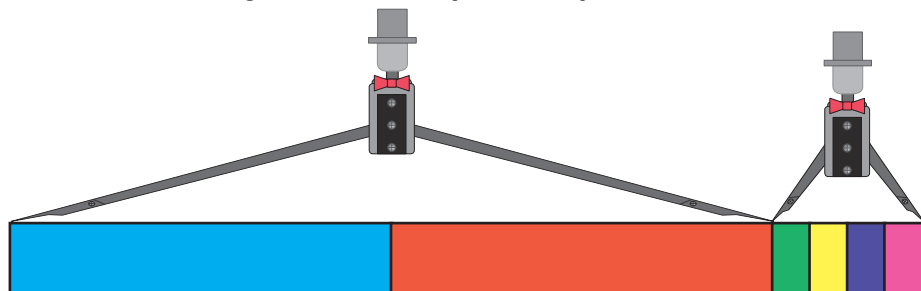
41

4. Від найбільшого двоцифрового числа відними найбільше одноцифрове.
5. У вазі було 6 червоних троянд, 4 білі й 1 рожева.

Про що ми дізнаємось, обчисливши такі вирази: $6 + 4$; $6 + 4 + 1$; $6 + 1$; $4 + 1$?

6. Знайди довжину двох стрічок разом.

$$\begin{array}{r} + 2 \text{ дм} \\ 4 \text{ см} \\ \hline \square \text{ дм } \square \text{ см} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} + 6 \text{ дм} \\ 2 \text{ см} \\ \hline \square \text{ дм } \square \text{ см} \end{array}$$

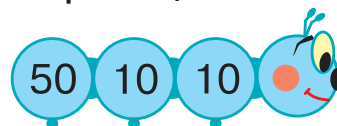
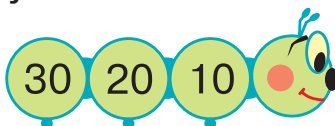
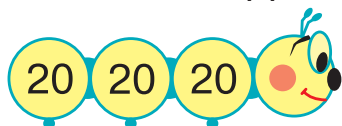
$$\begin{array}{r} + 5 \text{ дм} \\ 5 \text{ см} \\ \hline \square \text{ дм } \square \text{ см} \end{array}$$

ДОДАВАННЯ ТА ВІДНІМАННЯ ЧИСЕЛ У МЕЖАХ 100 БЕЗ ПЕРЕХОДУ ЧЕРЕЗ РОЗРЯД

Додавання та віднімання числа 1. Рівність, нерівність

1. Усно. Знайди суму чисел на кожній іграшці.

2. Знайди в числовому ряду (на обкладинці підручника) попереднє та наступне число до кожного з чисел: 19, 31, 49, 60, 99.

3. $18 + 1$ $48 + 1$ $53 + 1$ $100 - 1$
 $18 - 1$ $48 - 1$ $59 - 1$ $80 + 1$

4. Маса козеняти 26 кг, а маса ягняти на 1 кг менша. Яка маса ягняти?

5. Вирази, поєднані з числами або іншими виразами знаком «=», називають **рівностями**.
Числа або вирази, поєднані знаками «>», «<», називають **нерівностями**.

Правильні рівності

$$5 - 3 = 2$$
$$40 + 30 - 10 = 60$$

Неправильні рівності

$$10 - 8 = 40$$
$$100 - 40 = 20$$

Правильні нерівності

$$8 > 4$$
$$50 - 40 < 90$$

Неправильні нерівності

$$10 > 40$$
$$80 + 10 < 20 + 10$$

6. У бабусі на городі виростили два гарбузи. Маса одного гарбуза 9 кг, а маса другого — на 1 кг більша.
- 1) Яка маса другого гарбуза?
- 2) Яка маса двох гарбузів разом?

Додавання і віднімання на основі десятькового складу числа

1. Запиши числа у вигляді суми за зразком.

$27 = 20 + 7$

$35 = \square + \square$

$58 = \square + \square$

2. З кожного виразу на додавання склади два вирази на віднімання і знайди їх значення за зразком.

$40 + 6 = 46$

$30 + 7 = \square\square$

$70 + 4 = \square\square$

$46 - 40 = 6$

$\square\square - 30 = \square$

$\square\square - \square\square = \square$

$46 - 6 = 40$

$\square\square - \square = \square\square$

$\square\square - \square = \square\square$

- 3.

$$\begin{array}{r} + 5 \text{ дм} \\ 6 \text{ см} \\ \hline \square \text{ дм } \square \text{ см} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} - 5 \text{ дм } 6 \text{ см} \\ 5 \text{ дм} \\ \hline \square \text{ см} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} - 5 \text{ дм } 6 \text{ см} \\ 6 \text{ см} \\ \hline \square \text{ дм} \end{array}$$

- 4.

$50 + 6$

$50 + 7$

$37 - 30$

$43 - 3$

$40 + 3$

$90 + 9$

$56 - 50$

$29 - 9$

$20 + 8$

$80 + 4$

$94 - 90$

$82 - 2$

5. Прочитай рівності різними способами, використовуючи ці слова.

$60 + 20 = 80$

додати
плюс
збільшити
сума

$40 - 30 = 10$

відняти
мінус
зменшити
різниця

6. Які з цих рівностей або нерівностей правильні, а які — неправильні?

а) $30 - 10 = 20$

в) $5 + 4 = 4 + 6$

г) $10 - 6 > 1$

б) $27 = 20 + 7$

г) $40 + 10 < 100$

д) $9 > 9$

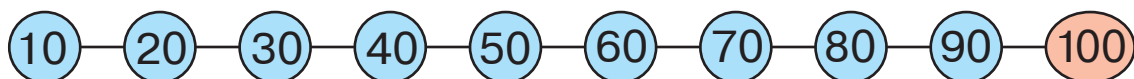
7. Одна білочка знайшла 40 горіхів, а друга — 20 шишок. Скільки всього горіхів і шишок у білок?

8. Склади і розв'яжи задачу за малюнком.

9. Порівняй числа за допомогою числового ряду.

$20 < 30$

$50 \square 40$

$80 \square 30$

$90 \square 100$

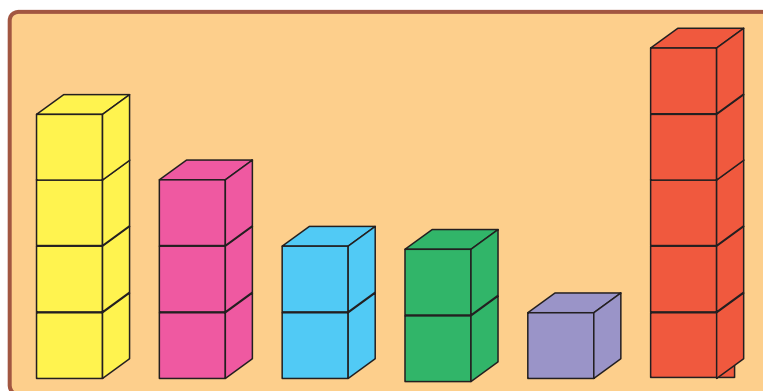
$50 \square 50$

$80 \square 70$

$40 \square 10$

$10 \square 10$

10. У кого з дітей найбільше кубиків? найменше кубиків? однакова кількість кубиків?

Андрій

Борис

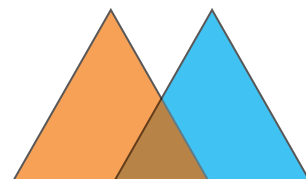
Василь

Ганна

Оля

Марія

11. Дві прозорі плівки наклали одна на одну. Яка фігура утворилася при накладанні?

Додавання виду $43 + 20$, $43 + 2$

1. Запиши числа у вигляді суми за зразком.

$29 = 20 + 9$

$53 = \square\square + \square$

$84 = \square\square + \square$

- 2.

$$\begin{array}{r} + 2 \text{ дм } 3 \text{ см} \\ + 5 \text{ дм } 5 \text{ см} \\ \hline \square \text{ дм } \square \text{ см} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} + 2 \text{ дм } 3 \text{ см} \\ + 5 \text{ см} \\ \hline \square \text{ дм } \square \text{ см} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} + 2 \text{ дм } 3 \text{ см} \\ + 5 \text{ дм} \\ \hline \square \text{ дм } \square \text{ см} \end{array}$$

- 3.

$43 + 20 = 63$

$25 + 30$ $54 + 40$ $15 + 50$ $28 + 60$

$43 + 2 = 45$

$52 + 5$ $63 + 5$ $56 + 3$ $91 + 8$

4. Маса лисиці 14 кг, а вовк на 30 кг важчий. Яка маса вовка?

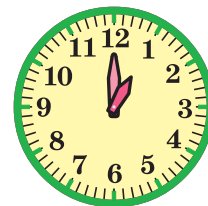
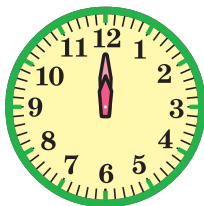

- 5.

$15 + 4$ $16 - 6$ $18 - 4$ $13 + 3$
 $11 + 7$ $14 + 1$ $19 - 6$ $10 + 1$

6. Котру годину показує кожен годинник?

7. Виміряй довжини цих відрізків і порівняй їх.

Додавання виду $30 + 26$, $3 + 26$

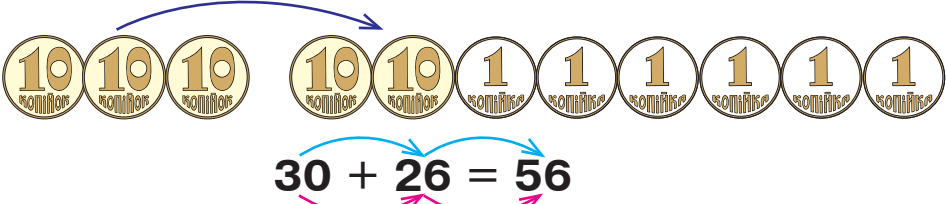
1. Яке число стоїть посередині між числами:
 25 і 27 , 49 і 51 , 10 і 30 , 53 і 47 ?

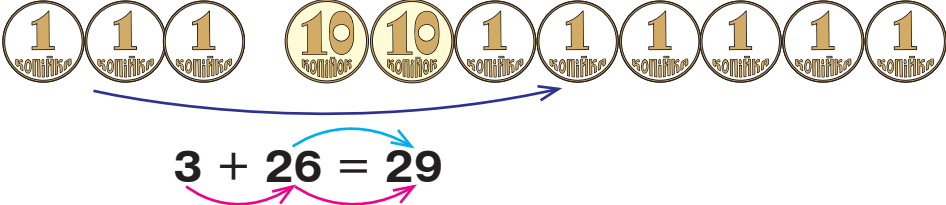
2.
$$\begin{array}{r} + 3 \text{ дм } 5 \text{ см} \\ 2 \text{ дм } 4 \text{ см} \\ \hline \square \text{ дм } \square \text{ см} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} + 3 \text{ дм} \\ 4 \text{ дм } 6 \text{ см} \\ \hline \square \text{ дм } \square \text{ см} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} + 3 \text{ см} \\ 4 \text{ дм } 6 \text{ см} \\ \hline \square \text{ дм } \square \text{ см} \end{array}$$

3. Додай число 30 до числа 54 і поясни прийом обчислення.

4.
 $30 + 26 = 56$
 $20 + 53$ $40 + 15$ $70 + 22$ $50 + 27$

-
 $3 + 26 = 29$
 $2 + 53$ $4 + 15$ $7 + 22$ $3 + 46$

5. $50 + 20 < 90$ $57 - 7 \square 50$ $60 \square 20 + 35$

- $42 - 2 \square 40$ $54 + 20 \square 70$ $80 \square 50 + 30$

6. На стоянці було декілька машин. Коли 5 з них поїхало, на стоянці залишилося 33 машини. Скільки машин було на стоянці спочатку?

7. $50 + 10$ $89 + 1$ $34 + 30$ $80 - 10$ $49 + 1$ $18 + 40$
 $90 + 10$ $50 - 1$ $34 + 3$ $100 - 10$ $20 - 1$ $8 + 40$

Віднімання виду $65 - 30$, $65 - 3$

1. Запиши числа у вигляді суми за зразком.

$34 = 30 + 4$

$48 = \square\square + \square$

$76 = \square\square + \square$

2.
$$\begin{array}{r} 7 \text{ дм } 8 \text{ см} \\ - 4 \text{ дм } 2 \text{ см} \\ \hline \square \text{ дм } \square \text{ см} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 7 \text{ дм } 8 \text{ см} \\ - 4 \text{ дм} \\ \hline \square \text{ дм } \square \text{ см} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 7 \text{ дм } 8 \text{ см} \\ \phantom{4 \text{ дм}} 2 \text{ см} \\ \hline \square \text{ дм } \square \text{ см} \end{array}$$

3.
 $65 - 30 = 35$

$43 - 20$

$87 - 50$

$94 - 30$

$65 - 40$

 $65 - 3 = 62$

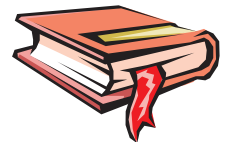
$38 - 5$

$98 - 7$

$56 - 4$

$49 - 3$

4. У книжці 64 сторінки. Гордійко прочитав 30 сторінок. Скільки сторінок залишилося прочитати Гордійкові?

5. Що спільного у цих виразах? Простеж, як змінюються доданки, і зроби висновок.

$20 + 10$

$30 + 20$

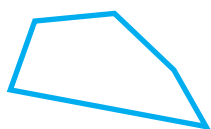
$42 + 20$

$54 + 20$

6.
$$\begin{array}{lll} 24 + 30 & 86 - 80 & 75 - 5 \\ 24 + 3 & 86 - 6 & 75 - 50 \end{array}$$

$$\begin{array}{lll} 46 - 6 & 29 + 1 & 30 + 12 \\ 46 - 40 & 40 - 1 & 3 + 12 \end{array}$$

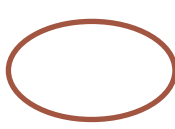
7. Які з даних фігур є чотирикутниками?

1

2

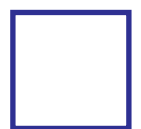
3

4

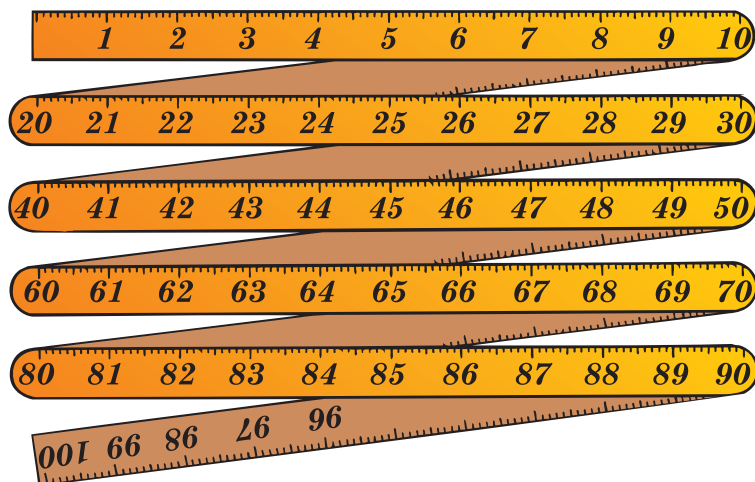
5

6

Метр

1. Розглянь складаний метр. Скільки в метрі дециметрів? сантиметрів?

Один метр —
це **десять**
дециметрів.
1 м = 10 дм

Один метр —
це **сто**
сантиметрів.
1 м = 100 см

1 м

2. Зроби з цупкого паперу метр і відміряй ним стрічку завдовжки 3 м.
3. Знайди різниці з коментуванням.

$$89 - 40 = \boxed{}$$

$$89 - 4 = \boxed{}$$

4.

$$\begin{array}{lll} 73 - 20 & 98 - 8 & 98 - 80 \\ 64 - 30 & 45 - 2 & 45 - 20 \end{array}$$

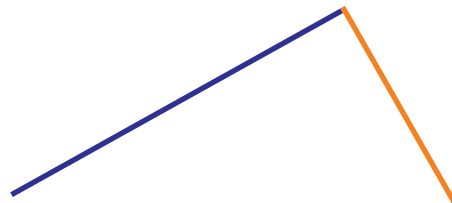
$$\begin{array}{lll} 48 - 6 & 56 + 30 & 54 - 10 \\ 56 - 3 & 44 - 40 & 54 - 50 \end{array}$$

5. Розв'яжи і порівняй задачі.

- 1) Від смужки довжиною 35 см відрізали частину завдовжки 3 см. Якої довжини стала смужка?
- 2) Від смужки довжиною 35 см відрізали частину завдовжки 3 дм. Якої довжини стала смужка?

6. Виміряй і порівняй довжини ланок кожної ламаної.

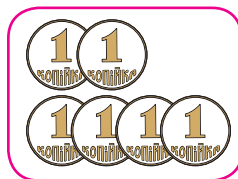

Додавання двоцифрових чисел (загальний випадок)

1.

3
2

2
4

$$32 + 24 = 56$$

Додаючи двоцифрові числа, десятки додають до десятків, одиниці — до одиниць.

2.

Розглянь запис і поясни спосіб обчислення.

$$43 + 21 = 40 + 3 + 20 + 1 = 60 + 4 = 64$$

3.

Знайди суму $32 + 15$ з коментуванням.

4.

$$\begin{array}{lll} 21 + 43 & 35 + 22 & 15 + 21 \\ 42 + 51 & 44 + 31 & 28 + 41 \end{array}$$

$$\begin{array}{lll} 53 + 13 & 45 + 14 & 22 + 57 \\ 62 + 22 & 25 + 33 & 12 + 31 \end{array}$$

5.

На лісовій ділянці посадили 26 дубків і 42 ялинки. Скільки всього дерев посадили?

6.

У записах зникли знаки «+» і «-». Постав їх так, щоб рівності були правильними.

$$40 \square 5 \square 1 = 44$$

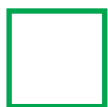
$$20 \square 9 \square 1 = 30$$

$$37 \square 30 \square 10 = 17$$

$$65 \square 34 \square 1 = 100$$

7.

Знайди серед даних фігур трикутники.

1

2

3

4

5

6

7

8.

Розташуй літери на рожевому тлі у порядку зростання чисел, а літери на блакитному тлі — у порядку спадання чисел. Прочитай слова.

80
Т

35
В

92
О

24
С

46
Я

32
С

72
Х

50
І

18
Т

51
В

Віднімання двоцифрових чисел (загальний випадок)

1. $54 - 31 = \square\square$

$54 - 31 = 23$

$50 - 30 = 20$

$4 - 1 = 3$

$20 + 3 = 23$

Віднімаючи двоцифрові числа, десятки віднімають від десятків, одиниці — від одиниць.

2. Знайди різницю $59 - 36$ з коментуванням.

3.

$62 - 21$ $54 - 22$ $27 - 16$
 $65 - 32$ $48 - 26$ $53 - 31$

$99 - 33$ $58 - 42$ $97 - 44$
 $49 - 34$ $55 - 32$ $67 - 51$

4. Від найбільшого двоцифрового числа відними число 25.

5. Порівняй малюнки. Де менше грошей і на скільки менше?

6. Листоноша мав рознести 36 листів. До обіду він розніс 12 листів. Скільки листів йому залишилося рознести?

7. Встав пропущені числа.

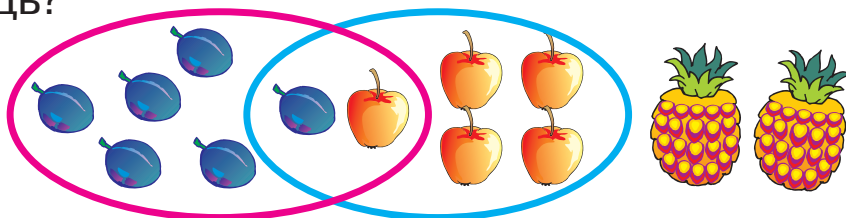
$5 \text{ дм} = \square\square \text{ см}$

$6 \text{ м} = \square\square \text{ дм}$

$1 \text{ дм } 5 \text{ см} = \square\square \text{ см}$

$6 \text{ м } 4 \text{ дм} = \square\square \text{ дм}$

8. Скільки плодів усередині рожевого кільця? В середині рожевого і блакитного кілець одночасно? За межами кілець?

Невідомий від'ємник

1.

Зменшуване

Від'ємник

Різниця

$$15 - 5 = 10$$

Що одержимо, якщо від зменшуваного віднімемо різницю?

Щоб знайти невідомий від'ємник,
треба від зменшуваного відняти різницю.

2.

$$56 - \square = 43$$

$$64 - \square = 12$$

$$54 - \square = 22$$

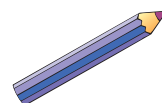
$$56 + \square = 88$$

$$\square - 12 = 25$$

$$\square + 14 = 36$$

3.

В Олі було 98 к. Коли вона купила олівець, то в неї залишилося 13 к. Скільки копійок коштує олівець?

4.

Чи можна в результаті дії віднімання отримати різницю, що дорівнює зменшуваному? Яке число має бути від'ємником?

5.

$$37 + 12$$

$$46 - 15$$

$$54 + 32$$

$$55 - 31$$

$$48 + 51$$

$$44 + 35$$

$$57 - 24$$

$$44 - 32$$

$$64 + 33$$

$$69 - 32$$

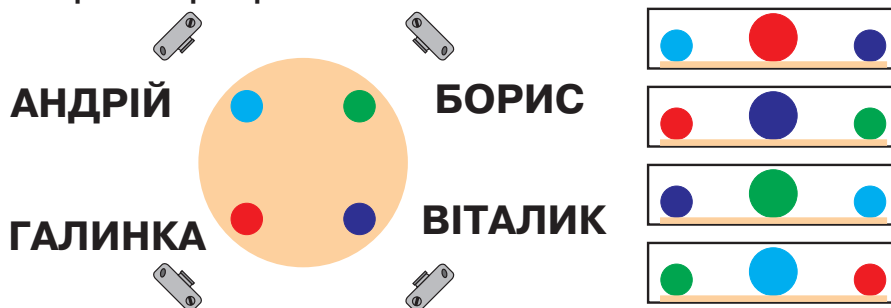
$$57 - 43$$

$$44 + 12$$

6.

Діти фотографували 4 кульки на столі з різних боків. Де чия фотографія?

Закріплення вивченого

1. Які числа стоять між числами:
50 і 52,   69 і 71,   28 і 32,   17 і 23?
2. Скільки десятків у кожному числі?
двадцять — 2 дес.   п'ятдесят — дес.
тридцять — дес.   шістдесят — дес.
десять — дес.   сорок — дес.
3. За допомогою цифр 1, 3, 5 запиши дев'ять двоцифрових чисел. Прочитай їх.
4. Знайди різницю $65 - 23$ з коментуванням.

5.

$100 - 50$	$99 - 15$	$87 - 33$
$66 - 6$	$40 - 1$	$64 - 32$

$52 - 41$	$44 - 21$	$69 - 47$
$29 - 9$	$58 + 11$	$58 - 11$

6. Мама купила 56 цукерок. Тридцять чотири цукерки вона віддала синові, а решту залишила собі. У кого цукерок більше і на скільки?

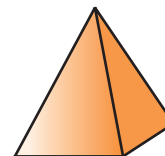
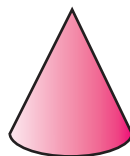
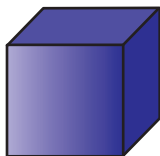
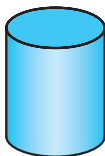

7.

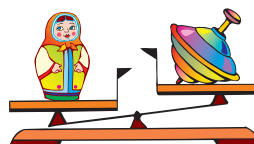
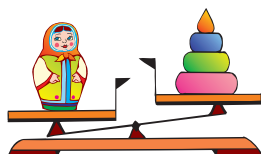
a	25	44	63	48	96
$a - 12$					

a	24	55	46	73	80
$a + 12$					

8. Які з цих фігур ти зможеш покотити, якщо їх покласти на бік?

9. Чи можна сказати, яка іграшка найважча? Найлегша?

ПОВТОРЕННЯ І УЗАГАЛЬНЕННЯ ВИВЧЕНОГО У 1-МУ КЛАСІ

1. Доповни до 10 число 9.

2.

Сиділо

6

Прилетіло

2

Приєдналася
до гурту

1

Стало

?

3.

Збільш число 11

на 1

на 2

на 3

Зменш число 15

на 1

на 2

на 3

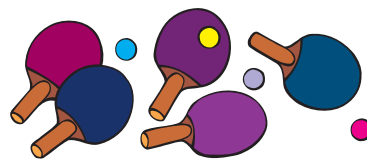

4. Які числа можуть стояти у «віконечках», щоб нерівності були правильними?

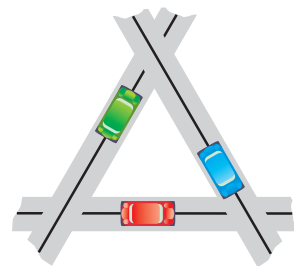
$$5 > 2 + \square$$

$$10 - \square < 4$$

5. Склади задачу, питання якої починається словами: «На скільки менше...».

6. Чи можна стверджувати, що одна з цих доріг проходить під двома іншими?

7. Які числа треба відняти від чисел 11, 15, 18, щоб у кожному випадку залишився десяток?

8. Бабуся вирішила зв'язати 20 шкарпеток, а зв'язала 1. Скільки шкарпеток їй ще треба зв'язати?

9.

Зменшуване	15	18	16	20
Від'ємник	5	1	10	1
Різниця				

10.

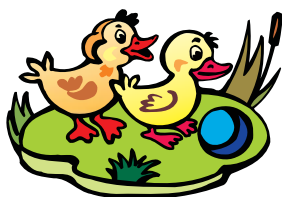

100 - 80	40 + 10	30 + 50	
70 + 30	90 - 60	20 + 40	60 - 50
50 + 20	80 - 40	10 + 80	

11. Доповни до 10 число 8.

12. Як треба змінити малюнок, щоб у задачі можна було використати слова «стільки ж»?

Сиділо

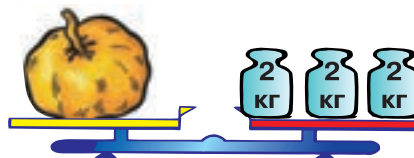
Приплило

Стало

?

13. Скільки треба взяти гир масою 3 кг, щоб зважити цей гарбуз?

14. Порівняй вирази, не виконуючи обчислень.

$80 - 50 \square 80 - 30$

$30 + 50 \square 50 + 30$

$40 + 20 \square 40 + 10$

$30 - 30 \square 80 - 80$

15. Серед цих виразів є три, які можна обчислити. Знайди їх значення. Чому не можна знайти значення четвертого виразу?

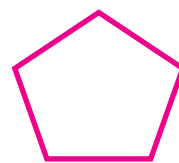
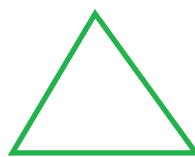
$1 \text{ м} - 1 \text{ см}$

$1 \text{ м} - 1 \text{ дм}$

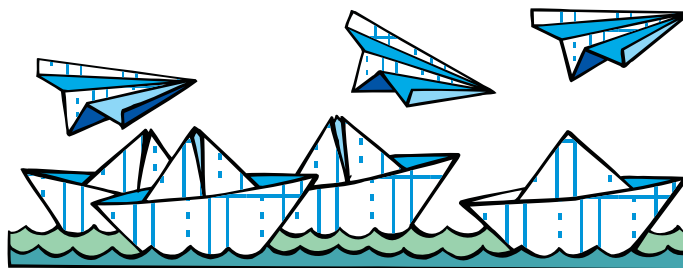
$1 \text{ дм} - 1 \text{ см}$

$1 \text{ м} - 1 \text{ л}$

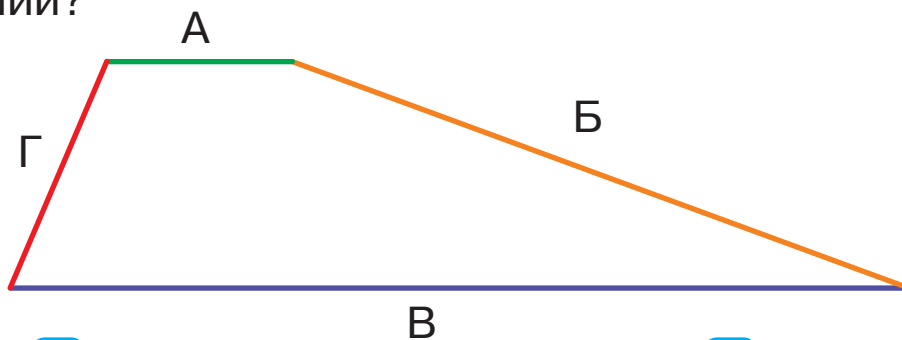
16. Чим відрізняються одна від одної ці геометричні фігури?

17. Склади задачу за малюнком.

18. Андрій, Богдана, Віктор і Галина разом накреслили чотирикутник, позначивши його сторони першими літерами своїх імен. У кого з дітей відрізок найдовший?

19. 50 см 5 дм 1 см

90 см 9 дм

20 см 2 дм 9 см

13 дм 31 см

20. На одній полиці стояло 18 книг, а на другій — на 6 книг менше. Скільки всього книг стояло на усіх полицях?

21. Доповни до 10 число 7.

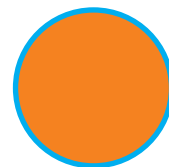
22. $100 - 80$ $61 - 1$ $73 + 22$
 $10 + 80$ $61 + 1$ $95 - 81$

$100 - 70$ $66 - 6$ $42 + 37$
 $14 + 10$ $66 - 60$ $89 - 63$

23. У музеї було 16 макетів кораблів. Виготовили ще 10 макетів. Скільки макетів кораблів стало в музеї?

24. 1) Знайди суму чисел 35 і 14.
2) Знайди різницю чисел 64 і 21.

25. Лінію, що обмежує круг, називають **КОЛОМ**. Яким кольором зобразили коло на цьому малюнку?

26. Які числа можуть стояти у «віконечку», щоб нерівність була правильною?

$$8 < 10 - \square$$

27. Серед цих виразів є два, які можна обчислити. Знайди їх значення. Поясни, чому не можна знайти значення інших двох виразів.

$$\begin{aligned} 1 \text{ м} - 70 \text{ см} \\ 1 \text{ м} - 30 \text{ к.} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} 1 \text{ грн} - 10 \text{ дм} \\ 1 \text{ грн} - 20 \text{ к.} \end{aligned}$$

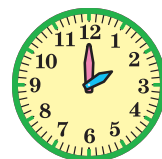
28.

92 + 3	83 + 4	41 + 8	34 + 4	56 - 21	62 + 36
15 - 5	33 - 3	14 + 1	78 - 3	32 + 24	96 - 65

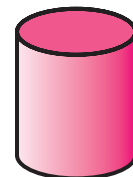
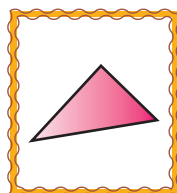
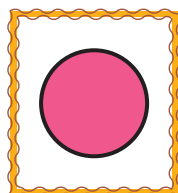
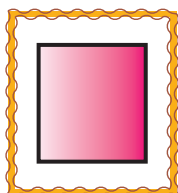
29. У залізничному депо було 12 паровозів. Чотири паровози відправили на ремонт. Скільки паровозів залишилося в депо?

30. Стрілки годинника рухаються по колу. Яка стрілка описує більше коло?

31. Циліндр фотографували з різних сторін. Яка з цих фотографій не може бути зображенням циліндра?

32. За розв'язанням віднови умови задач.

1) На підвіконні було кілька вазонів. Коли до них ще 2, на підвіконні стало 5 вазонів. Скільки вазонів було на підвіконні спочатку?

$$5 - 2 = \square$$

2) На підвіконні було 2 вазони. Коли до них поставили ще кілька, на підвіконні 5 вазонів. Скільки вазонів поставили?

$$5 - 2 = \square$$

33. Доповни до 10 число 6.

34.

$82 + 14$	$12 - 2$	$75 + 4$
$98 - 23$	$16 - 5$	$77 - 33$

$63 + 24$	$16 + 2$	$38 + 21$
$87 - 25$	$17 - 4$	$95 - 5$

35. $18 \text{ см} = \square \text{ дм } \square \text{ см}$

$1 \text{ дм } 2 \text{ см} = \square \square \text{ см}$

$20 \text{ см} = \square \text{ дм}$

$9 \text{ м } 4 \text{ дм} = \square \square \text{ дм}$

36. На вулиці горіло 16 червоних ліхтарів, 23 жовті, а синіх стільки, скільки червоних і жовтих разом. Скільки синіх ліхтарів горіло на вулиці?

37. Серед цих виразів є два, які ти не зможеш обчислити. Знайди значення решти виразів.

$24 + 12$

$42 + 0$

$0 - 15$

$64 + 10$

$12 - 24$

$42 - 0$

$69 - 23$

$99 + 1$

38. $52 \text{ см} \square 5 \text{ дм } 2 \text{ см}$

$3 \text{ м } 7 \text{ дм} \square 37 \text{ дм}$

$86 \text{ см} \square 6 \text{ дм } 8 \text{ см}$

$2 \text{ м } 5 \text{ дм} \square 52 \text{ см}$

39.

$38 - 15$	$73 + 23$	$46 - 23$
$26 - 24$	$82 + 16$	$28 - 18$

$36 + 60$	$76 + 22$	$56 - 24$
$85 - 24$	$81 + 10$	$68 - 45$

- 40.** На санчатах каталося 7 ведмежат і 3 лисенят.
Постав питання так, щоб розв'язанням задачі
був перший вираз; другий вираз.

$$7 + 3$$

$$7 - 3$$

- 41.** Учора гончар виготовив 14 ваз, а сьогодні — 12 ваз.
Скільки ваз виготовив гончар за два дні?

Учора

14

Сьогодні

12

За два дні

?

- 42.** Знайди значення виразів. Простеж, як змінюються
доданки, і зроби висновок.

$$29 + 10 \quad 28 + 11 \quad 27 + 12 \quad 26 + 13 \quad 25 + 14$$

- 43.** Назви предмети, що мають форму кулі; форму куба;
форму циліндра.

- 44.** Доповни до 10 числа 5, 4, 3, 2.

- 45.** У зоопарку жило 24 білки, а в сусідньому
лісі — на 45 білок більше. Скільки білок
жило у лісі?

- 46.** Знайди значення виразів. Щоб полегшити
обчислення, можеш переставляти доданки.

$$17 + 81 \quad 95 - 12 \quad 25 + 42$$

$$22 + 67 \quad 88 - 51 \quad 14 + 80$$

$$24 + 73 \quad 49 - 17 \quad 34 + 62$$

$$38 + 61 \quad 78 - 52 \quad 62 + 23$$

47. Чи можна в результаті дії віднімання отримати різницю, що дорівнює зменшуваному? Яке число має бути від'ємником?

48. Знайди значення виразів. Простеж, як змінюються зменшувані та від'ємники, і зроби висновок.

$$48 - 7 \quad 47 - 6 \quad 46 - 5 \quad 45 - 4 \quad 44 - 3 \quad 43 - 2$$

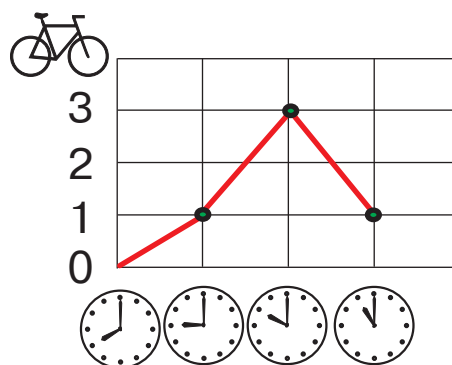
49. Накресли відрізок, на 2 см коротший від даного.

50. Знайди значення виразів. Простеж, як змінюються зменшувані та різниці, і зроби висновок.

$$90 - 10 \quad 80 - 10 \quad 70 - 10 \quad 60 - 10 \quad 50 - 10$$

51. У веломагазині за першу годину продали один велосипед, за другу годину — три велосипеди, за третю — один. Скільки велосипедів продали за три години?

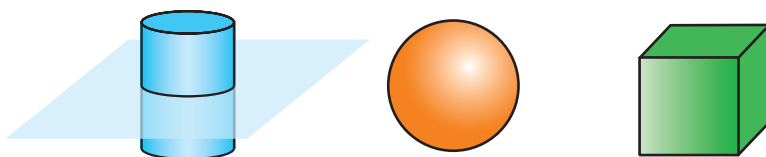
52. Від чисел 15, 16, 17, 18 відними такі числа, щоб у кожному випадку різниця дорівнювала числу 10.

53.

$46 - 26$	$29 + 10$	$4 + 25$
$95 - 21$	$38 + 50$	$68 - 7$

$59 - 29$	$28 + 20$	$1 + 28$
$86 - 32$	$49 + 40$	$68 - 6$

54. Якщо циліндр розрізати, як показано на малюнку, то отримаємо два циліндри. Чи можна розрізати кулю так, щоб утворилося дві кулі? А куб?

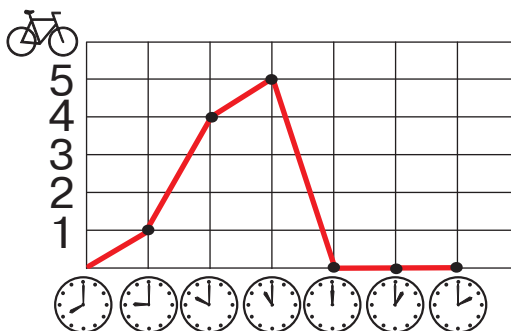

55. На картопляному полі жило 60 мишей, а на житньому — на 7 більше. Скільки мишей жило на житньому полі?

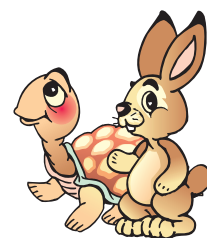
56. $82 - 80 \square 2$ $69 - 9 \square 60$ $50 \square 10 + 65$
 $\begin{matrix} > < \\ \square & = \end{matrix}$ $82 - 2 \square 28$ $69 - 60 \square 10$ $30 \square 80 - 40$

57. Розглянь графік. Скільки велосипедів продали за 6 годин?

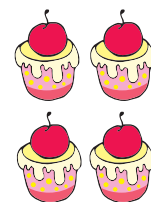

58. Доповни і розв'яжи задачу.

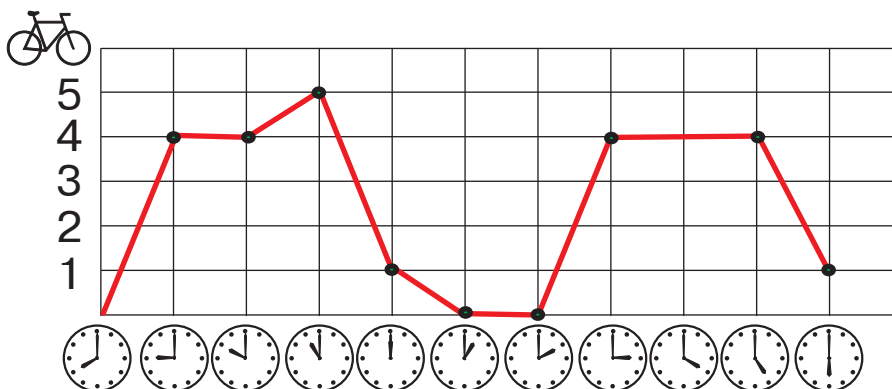
Заєць подолав шлях від узлісся до болота за 3 дні, а черепаці знадобилося на 14 днів ... . Скільки днів ішла до болота черепаха?

59. Павлик і Вероніка розділили 4 тістечка між собою, причому Павлик отримав менше тістечок, ніж Вероніка. Скільки тістечок отримала кожна дитина?

60. Розглянь графік. Скільки велосипедів продали за 10 годин?

Зміст

Властивості та відношення.	
Ознайомлення з числами першого десятка	4
Числа 1–10 та число 0	27
Додавання та віднімання чисел у межах 10	56
Числа 11–20.....	84
Числа 21–100.....	96
Додавання та віднімання чисел у межах 100 без переходу через розряд	101
Повторення і узагальнення вивченого у 1-му класі.....	112

Навчальне видання

БУДНА Наталя Олександрівна

МАТЕМАТИКА

ПІДРУЧНИК ДЛЯ 1 КЛАСУ

закладів загальної середньої освіти

Рекомендовано Міністерством освіти і науки України

Видано за державні кошти. Продаж заборонено

Головний редактор *Богдан Будний*
Редактори *Ірина Чорненька, Любов Левчук*
Обкладинка *Ростислава Крамара*
Технічний редактор *Неля Домарецька*
Комп'ютерна верстка *Лілії Скоренької*

Підписано до друку 19.07.2018. Формат 84х108/16. Папір офсетний.
Гарнітура Pragmatica. Друк офсетний. Умовн. друк. арк. 12,600. Умовн. фарбо-відб. 50,400. Обл.-вид.арк. 8,660.
Тираж 17 280 пр. Зам. 174/07.

Видавництво «Навчальна книга – Богдан»
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного
реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції
ДК № 4221 від 07.12.2011 р.

Навчальна книга – Богдан, просп. С. Бандери, 34а, м. Тернопіль, 46002
Навчальна книга – Богдан, а/с 529, м. Тернопіль, 46008
тел./факс (0352)52-06-07; 52-05-48
office@bohdan-books.com www.bohdan-books.com

Надруковано на ПП «Юнісофт», вул. Морозова, 13б, м. Харків, 61036
Свідоцтво серія ДК №3461 від 14.04.2009 р.